

พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ
ประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล

สงคราม

BEHAVIORAL FINANCIAL AND LOAN REPAYMENT PLAN ON STUDENT LOAN FUND
OF THAILAND: CASE STUDY IN BORROWER'S PIBULSONGKRAM RAJABHAT

อรรถพล จรจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ
ประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

BEHAVIORAL FINANCIAL AND LOAN REPAYMENT PLAN ON STUDENT LOAN FUND
OF THAILAND: CASE STUDY IN BORROWER'S PIBULSONGKRAM RAJABHAT
UNIVERSITY

ATTAPHON JOHNJUN

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Philosophy(Economics))

School of Economics and Public Policy, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ
ประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล

สงคราม

ของ

อรรณพ จรจันทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ ศุภานนท์)

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา สมพลกรัง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ ตั้งธรรมรักษ์)

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้วิจัย	อรรถพล จรจันทร์
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดลย์ ศุภนัท

การไม่มีการวางแผนทางการเงินที่ดีสำหรับผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ขณะที่ศึกษาอยู่และเมื่อสำเร็จการศึกษาที่อยู่ในช่วงปลอดหนี้ 2 ปี ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินในปัจจุบัน และอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตในการชำระหนี้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทดสอบการสะกิด (Nudge Theory) และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) อาศัยเครื่องมือที่ใช้การทดลองเชิงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเป็นการทดลองด้วยการสะกิด (Nudge) ผลการวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลเชิงบวกและเชิงลบสำหรับกลุ่มการทดลอง กลุ่มการทดลองเชิงบวกมีประสิทธิภาพร้อยละ 86.67 และประสิทธิภาพกลุ่มการทดลองเชิงลบร้อยละ 83.33 ขณะที่กลุ่มควบคุมที่ปราศจากการแทรกแซงใดๆ พบว่ามีประสิทธิภาพร้อยละ 80.00 เมื่อมีการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option) เพื่อเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยการเพิ่มเงินสมทบกับผู้กู้ยืมเงินกองทุน (กยศ.) ที่ตัดสินใจออมกับกองทุน (กอช.) ส่งผลให้กลุ่มอาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นในกลุ่มการทดลองเชิงบวกและลบ ขณะที่การวิเคราะห์จำลอง Logit พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมกองทุนฯ (กยศ.) ได้แก่ อายุ และรายจ่าย มีนัยสำคัญทางสถิติช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขณะที่สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ระดับผลคะแนนเฉลี่ย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ทางการเงิน รายได้ การได้รับข้อมูลเชิงบวก (Treatment A) การได้รับข้อมูลเชิงลบ (Treatment B) และการเสนอทางเลือก (Default Option) มีนัยสำคัญทางสถิติช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นการใช้ทฤษฎีการสะกิดจึงสามารถจูงใจให้บุคคลเห็นความสำคัญของการออม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมออมมากขึ้น

คำสำคัญ : พฤติกรรมทางการเงิน, ทฤษฎีการสะกิด, การใช้ทางเลือกหลัก

Title	BEHAVIORAL FINANCIAL AND LOAN REPAYMENT PLAN ON STUDENT LOAN FUND OF THAILAND: CASE STUDY IN BORROWER'S PIBULSONGKRAM RAJABHAT UNIVERSITY
Author	ATTAPHON JOHNJUN
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Adul Supanut , Ph.D.

It is common for student loan fund borrowers to fail to have a financial plan for up to two years after graduation and cause financial problems in the present that may affect the future of repaying debts to the Student Loan Fund. Therefore, this research aims to study the Nudge Theory test and loan repayment planning guidelines and to analyze the factors influencing the repayment planning to the Student Loan Fund. This research used experimental behavioral economics tools by using the Nudge Theory test. The research results were as follows: the experiment with Nudge Theory provided both positive and negative information for the experimental group. The efficacy of the positive experimental group was 86.67% and the efficacy of the negative trial was 83.33%, while the control group was free of any intervention. It was found that there were savings of 80.00% after an offer to join the project with the National Savings Fund. Furthermore, Nudge Theory, along with a default option, can increase all groups. The Logit model analysis revealed that the factors influencing the repayment planning of the Student Loan Fund were age and expenditure at a statistically significant confidence level of 95%, while, grade, number of family members, financial literacy and income, gave positive information (Treatment A), give negative information (Treatment B), and the default option was statistically significant with a 99% confidence level. Therefore, Nudge Theory can motivate individuals to save and have a powerful effect on changing savings behavior.

Keyword : Financial behavior, Nudge theory, Default option

กิตติกรรมประกาศ

ดุชนีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ ศุภนัท ที่ได้รับความกรุณารับเป็นที่ปรึกษาหลัก ตลอดจนให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง วางกรอบและเค้าโครงที่เป็นประเด็นหลักที่สำคัญในดุชนีนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีคุณค่าอย่างยิ่ง ประกอบกับสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการตรวจสอบและแก้ไขดุชนีนิพนธ์ฉบับนี้เพื่อความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา สมพลกรัง ประธานกรรมการสอบดุชนีนิพนธ์นิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ราชวรณิคม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวลาภ สุขไพบุณย์วัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ ตั้งธีมรัักษ์ และอาจารย์ ดร.พลพันธ์ โคตรจรัส คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงดุชนีนิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและตั้งข้อสังเกตต่างๆ เพื่อจัดทำและปรับปรุงดุชนีนิพนธ์อย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการ ขอขอบคุณ คุณศิริพร ช่วยอุปการและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความเมตตา เชื้อเพื่อต่อการสนับสนุนการประสานการดำเนินดุชนีนิพนธ์ฉบับนี้ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยด้วยดี ขอขอบพระคุณกลุ่มอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อีกทั้งขอขอบคุณมิตรภาพ ความห่วงใยที่ดีสำหรับพีธีนิติปริญาเอกทุกรุ่น คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่กรุณาพิจารณาทุนการศึกษาในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เพื่อให้ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ให้สูงขึ้น

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์พึงมีจากปริญยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดามารดา และครอบครัว โดยหากมีความบกพร่องประการใด ขอน้อมรับและขออภัยไว้ ณ ที่นี้

อรรณพ จรจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. ภูมิหลังของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทยและสภาวะในการชำระเงินคืนกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	9
1.1 ที่มาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทย	9
1.2 การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	11
1.3 การชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสัดส่วนการชำระ	11
1.4 จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานะของผู้กู้ยืม เงิน	12

1.5 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี	13
2. แนวคิดและทฤษฎี.....	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินกับการชำระหนี้สินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษา	14
2.2 แนวคิดการเงินส่วนบุคคล	21
2.3 แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลการเงินส่วนบุคคล	25
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน	29
2.5 ทฤษฎีวิวัจจักรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)	33
2.6 ทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory)	38
2.7 แนวคิดการวิเคราะห์ด้านการจัดการความเสี่ยง	41
2.8 แนวคิดทฤษฎีกระบวนการวางแผนทางการเงิน	41
2.9 แนวคิดการวางแผนทางการเงินในกองทุนการออมแห่งชาติกับกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	46
2.10 แนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมด้วยการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) และการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option)	47
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
1. การวิจัยเชิงสำรวจ.....	59
1.1 การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	59
1.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	61
1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
1.5 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	62
2. การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เชิงการทดลอง	65

2.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	66
2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
บทที่ 4 ผลการศึกษา	70
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	70
ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระ เงินคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.)	79
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืม กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	98
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผลการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะ	107
- เชิงวิชาการ	107
- เชิงนโยบาย	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก	117
ภาคผนวก ข	127
ภาคผนวก ค	129
ภาคผนวก ง	131
ภาคผนวก จ	134
ประวัติผู้เขียน	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงตัวอย่างระยะเวลาการปลดภาระชำระหนี้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา	17
ตาราง 2 แสดงอัตราดอกเบี้ยของเงินต้นในการชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	18
ตาราง 3 แสดงหลักเกณฑ์และเอกสารประกอบการผ่อนผันการชำระหนี้เงินกู้ยืม	19
ตาราง 4 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านครอบครัวและสถานภาพความเป็นอยู่	73
ตาราง 5 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านรายได้	74
ตาราง 6 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านพฤติกรรมการใช้จ่าย	76
ตาราง 7 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านสถานะทางการเงิน	77
ตาราง 8 แสดงข้อมูลด้านความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของอาสาสมัคร	78
ตาราง 9 แสดงการเปิดบัญชีธนาคารของอาสาสมัครเพื่อการทดสอบพฤติกรรมทางการเงิน	80
ตาราง 10 แสดงจำนวนการออมของกลุ่มอาสาสมัคร	82
ตาราง 11 แสดงการวัดการตัดสินใจเชิงทัศนคติของอาสาสมัคร	83
ตาราง 12 วิธีการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory)	84
ตาราง 13 ผลการทดลองของอาสาสมัครกลุ่มการทดลอง A กับการออม	85
ตาราง 14 ผลการทดลองของอาสาสมัครกลุ่มการทดลอง B กับการออม	88
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยการออมของอาสาสมัครในแต่ละช่วงสัปดาห์ของการทดลอง	91
ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมของการทดลอง A (Treatment Group A)	93
ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมของการทดลอง B (Treatment Group B)	94
ตาราง 18 ผลการศึกษากการทดสอบการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) กับพฤติกรรมการตัดสินใจกับการออมในกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	95

ตาราง 19 ผลการประมาณปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้ยืมกองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้วยแบบจำลอง Logistic Regression	99
---	----

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงจำนวนผู้กู้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตั้งแต่ปี 2539 - 2564	2
ภาพประกอบ 2 แสดงจำนวนผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและงบประมาณการกู้ยืม ..	10
ภาพประกอบ 3 แสดงการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสัดส่วนการชำระ...	11
ภาพประกอบ 4 แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานะของผู้กู้ยืมเงิน.....	12
ภาพประกอบ 5 แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี	13
ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรชีวิตและความมั่งคั่ง	26
ภาพประกอบ 7 การกระจายรายได้และการบริโภคในวัฏจักรชีวิต	34
ภาพประกอบ 8 การบริโภคในทฤษฎีวัฏจักรชีวิต และการก่อกำเนิดที่สัมพันธ์กับอายุ	37
ภาพประกอบ 9 แบบจำลอง Rational Action	40
ภาพประกอบ 10 กระบวนการวางแผนทางการเงิน.....	42
ภาพประกอบ 11 การแบ่งจำนวนอาสาสมัครของกลุ่มต่างๆ	67
ภาพประกอบ 12 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และชั้นปีการศึกษา	71
ภาพประกอบ 13 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านระดับผลการศึกษาระดับเฉลี่ย (GPA).....	72
ภาพประกอบ 14 แสดงการคละอาสาสมัครของสาขาวิชาต่างๆ ลงในกลุ่มย่อย.....	81
ภาพประกอบ 15 แสดงจำนวนอาสาสมัครกับการยอมด้วยการทดสอบการสะกิดของกลุ่มการทดลอง A.....	87
ภาพประกอบ 16 แสดงจำนวนอาสาสมัครกับการยอมด้วยการทดสอบการสะกิดของกลุ่มการทดลอง B.....	90

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องของทางการศึกษาสำหรับผู้ที่ยากจนหรือผู้ที่มีรายได้น้อยได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (Student Loan Fund) หรือ กยศ. เป็นกองทุนที่ให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาโดยสนับสนุนและช่วยเหลือค่าธรรมเนียม ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการครองชีพระหว่างที่กำลังการศึกษา จัดตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2538 ในสมัยนายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งการตั้งกองทุนดังกล่าวเป็นกลไกหนึ่งในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมและยกระดับฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในประเทศ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2551)¹ โดยคาดหวังกับผลตอบแทนให้คนในประเทศมีการศึกษาที่สูงขึ้น การให้ความสำคัญต่อการลงทุนในตัวบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการสนับสนุนทางการศึกษา จะเห็นได้จากการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ถึงปัจจุบัน(ฉบับที่ 12) มุ่งเน้นถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทั้งนี้เมื่อผู้กู้ยืมกองทุนฯ สำเร็จหรือเลิกการศึกษาแล้วนั้น จำเป็นที่จะต้องชำระเงินคืนให้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด² ด้วยการจัดการบริหารและการวางแผนทางการเงินที่ดี

โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เริ่มให้นักเรียนและนักศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีววะ และระดับอุดมศึกษากู้ยืมได้ในครั้งแรก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนในปีพ.ศ. 2564³ มีจำนวนผู้กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งสิ้น 6,206,983 คน ซึ่งในปี 2564 มีจำนวนผู้กู้ยืมกองทุนฯ จำนวน 642,400 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีจำนวนอยู่ที่ 592,796 คน ส่งผลให้งบประมาณที่จ่ายแก่ผู้กู้ยืมกองทุนในปี 2564 เพิ่มขึ้น เป็น 36,664 ล้านบาท จาก 33,052 ล้านบาท ในปี 2563 (ภาพประกอบ 1) ทั้งนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

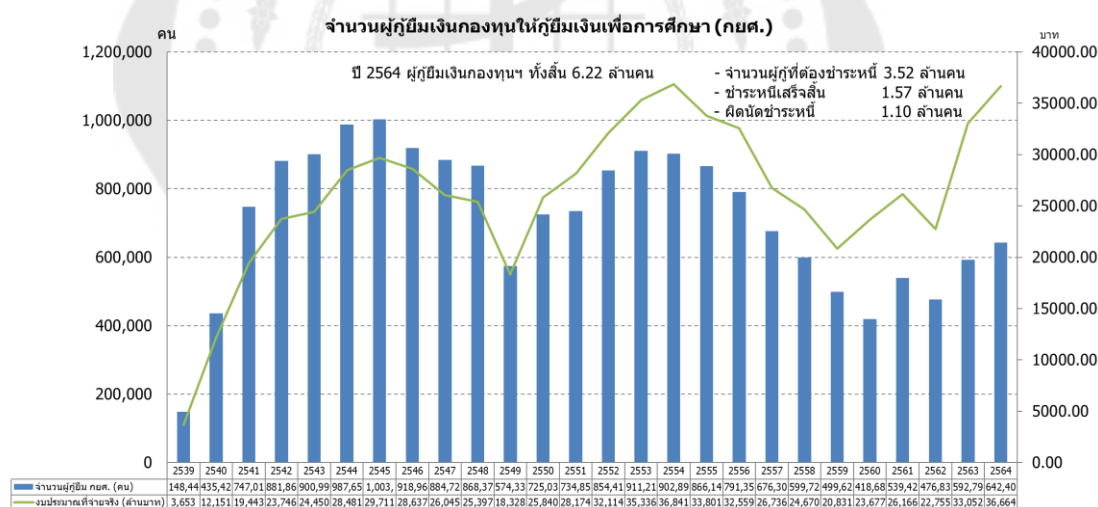
¹สัมมนาวิชาการประจำปี 2551 ครั้งที่ 31 เรื่อง "สถานการณ์พลังงานโลกและการปรับตัวของไทย"หัวข้อ "การคลังเพื่อการศึกษา: สันเขือการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์และลดความเหลื่อมล้ำ"

²กฎเกณฑ์และข้อกำหนดเบื้องต้นของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้กำหนดระยะเวลาปลอดการชำระหนี้ 2 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษา จากนั้นผู้กู้ต้องเริ่มชำระหนี้ภายในระยะเวลา 15 ปี ตามพระราชบัญญัติกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.

2541

³ที่มาจาก สถิติข้อมูล กยศ. ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565

นอกจากจะมุ่งหวังให้ผู้กู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและสามารถมีงานทำแล้วนั้น ยังมุ่งหวังว่าผู้กู้จะมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รวมถึงมีจิตสำนึกในการชำระเงินคืนเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่รุ่นต่อไป แต่จากข้อมูลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ 3.52 ล้านคน โดยผู้กู้ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติประมาณ 1.57 ล้านรายและผิดนัดชำระหนี้ 1.10 ล้านราย ส่งผลทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เกิดปัญหาจากการค้างชำระเงินคืนของผู้กู้ยืม จากข้อมูลพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นหลักของผู้กู้มาจากสภาพภูมิลำเนา สถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การมีงานทำ รายได้ การมีหนี้อื่น ๆ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึกและการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ชัดเจน เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งเป็นปัญหาจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจที่ทำให้นักเรียนและนักศึกษาจบมาแล้วไม่สามารถหางานทำได้ (พาพิโพธิ์ สุประพล และสามัคคีธรรม สมศักดิ์, 2558) ส่งผลให้มีการดำเนินคดีต่อผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้กู้ยังขาดความสามารถในการชำระเงินและอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตได้

ภาพประกอบ 1 แสดงจำนวนผู้กู้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตั้งแต่ปี 2539 - 2564

ที่มา: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ทั้งนี้ ปัญหาข้างต้นมาจากสาเหตุหลักของผู้กู้ยืมเงินฯ ไม่มีการวางแผนที่ดีพอขณะที่กำลังศึกษาอยู่และเมื่อสำเร็จการศึกษาที่อยู่ในช่วงปลอดหนี้ 2 ปี ทำให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ เหมินเฉยและละเลยต่อการชำระหนี้คืนแก่กองทุนฯ อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเงินเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ทำให้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสูงทั้งในด้านการเรียน การทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวด้านการแต่งตัว และเทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งมีราคาสูงขึ้น อีกทั้งค่าวัตถุดิบยืม จึงก่อให้เกิดปัญหาทางการเงิน (เหมียวลาเชิดชูพันธ์เสรี, 2558) จนทำให้เกิดการไม่มีการวางแผนทางการเงินในปัจจุบันและอาจส่งผลกระทบต่อในอนาคตได้

ดังนั้น แนวคิดพฤติกรรมทางการเงิน (Behavioral Finance) เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ภายใต้พื้นฐานแนวคิดทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory) โดยมีข้อสมมติฐานว่าโดยปกติมนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและการมีตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผล (Rationality) ซึ่งเป็นแนวคิดจากสำนักเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิม (Classical Economics) อย่างไรก็ตาม การศึกษาในประเด็นพฤติกรรมทางการเงินได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคล และอาศัยการอธิบายในเชิงเศรษฐศาสตร์ด้วยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลักอย่างเช่น ทฤษฎีวิถีจักรชีวิต ทฤษฎีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ในงานวิจัยบางฉบับได้นำเสนอผลงานของ Kahneman and Tversky (1979) ที่เป็นพื้นฐานทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมมาอธิบายเศรษฐศาสตร์การทดลอง (Experimental Economics) อีกทั้งมีการนำแนวคิดของ Thaler and Shefrin ในปี ค.ศ. 1981 มาอธิบายเกี่ยวกับการศึกษาในครั้งนี้ เพื่ออธิบายความไม่มีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ (Irrational) ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย โดยใช้ทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) และประยุกต์การศึกษาของ Tversky and Kahneman (1981) เพื่อการทดสอบเกี่ยวกับข้อสมมติฐานทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากปัญหาปัจจุบันผู้กู้ยืมมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินมากเกินไปจนทำให้ไม่สามารถหาเงินเพื่อนำมาชำระหนี้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ การศึกษาในครั้งนี้ได้นำแบบจำลองของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้มาประยุกต์ประกอบด้วยแบบจำลองของ Nawai and Shariff (2012) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการชำระเงินของ Microfinance Program ในประเทศมาเลเซีย รวมถึงได้นำแบบจำลองของ อนุวัฒน์ ชลไพศาล (2559) เกี่ยวกับพฤติกรรมการออมต่ำ ความไม่คงเส้นคงวาของการวางแผนข้ามเวลาในลักษณะพฤติกรรมทางการเงินแบบ Present Bias มาประยุกต์กับงานวิจัยที่เกี่ยวกับ

เศรษฐศาสตร์เชิงการทดลองของ ปฐมวัตร จันททรัพย์ และ นัฐพร โรจนหัสติน (2564) และ อุดุลย์ ศุภานท์, พีระ ตั้งธรรมรักษ์ และ ณัฐฐิศาคุณ ดำชื่น (2564) ในการศึกษาในครั้งนี้

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่แสดงถึงการชำระเงินคืนของผู้กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ยังมีสัดส่วนการค้างชำระเงินยังมีสัดส่วนที่สูงและเมื่อพิจารณาเป็นมูลค่าที่ยังคงค้างชำระเงินกู้ก็อาจส่งผลในระยะยาวต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ อันเนื่องมาจาก 1) มีเงินเดือนไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้จนทำให้ไม่สามารถวางแผนทางการเงินที่ดีได้ และ 2) มีเงินเดือนเพียงพอที่จะชำระหนี้แต่กลับละเลยไม่ชำระหนี้ อีกทั้งงานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนชำระเงินคืนและงานทางสังคมศาสตร์ที่วิเคราะห์โดยใช้การอธิบายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพื้นฐาน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศไทยยังไม่มีมีการนำกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามาวิเคราะห์ในลักษณะทดลองจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนชำระเงินคืน

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงศึกษาการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ทั้งนี้วิธีการศึกษาในครั้งนี้จะอธิบายเชิงเศรษฐศาสตร์การทดลอง (Experimental Economics) โดยใช้ทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) ในการแก้ปัญหาและทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่นำไปเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน และการวางแผนการชำระเงินคืนที่ดีของผู้กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการเงินและความรู้ทางการเงินกับความเข้าใจในเงื่อนไขการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.)
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบพฤติกรรมทางการเงินของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และปัจจัยที่มีต่อการวางแผนทางการเงินในการชำระเงินคืน
2. ผลการศึกษาที่ได้เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ออกมาตรการจูงใจต่อการชำระเงินคืนแก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อลดพฤติกรรมความเสี่ยงที่ผู้กู้จะไม่ชำระเงินคืนได้ในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาจะแบ่งขอบเขตการวิจัยได้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาการวิจัยเชิงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเพื่อศึกษาการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 จำนวน 256 คน ซึ่งสุ่มการใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 ตัวอย่าง จาก 9 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 10 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบจำกัดและมีการควบคุมจากกลุ่มตัวอย่าง ตามหลัก Randomized Control Trials (RCT) ของ Lachin et al. (1988) ซึ่งประกอบด้วย 1. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 2. สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางเทคโนโลยี 3. สาขาวิชาการบัญชี 4. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป 5. สาขาวิชาการจัดการค้าสมัยใหม่ 6. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 7. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ 8. สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการบริการ และ 9. สาขาวิชาการตลาด
3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย คือ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ระหว่างเดือนธันวาคม 2564 - กุมภาพันธ์ 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

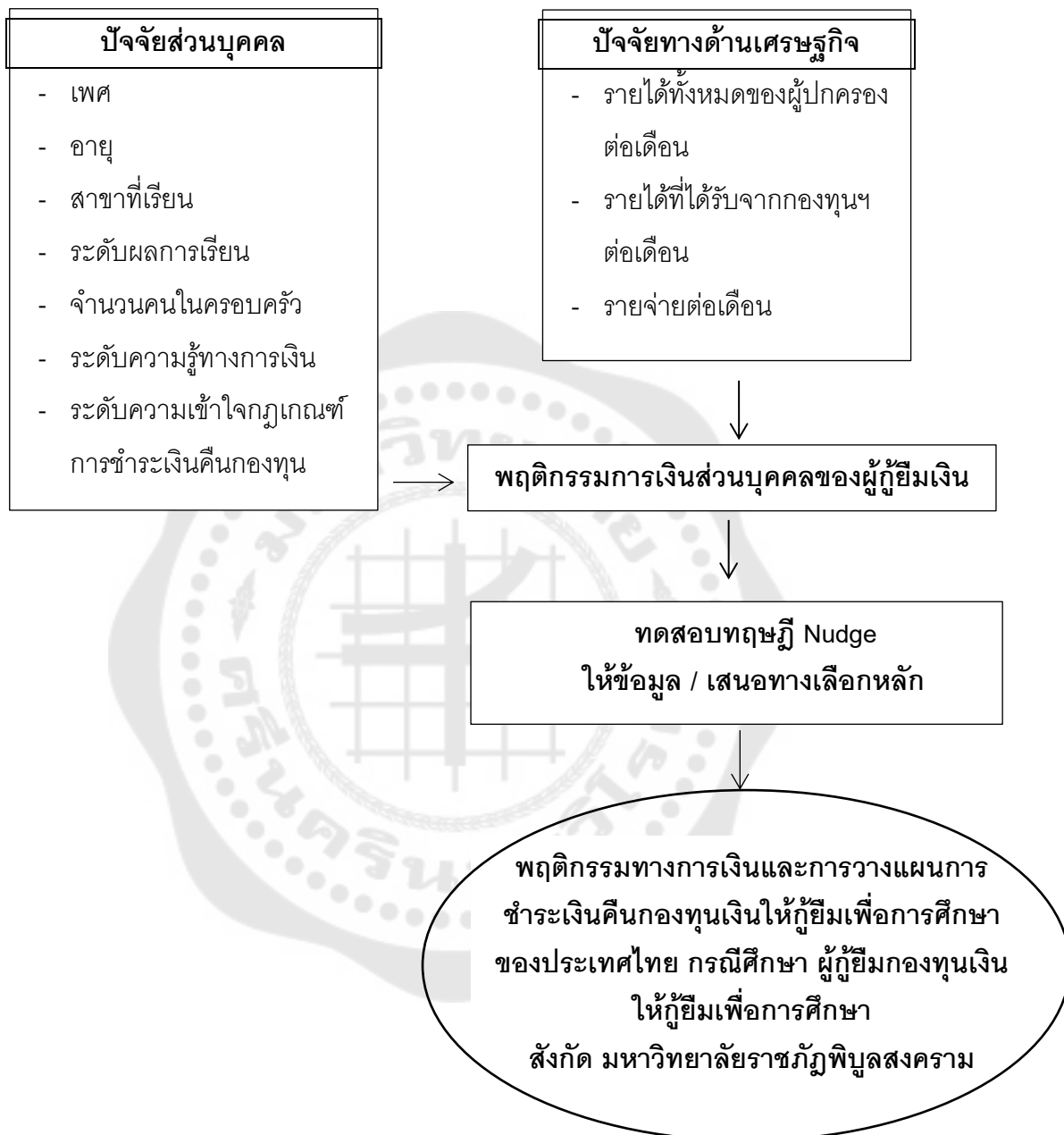
1. **ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (Student loan)** หมายถึง ผู้ที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 สาขาวิชาประกอบด้วย 1. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 2. สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางเทคโนโลยี 3. สาขาวิชาการบัญชี 4. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป 5. สาขาวิชาการจัดการค้าสมัยใหม่ 6. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 7. สาขาวิชานิติศาสตร์ 8. สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการบริการ และ 9. สาขาวิชาการตลาด

2. **พฤติกรรมทางการเงิน (Behavioral Finance)** หมายถึง รายได้ รายจ่ายและการออมเงินเพื่อการวางแผนการชำระเงินคืนของกลุ่มนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. **ทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory)** หมายถึง วิธีการทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเชิงทดลองโดยการวิจัยนี้แบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มการทดลอง A และกลุ่มการทดลอง B ซึ่งแต่ละกลุ่มมีการทดลองที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะกลุ่มทดลอง A ได้รับข้อมูลเชิงบวก และ กลุ่มการทดลอง B ได้รับข้อมูลเชิงลบ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการทดสอบด้วยการสะกิด

4. **ทางเลือกหลัก (Default Option)** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะตัดสินใจ โดยมีสาเหตุจากการถูกเสนอทางเลือกหลัก ที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาวได้ คือ การออมที่เป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย โดยภูมิหลังของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยซึ่งได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ภูมิหลังของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทยและสภาวะการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎี

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินและการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.2 แนวคิดการเงินส่วนบุคคล

2.3 แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลการเงินส่วนบุคคล

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

2.5 ทฤษฎีวิวัจจักรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)

2.6 ทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory)

2.7 แนวคิดการวิเคราะห์ด้านการจัดการความเสี่ยง

2.8 แนวคิดทฤษฎีกระบวนการการวางแผนทางการเงิน

2.9 แนวคิดมาตรการภาครัฐกับการจูงใจการวางแผนทางการเงินในกองทุนการออมแห่งชาติ

2.10 แนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมด้วยการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) และการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option)

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ภูมิหลังของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทยและสภาวะในการชำระเงินคืน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.1 ที่มาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทย

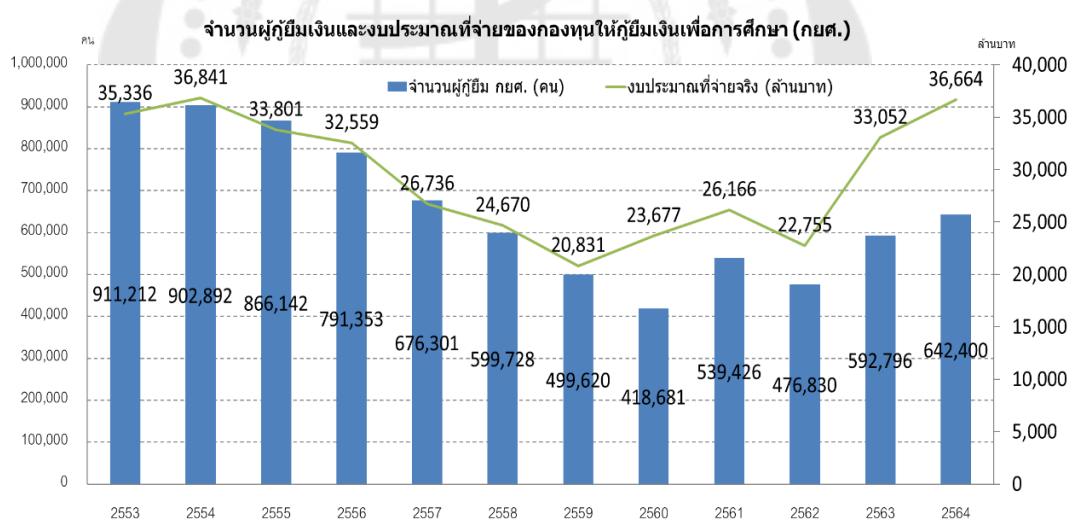
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เริ่มจัดตั้งในปี พ.ศ. 2538 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในการดูแลของกระทรวงการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถต่อการแข่งขันของประเทศ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบกับแก้ไขปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เริ่มแรกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อปี 2539 ได้มีการอนุมัติกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนในงบรายจ่ายประจำปีให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย โดยพิจารณาจากรายได้ของบิดา มารดา และนักเรียนหรือนักศึกษาของผู้กู้ยืม รวมกันไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี ที่ศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีวะ) จนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ จากนั้นได้กำหนดผู้พิจารณาและอนุมัติการให้กู้ยืมโดยมีคณะกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดหรือกำกับในกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งขอบเขตวงเงินกู้ยืมแบ่งได้ดังนี้

มัธยมศึกษาตอนปลายกู้ได้ไม่เกิน	55,400	บาทตลอดหลักสูตร
ปวช.กู้ได้ไม่เกิน	62,500	บาทตลอดหลักสูตร
ปวท./ปวส. หรืออนุปริญญากู้ได้ไม่เกิน	70,2400	บาทตลอดหลักสูตร
ปริญญาตรีกู้ได้ไม่เกิน	100,000	บาทตลอดหลักสูตร

นอกจากนี้ การกำหนดให้ธนาคารกรุงไทย (KTB) และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (IBANK) ทำหน้าที่จ่ายเงิน รับชำระหนี้ ติดตามหนี้และดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้สำหรับกู้ยืมเงินกองทุนฯ ทั้งนี้ได้มีกำหนดการชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยอัตราต่ำที่ร้อยละ 1 ต่อปี ภายหลังจากจบการศึกษา 2 ปี โดยมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน 15 ปี และกำหนดให้วันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปีต้องชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย โดยชำระหนี้ได้ผ่านทางระบบของทั้งสองธนาคารดังกล่าวข้างต้นได้จาก 1) ชำระโดยหักผ่านบัญชีเงินฝาก 2) ชำระผ่านหน้าเคาน์เตอร์ของธนาคาร และ 3) ชำระผ่านทางตู้ ATM แต่ในส่วนของ KTB ยังสามารถชำระผ่านทาง Internet (KTB Online), ระบบ โทรศัพท์มือถือ (Mobile App) และระบบกรุงไทย Tele Bank (1551) ทั้งนี้ปัจจุบันกองทุนได้มีพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยออกกฎหมาย

ให้องค์กรนายจ้างภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่หักเงินได้ที่มาจากการจ้างงานของพนักงานและลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมนำส่งกรมสรรพากร พร้อมกับการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเพื่อชำระเงินคืนกองทุน หากไม่ชำระตรงตามที่กำหนดไว้จะต้องเสียค่าปรับ เช่นในกรณีค้างชำระไม่เกิน 12 เดือน ต้องชำระเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือนของเงินต้นงวดที่ค้างชำระ ในขณะที่กรณีค้างชำระเกิน 12 เดือน ให้จ่ายเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของเงินต้นงวดที่ค้างชำระ ทั้งนี้ หากผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ไม่สามารถชำระเงินคืนพร้อมอัตราดอกเบี้ยตรงตามเวลาที่กำหนดส่งผลให้กองทุนมีความเสี่ยงกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) อีกทั้งการให้ธนาคารกรุงไทยเป็นผู้ติดตามและรับชำระหนี้เงินกู้ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและไม่คุ้มกับรายได้จากอัตราดอกเบี้ยที่เก็บจากผู้กู้ อาจส่งผลให้ธนาคารดำเนินธุรกิจทางการเงินด้านอื่นด้วยประสิทธิภาพพลงและไม่สามารถแข่งขันกับธนาคารอื่นได้

เมื่อพิจารณาในข้อมูลของจำนวนผู้กู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของไทย พบว่า ในปี 2564 จำนวนผู้กู้ยืมที่จำนวนที่สิ้น 642,400 คน คิดเป็นจำนวนเงินกู้ยืม 36,664 ล้านบาท

ภาพประกอบ 2 แสดงจำนวนผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและงบประมาณการกู้ยืม

ที่มา: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

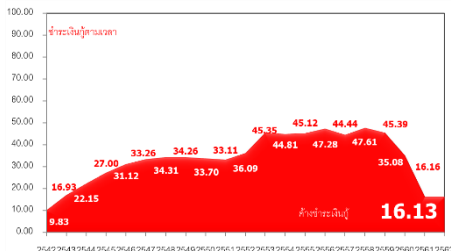
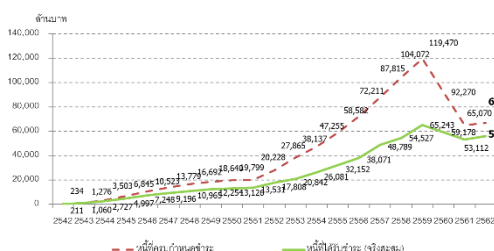
1.2 การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การชำระเงินคืน หมายถึง กระบวนการจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้ที่เป็นผลมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของผู้จ่ายเงิน (ผู้ให้กู้) และผู้รับเงิน (ผู้กู้ยืม) ซึ่งอาจเป็นทั้งบุคคล หรือองค์กร รวมถึงองค์กรที่เป็นลักษณะตัวกลางแทนผู้จ่ายเงินและผู้รับเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

โดยการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีกฎระเบียบ ดังนี้ สำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดนั้น สามารถแบ่งการขอผ่อนผันชำระหนี้ได้ คือ กรณีที่ 1) เป็นผู้ไม่มีรายได้ ผ่อนผันได้ครั้งละไม่เกิน 6 เดือนรวมเวลาแล้วทั้งสิ้นไม่เกิน 2 ปี กรณีที่ 2) เป็นผู้ที่มีรายได้เล็กน้อย ที่มีรายได้น้อยกว่า 4,700 บาทต่อเดือน ผ่อนผันได้ไม่น้อยกว่า 300 บาทต่อเดือน หรือ 2,400 บาทต่อปี แต่ต้องไม่น้อยกว่าดอกเบี้ย หากชำระน้อยกว่า 2,400 บาทให้ชำระเต็มตามจำนวน และกรณีที่ 3) เป็นผู้ประสบภัยพิบัติจากอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัยหรือภัยธรรมชาติอื่นๆ รวมทั้งภัยสงครามหรือจลาจล ซึ่งทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง ผ่อนผันได้ครั้งละไม่เกิน 6 เดือน รวมระยะเวลาแล้วไม่เกิน 2 ปี ซึ่งไม่เสียค่าปรับ หรือไม่เสียค่าธรรมเนียมจัดการ ทั้งนี้ หากสิ้นสุดการชำระหนี้หรือการระงับแห่งหนี้ สามารถแบ่งได้เป็นดังนี้ 1) ชำระหนี้ครบตามสัญญา 2) ผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ความตาย และ 3) เป็นผู้ทุพพลภาพที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้

1.3 การชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสัดส่วนการชำระ

ในปี 2562 มีจำนวนผู้ที่ต้องชำระเงินกู้ครบตามกำหนดทั้งหมด 66,799 ล้านบาท โดยจำนวนเงินที่ชำระเงินกู้แล้ว 56,026 ล้านบาท และจำนวนที่ค้างชำระเงินกู้ 10,773 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของเงินกู้ค้างชำระร้อยละ 16.13 แต่อย่างไรก็ตามสะท้อนให้เห็นว่ายังมีผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษาก็ยังมีจำนวนเงินคงค้างชำระเงินกู้ที่ค่อนข้างสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสูญเสียต่องบประมาณที่นำไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ได้

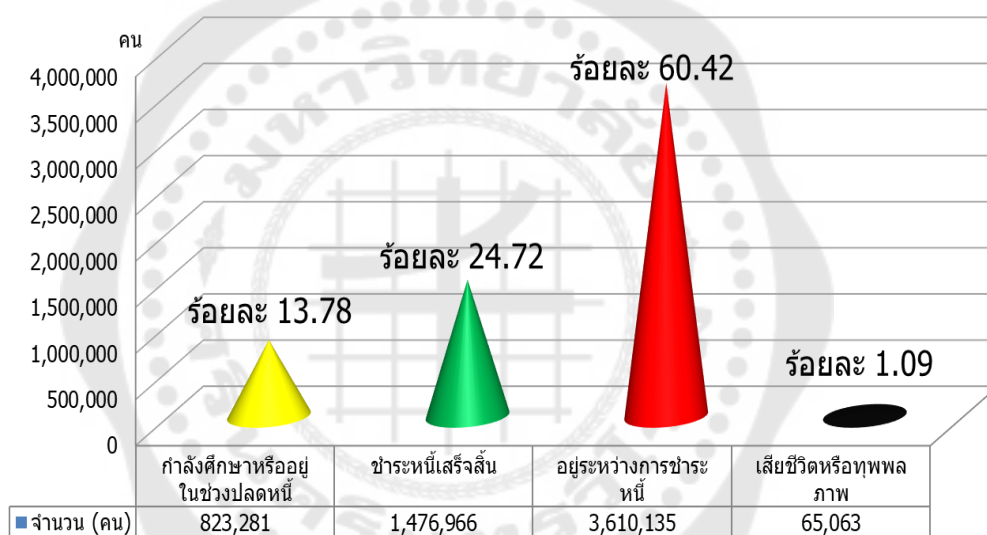

ภาพประกอบ 3 แสดงการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและสัดส่วนการชำระ

ที่มา: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.4 จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานะของผู้กู้ยืมเงิน

ในปี 2564 มีผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 3,610,135 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.42 ของจำนวนผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการค้างชำระหนี้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รองลงมาเป็นผู้ที่ชำระเสร็จสิ้นจำนวน 1,476,966 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.72 ของจำนวนผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ขณะที่กำลังศึกษาหรืออยู่ในช่วงปลดหนี้จำนวน 823,281 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.78 ของจำนวนผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ 65,063 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.09 ของจำนวนผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

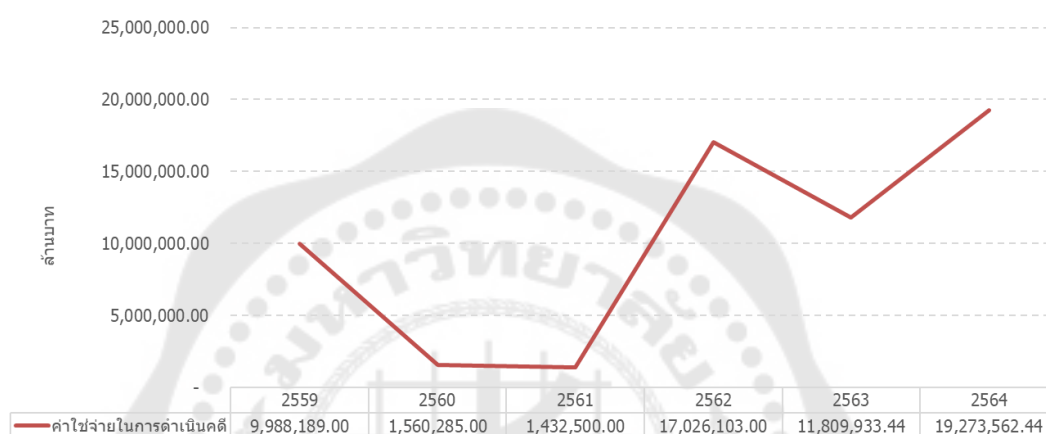

ภาพประกอบ 4 แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานะของผู้กู้ยืมเงิน

ที่มา: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.5 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

ในปี 2564 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสำหรับผู้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระยะเวลาส่งผลให้ถูกดำเนินคดี ซึ่งทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสูงถึงจำนวน 19,273,562.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่อยู่จำนวน 11,809,933.44 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 63.20

ภาพประกอบ 5 แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

ที่มา: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินกับการชำระหนี้สินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย สามารถอธิบายผ่านทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินและการชำระหนี้สินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) แนวคิดการเงินส่วนบุคคล 3) แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลการเงินส่วนบุคคล 4) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน 5) ทฤษฎีวิถีจักรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption) 6) ทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory) 7) แนวคิดการวิเคราะห์ด้านการจัดการความเสี่ยง 8) แนวคิดทฤษฎีกระบวนการวางแผนทางการเงิน 9) แนวคิดมาตรการภาครัฐกับการจูงใจการวางแผนทางการเงินในกองทุนการออมแห่งชาติ และ 10) แนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเชิงการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินกับการชำระหนี้สินของผู้กู้ยืม เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.1.1 พฤติกรรมทางการเงิน (Behavior Financial) หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล และการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เป็นงบที่อธิบายรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน รวมไปถึงเงินคงเหลือ ณ ปลายเดือนของแต่ละเดือน โดยทั่วไปโครงสร้างของงบประมาณรายรับ – รายจ่าย ประกอบด้วย

2.1.1.1 รายรับ (Income) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง คอมมิชชั่น โบนัส ค่าเช่า ดอกเบี้ย และเงินสด เป็นต้น

2.1.1.2 รายจ่าย (Expense) ประกอบด้วย 1) ค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ภาษี ค่าเช่า ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถยนต์ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าสาธารณูปโภค เงินชำระคืน บัตรเครดิตและสินเชื่อ และค่าประกัน เป็นต้น 2) ค่าใช้จ่ายผันแปร ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าเครื่องใช้ และค่าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

2.1.1.3 เงินออม (Saving) ขั้นต่ำควรเป็น 10% ของรายรับทุกประเภทรวมกัน หรือตามหลักที่ถูกต้อง เงินออมนี้จะต้องเป็น 10% ของรายได้ก่อนหักภาษี

เมื่อทราบข้อมูลรายรับและรายจ่ายแล้วจะสามารถคำนวณเงินคงเหลือต่อเดือนได้ โดยมีวิธี ดังนี้ คือ

$$\text{เงินคงเหลือต่อเดือน} = \text{รายรับ} - \text{เงินออม} - \text{รายจ่าย (คงที่ + ผันแปร)}$$

ทั้งนี้หลังจัดทำงบรายรับ – รายจ่ายแล้วหากพบว่ามีเงินคงเหลือต่อเดือน ติดลบ ก็พิจารณาวางแผนรับมือและจัดการทันที

2.1.2 การชำระหนี้สิน (Repayment) เป็นส่วนสำคัญที่ผู้กู้ไม่ควรละเลยเพราะมีส่วนสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน และยังมีผลต่อต้นทุนรวมของเงินกู้ ผู้กู้สามารถเลือกวิธีการชำระหนี้สินให้สอดคล้องกับโครงการที่จะนำเงินกู้นั้นไปใช้ โดยผู้กู้นั้นสามารถชำระหนี้สินครั้งเดียวเมื่อครบอายุเงินกู้ หรือทยอยชำระหนี้เป็นงวดๆ โดยการชำระหนี้เงินมีสองประเภทหลักๆ (สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย, 2561) คือ

2.1.2.1 การชำระหนี้เงินทั้งจำนวนเมื่อครบอายุเงินกู้ (Bullet Repayment) วิธีนี้ผู้กู้จะได้ใช้เงินกู้อย่างเต็มเวลา ในขณะที่ผู้ให้กู้จะมีความเสี่ยงสูง ดังนั้นถ้าเป็นผู้กู้รายใหม่ๆ ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักหรือมีประวัติการกู้ยืม (Track Record) มาก่อน มักนิยมให้ผู้แบบทยอยชำระหนี้

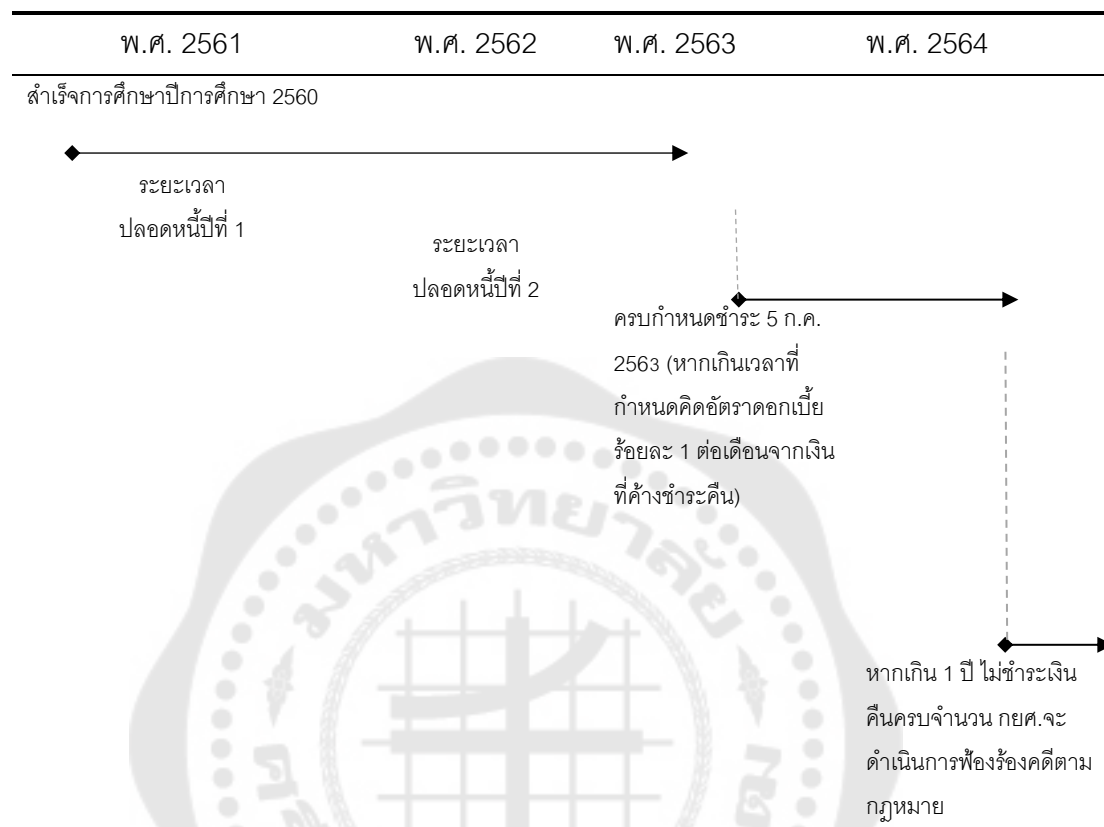
2.1.2.2 การทยอยชำระคืน (Amortizing Repayment) คือ การแบ่งชำระเงินต้นเป็นงวดๆ ในช่วงอายุเงินกู้ ถ้าทยอยชำระคืนเป็นงวดๆ งวดละเท่าๆ กัน เรียกว่า Equal Installments เป็นการชำระทุกๆ เดือนหรือประจำปี แต่ถ้าทยอยชำระคืนแบบแต่ละงวดไม่เท่ากัน ก็แล้วแต่สองฝ่ายจะเห็นชอบร่วมกันในการกำหนดตารางชำระเงิน เช่น ชำระแบบงวดแรกๆ จำนวนน้อยแล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นในงวดหลังๆ เรียกวิธีนี้ว่า Balloon Repayment เป็นการแบ่งเบาภาระของผู้กู้ในช่วงแรกๆ เหมาะกับการกู้ในลักษณะ Project Financing การทยอยชำระคืนเงินต้นอาจมีการยอมให้มีส่วนปลอดการชำระเงินคืนเงินในช่วงแรก เรียกว่า ระยะเวลาปลอดหนี้ (Grace Period) ซึ่งส่วนนี้สามารถอธิบายถึงระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ประโยชน์จากเงินกู้ได้โดยการคำนวณหาอายุเฉลี่ยของเงินกู้ หรือเรียกว่า Effective Maturity ดังนั้นเงินกู้ที่มีการชำระแบบ Bullet Repayment จะมี Effective Maturity เท่ากับอายุเงินกู้ แต่ถ้าทยอยชำระคืน จะมี Effective Maturity ที่สั้นกว่า เพราะต้องชำระเงินกู้ไปเรื่อย ๆ ทำให้ได้ใช้ประโยชน์จากเงินกู้ลดลง เช่น เงินกู้ที่อายุ 5 ปี ชำระคืนทุกๆ สิ้นปี ปีละ 20% จะมี Effective Maturity เพียง 3 ปีเท่านั้น ถ้ามีระยะเวลาปลอดหนี้ ก็จะทำให้ Effective Maturity ยาวขึ้น เช่น เงินกู้อายุ 5 ปี มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปีชำระคืนเงินต้นเป็นรายปี ตั้งแต่สิ้นปีที่สอง งวดละ 25% จะมี Effective Maturity เท่ากับ 3.5 ปี ซึ่งสามารถอธิบายแนวทางการคำนวณได้ คือ

ถ้าการชำระคืนเงินเป็นแบบเท่ากันทุกงวด ใช้อายุเงินกู้บวกด้วยระยะเวลาปลอดหนี้หารด้วยสอง ก็จะได้ Effective Maturity ถ้าเป็นเงินกู้ที่มีการชำระคืนแบบไม่เท่ากันทุกงวด จะต้องหาผลคูณของจำนวนเงินต้นที่ชำระคืนในแต่ละงวดกับลำดับของงวดนั้นๆ มาบวกกันทั้งหมด แล้วหารด้วยวงเงิน ยกตัวอย่างเช่น เงินกู้จำนวน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐอายุ 5 ปี มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี ชำระคืนเงินทุก 6 เดือน แบบ Balloon Repayment แต่ถ้าผู้กู้สามารถชำระคืนล่วงหน้า (Prepayment) หมายถึง การที่ผู้กู้ต้องการชำระเงินกู้ที่คงค้างอยู่ก่อนครบอายุเงินกู้ เช่น มีแหล่งเงินมาจากที่อื่นที่มีต้นทุนถูกกว่า หรือหมดความจำเป็นในการใช้เงินกู้ ต้องการประหยัดดอกเบี้ย ไม่ว่าจะเหตุผลอะไรก็ตามในสัญญาเงินกู้จะระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ เช่น ยินยอมให้ชำระคืนก่อนกำหนดได้ หรือไม่ยินยอม ในกรณีที่ยินยอมให้มีการชำระคืนก่อนกำหนด มักจะระบุว่าต้องการชำระคืนทั้งหมด ไม่ใช่ชำระเพียงบางส่วนและผู้กู้จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการชำระเงินกู้ล่วงหน้าด้วย เพื่อไม่ให้มีการชำระคืนได้ง่าย ผู้กู้ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ในขณะเดียวกันผู้ให้กู้ก็ต้องปกป้องผลประโยชน์ของตนเองไม่ให้ถูกเอาเปรียบ ไม่เช่นนั้นผู้กู้ก็คงหาเงินกู้แหล่งใหม่ๆ ที่มีต้นทุนถูกกว่าไปเรื่อยๆ ถ้าสามารถชำระคืนได้โดยไม่มีค่าธรรมเนียมหรือเบี้ยปรับ

ดังนั้น การชำระคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของไทย ซึ่งมีแนวคิดและแนวปฏิบัติ (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2561) ดังนี้

การชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปี พ.ศ.2560 ผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ มีหน้าที่ที่ต้องชำระเงินจากการกู้ยืมเงินคืนกองทุน ซึ่งเมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี นับจากปีที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษา (ครบระยะเวลาปลอดหนี้) และในกรณีผู้กู้ยืมที่กู้ต่อเนื่องติดต่อกัน 2 ปี และไม่แจ้งสถานภาพให้ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมทราบถือว่าเป็นผู้ครบกำหนดชำระหนี้ และมีหน้าที่ต้องชำระหนี้คืนกองทุน ซึ่งการชำระหนี้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินกู้ยืมพร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดร้อยละ 1 ต่อปี โดยต้องคืนให้กองทุนเสร็จสิ้นแล้วภายใน 15 ปี นับจากวันที่ต้องเริ่มชำระหนี้ และให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ในงวดแรก ภายใน 5 กรกฎาคมของทุกปี หลังจากครบระยะเวลาปลอดหนี้ โดยให้ชำระหนี้คืนเฉพาะเงินต้นในอัตราร้อยละ 1.5 ของวงเงินที่ได้กู้ยืม ในการชำระหนี้งวดต่อ ๆ ไปให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินต้นคืน ตามอัตราผ่อนชำระที่กองทุนกำหนด พร้อมด้วยดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด ในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีของเงินต้นที่ค้าง ภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปี ในกรณีผู้กู้ยืมผิดนัดชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินจะต้องชำระค่าปรับ หรือค่าธรรมเนียมจัดการ กรณีผิดนัดชำระหนี้ตามอัตราที่กองทุนกำหนด หากผู้กู้ยืมเงินที่มีความประสงค์จะขอชำระหนี้คืนก่อนครบกำหนดระยะเวลาชำระหนี้หรือก่อนครบระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี สามารถชำระคืนโดยไม่เสียดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด เช่น ผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี ผู้กู้ยืมเงินจะครบกำหนดชำระหนี้คืนภายในวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2561 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างระยะเวลาการปลอดภาระชำระหนี้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ผู้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถเลือกผ่อนชำระหนี้เป็นรายปีหรือรายเดือนได้ โดยจำนวนเงินต้นที่ชำระเป็นรายปี หรือรายเดือนรวมตลอดปี ต้องมีอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษากำหนด โดยในปีที่ 1 กำหนดให้ผู้กู้ชำระอัตราดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.5 ของจำนวนเงินต้น และมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ในปีต่อไปจนครบ 15 ปีที่ต้องชำระเงินคืนดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงอัตราดอกเบี้ยของเงินต้นในการชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ปีที่ชำระ	จำนวนร้อยละ ของยอดหนี้ที่กู้ยืม	ปีที่ชำระ	จำนวนร้อยละ ของยอดหนี้ที่กู้ยืม
1	1.5	9	7.0
2	2.5	10	8.0
3	3.0	11	9.0
4	3.5	12	10.0
5	4.0	13	11.0
6	4.5	14	12.0
7	5.0	15	13.0
8	6.0	รวม	100

อย่างไรก็ตาม กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ให้ผู้กู้ยืมสามารถผ่อนผันการชำระหนี้ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่สามารถผ่อนการชำระหนี้ได้นั้นคือ 1) เป็นผู้ไม่มีรายได้ 2) เป็นผู้มียาได้ต่ำกว่าเดือนละ 4,700 บาทและ 3) เป็นผู้ประสบภัยพิบัติจากอัคคีภัยอุทกภัยวาตภัยหรือจากภัยธรรมชาติอื่นๆ รวมถึงภัยจากสงครามหรือจลาจลซึ่งทรัพย์สินได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงโดยมีรายละเอียดของเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาและการผ่อนผัน ดังนี้

ตาราง 3 แสดงหลักเกณฑ์และเอกสารประกอบการผ่อนผันการชำระหนี้เงินกู้ยืม

หลักเกณฑ์	เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณา	การผ่อนผัน
1. เป็นผู้ไม่มีรายได้	1.1 หนังสือรับรองจากผู้ใหญ่บ้านหรือข้าราชการระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไป	ผ่อนผันได้คราวละไม่เกิน 6 เดือนรวมระยะเวลาแล้วไม่เกิน 2 ปีโดยไม่เสียค่าปรับหรือค่าธรรมเนียมจัดการ
	1.2 สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้รับรอง	
2. เป็นผู้ที่มีรายได้ น้อยกว่าเดือนละ 4,700 บาท	2.1 หนังสือรับรองจากผู้ใหญ่บ้านหรือข้าราชการระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไป	ผ่อนได้ไม่ต่ำกว่า 300 บาทต่อเดือนหรือ 2,400 บาทต่อปีแต่ต้องไม่น้อยกว่าดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดขึ้นในงวดนั้นๆ และหากจำนวนที่ครบกำหนดชำระต่ำกว่า 2,400 บาทให้ชำระเต็มตามจำนวน
	2.2 หลักฐานแสดงรายได้หรือเงินเดือนหรือมีหนังสือรับรองจากนายจ้าง	
	2.3 สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้รับรอง	
3. เป็นผู้ประสบภัยพิบัติจากอัคคีภัยอุทกภัยวาตภัยหรือจากภัยธรรมชาติอื่น ๆ รวมถึงภัยจากสงครามหรือจลาจลซึ่งทรัพย์สินได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง	3.1 หนังสือรับรองจากผู้ใหญ่บ้านหรือข้าราชการระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือยศตำรวจยศ ร.ต.ต. ขึ้นไป	ผ่อนผันได้คราวละไม่เกิน 6 เดือนรวมระยะเวลาแล้วไม่เกิน 2 ปีโดยไม่เสียค่าปรับหรือค่าธรรมเนียมจัดการ
	3.2 สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวข้าราชการของผู้รับรอง	

จากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคม ด้วยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นให้แก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และช่วยสนับสนุนการพัฒนาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชนต่อไป

ทั้งนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ถือว่านับเป็นหนึ่งในกลไกที่สำคัญของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทยอย่างทั่วถึง โดยเงินที่นำมาให้กู้ยืมทั้งหมดมาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเป็นเงินภาษีอากรของคนไทยทั่วประเทศ หากระบบการกู้ยืมเงินเพื่อศึกษานั้นกลับดำเนินการอย่างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งนอกจากมาจากปัญหาของการจัดการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อศึกษานั้นแล้ว ยังมีสาเหตุเนื่องมาจากการขาดวินัยทางการเงินของผู้กู้ยืมบางส่วนที่ไม่สามารถชำระเงินคืนแก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงส่งผลกระทบต่อเงินที่นำมาหมุนเวียนของกองทุนที่นำมาให้กู้ยืมกับนักเรียนนักศึกษา รุ่นต่อไป ซึ่งในปัจจุบันมีผู้กู้ยืมที่ค้างชำระส่วนหนึ่งมาจาก 1) กลุ่มที่ตกงานหรือมีเงินเดือนไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้และ 2) กลุ่มที่มีงานทำและได้เงินเดือนเพียงพอที่จะชดใช้หนี้แต่กลับละเลยไม่ชำระหนี้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มนี้ไม่มีปัญหาทางด้านการเงินแต่กลับเลือกที่จะไม่ชำระหนี้คืน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำให้ส่งผลกระทบต่อไปยังการติดตามทวงหนี้ ซึ่งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความติดตามทวงหนี้เป็นอย่างสูงแต่กลับได้เงินที่ทวงหนี้กลับมาน้อยกว่าค่าจ้างทนายในการทวงหนี้ ซึ่งหากติดตามทวงหนี้ไม่ได้ก็จะนำไปสู่การเตรียมฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่ชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในการดำเนินการติดตามทวงหนี้คืนเมื่อคดีมีการฟ้องร้องเกิดขึ้นจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องจ่ายค่าจ้างทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล คดีละ 5,500 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะได้กลับมาก็ต่อเมื่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาชนะคดีกับผู้กู้ยืม เนื่องจากกฎหมายกำหนดว่าลูกหนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในระหว่างดำเนินคดี ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นฝ่ายแพ้คดีและจะยึดทรัพย์สินลูกหนี้หากคดีถึงที่สุดแล้ว โดยในการจ้างบริษัทติดตามหนี้เป็นขั้นตอนตามปกติที่ถือปฏิบัติเหมือนสถาบันการเงินของรัฐอื่น ๆ ด้วยเหตุผลทางด้านกฎหมายที่ต้องดำเนินการ และการดำเนินการก็จะให้บริษัทที่ติดตามทวงหนี้ยึดวิธีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนด โดยทรัพย์สินที่ยึดได้ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านและที่ดิน ซึ่งกรมบังคับคดีจะเป็นฝ่ายดำเนินการยึดทรัพย์และขายทอดตลาด ซึ่งในกรณีที่ขายทอดตลาดแล้ว ได้เงินมากกว่าที่เป็นหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็จะคืนให้ลูกหนี้ แต่

หากไม่พอชำระหนี้ ก็จะต้องไปดูว่าลูกหนี้มีทรัพย์สินอื่นหรือไม่หากมีก็จะทำการยึดหรืออายัดต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการทวงหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีแนวทางในการดำเนินการ โดยมีข้อเสนอแนะของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเรื่องการมีอำนาจเข้าถึงฐานข้อมูลของผู้กู้ได้มากขึ้นและให้หน่วยงาน นายจ้าง หักเงินเดือนของลูกจ้าง หรือบุคลากรในหน่วยงานที่เป็นลูกหนี้ของกองทุนฯ เป็นรายเดือน แทนที่จะชำระปีละ 1 ครั้ง เพื่อนำส่งกองทุนฯ พร้อมกับเงินหักภาษี ณ ที่จ่ายของกรมสรรพากร ซึ่งในประเด็นนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะเป็นการบังคับชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่อาจเพิ่มประสิทธิภาพของการชำระหนี้คืนของผู้กู้ยืมได้และอาจช่วยกระตุ้นลูกหนี้ที่ทำงานอยู่ในองค์กรให้ตระหนักถึงการชำระหนี้มากขึ้นและระมัดระวังการใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภคได้มากขึ้น

2.2 แนวคิดการเงินส่วนบุคคล

การเงินส่วนบุคคล โดย Hallman Victor G. and Rosenbloom Jerry S. (2003) ให้ความสำคัญของการกำหนดแผนการเงินเป็นการนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินของแต่ละบุคคล ซึ่งคนส่วนใหญ่มักใช้เครื่องมือทางการเงินหลายอย่างก่อนที่บุคคลเหล่านั้นจะบรรลุเป้าหมายทางการเงินทั้งหมดของตนเองโดยมีเครื่องมือทางการเงินพื้นฐานคือ หนี้ กองทุน ประกันต่างๆ โบนัสประจำปี ตลาดการเงิน เงินฝาก เงินบำนาญ สินเชื่อส่วนบุคคล ที่ดิน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ที่กล่าวมาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับแนวคิดเรื่องการวางแผนการเงิน ในขณะที่เดียวกันการวางแผนการเงินส่วนบุคคลได้มีการคาดการณ์เหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและทำให้เกิดการวางแผนเพื่อรองรับเหตุการณ์นั้นๆ ไว้ได้ โดยมีขั้นตอนการวางแผนการเงินไว้ 5 ขั้นตอน (ศิรินุช อินละคร, 2550) คือ

ขั้นที่ 1 คือ การประเมินสถานการณ์ทางการเงินของตนเองในปัจจุบันซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยการประเมินสถานะทางการเงินของตนเองที่พิจารณาจากรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ ภาระหนี้สิน รวมทั้งเงินออมที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงสมดุลส่วนบุคคล (Personal Balance Sheet) และงบรายได้และค่าใช้จ่าย (Income and Expenditure Statement)

ขั้นที่ 2 คือ การกำหนดเป้าหมายทางการเงินเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเนื่องจากการที่บุคคลมีเป้าหมายทางการเงินแล้วและสามารถกำหนดแนวทางที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น โดยต้องสามารถระบุให้ชัดเจนว่าต้องการอะไร เช่น ต้องการใช้จ่ายจำนวนเท่าไรและ

ซื้อหรือชำระเมื่อใด นอกจากนี้เป้าหมายทางการเงินควรมีความเป็นไปได้ นั่นคือเป้าหมายทางการเงินควรจะเหมาะสมกับสถานะทางการเงินของบุคคลนั้นด้วย

ขั้นที่ 3 คือ กำหนดทางเลือกและประเมินทางเลือกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินกำหนดไว้และพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดโดยพิจารณาจากสถานะทางการเงินของบุคคลนั้นๆ รวมถึงภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ความเสี่ยงของแต่ละทางเลือก ซึ่งในขั้นตอนนี้บุคคลจำเป็นต้องหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อช่วยในการกำหนดทางเลือกและประเมินทางเลือก รวมทั้งอาจต้องขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักวางแผนหรือผู้ที่ให้ปรึกษาทางการเงิน

ขั้นที่ 4 คือ สร้างและปฏิบัติตามแผนการเงินโดยกำหนดจากทางเลือกที่เหมาะสม เป็นการระบุนิติกรที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการและเมื่อกำหนดแผนการเงินแล้วขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล คือการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เนื่องจากถึงแม้จะวางแผนการเงินไว้เพียงใดก็ตามแต่หากไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ก็จะเป็นการไม่บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ

ขั้นที่ 5 คือ การติดตามผลและปรับปรุงแผนการวางแผนการเงินเป็นขั้นตอนที่ไม่มีที่สิ้นสุด กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้แล้วขั้นตอนต่อมาคือการติดตามผลโดยพิจารณาว่าแผนการเงินนั้นเหมาะสมหรือไม่สามารถปฏิบัติตามได้จริงหรือไม่หากไม่สามารถปฏิบัติได้จริงต้องทำการเปลี่ยนแผนทางการเงินใหม่นอกจากนั้นภาวะเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งสถานะทางการเงินของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น ความก้าวหน้าทางการงานของบุคคลที่มีรายได้สูงขึ้น หรือภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำทำให้บุคคลมีรายได้ลดลงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของแผนการเงินส่วนบุคคลนั้นได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแผนการเงินอยู่เสมอ

ดังนั้น เงินจึงมีความสำคัญต่อคนทุกช่วงอายุดังนั้นการวางแผนทางการเงินจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต (A Life-Long Activity) ที่จะทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต ซึ่งการวางแผนทางการเงินที่ครอบคลุมกิจกรรมทางการเงินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องของแต่ละบุคคล เรียกว่า Comprehensive Financial Planning ประกอบด้วย แผนการลงทุน แผนการประกัน แผนทางภาษี และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ในขณะที่แผนการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการและเป้าหมายของบุคคลได้นั้นจะเป็นแผนทางการเงินที่เรียกว่า Special Need Planning ซึ่งเป็นแผนทางการเงินในลักษณะที่จะช่วยให้บุคคลสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละบุคคลที่ต้องการการวางแผนทางการเงินที่ดีและมีการปฏิบัติตามแผนทางการเงินอย่างเคร่งครัด ซึ่งมีหลายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินคืนที่ให้ความสำคัญกับการอธิบายในลักษณะ Special Need

Planning ได้แก่ Medina Paolina C. (2017) Kennedy Brian P. (2013) และ เหมวลา เซิดชูพันธ์ เสรี, (2558) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อการชำระหนี้คืน บางงานวิจัยเช่น Chapman Bruce and Liu Amy Y.C. (2013) Chapmana Bruce and Lounkaew Kiatanantha (2015) ได้ศึกษาในเชิงลึกถึงภาระทางการเงินกับการวางแผนทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม จะพบว่าปัจจุบัน พฤติกรรมของคนส่วนใหญ่จะละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยหรือสาเหตุที่สำคัญ คือ

1. สาเหตุทางด้านของสถานภาพและฐานะทางการเงิน ซึ่งครอบคลุมถึงทั้งในส่วนของผู้ที่มีฐานะทางการเงินในระดับปานกลางไปจนถึงผู้ที่มีฐานะทางการเงินมั่นคง โดยในส่วนของผู้ที่มีฐานะทางการเงินในระดับปานกลางซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่มักคิดว่า ตนไม่มีทรัพย์สินหรือรายได้ที่มากเพียงพอถึงระดับที่ต้องมีการวางแผนทางการเงิน และมองว่าการวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งที่เสียเวลาและสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ในทางตรงข้ามกลุ่มคนที่มีฐานะทางการเงินมั่นคงมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสบายดี ไม่มีความเสี่ยงทางการขาดแคลนทรัพย์สินเงินทอง สำหรับการใช้จ่ายใช้สอยทั้งในชีวิตประจำวันและในอนาคตไม่เป็นความจำเป็นที่ต้องวางแผนทางการเงิน ซึ่งความคิดของทั้งสองกลุ่มคนที่มีฐานะทางการเงินที่แตกต่างกันทั้ง 2 กลุ่มเป็นความคิดที่ค่อนข้างผิดอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดของการวางแผนทางการเงินนั้นไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองกับกลุ่มบุคคลเฉพาะกลุ่ม แต่สร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองกับกลุ่มบุคคลทุกกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายทางการเงินตามที่ต้องการได้ โดยเป้าหมายทางการเงินดังกล่าวจะต้องเป็นจริงได้ สมเหตุสมผลตามอัตรา สภาพและตัวที่บุคคลดังกล่าวสามารถที่จะทำได้

2. สาเหตุทางด้านของความเชื่อและทัศนคติที่ผิด การวางแผนทางการเงินจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตอันเป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาของมนุษย์ทุกคน หรือความไม่แน่นอนดังกล่าวเป็นความจริงของชีวิตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นกับใครคนใดคนหนึ่งก็ได้ในอนาคต แต่ผลจากความเชื่อและทัศนคติที่ผิด ทำให้บุคคลโดยส่วนใหญ่ไม่อยากจะรับรู้ หลีกเลียงและประวิงเวลาของการวางแผนเพื่อที่จะรองรับกับความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงดังกล่าวออกไปเรื่อย ๆ จนถึงละเลยไม่ใส่ใจที่จะวางแผนทางการเงินหากละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินเท่าที่ควร อาจก่อให้เกิดผลเสียตามมา ดังนี้

2.1 ทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายทางการเงินตามที่ต้องการได้ทำให้เป็นภาระของตนเองและผู้อื่น การมุ่งหวังที่จะทำการสิ่งใดเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง ถ้าปราศจากการวางแผนที่ดีแล้วการที่จะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวอาจเป็นไปได้ หรือเป็นไปได้ยาก หรือเป็นไปได้โดยไม่ประสิทธิภาพ ทั้งนี้รวมถึงเป้าหมายดังกล่าวอาจเป็นไปได้

2.2 ก่อให้เกิดความสูญเสียทางการเงิน ทั้งนี้ความสูญเสียทางการเงินดังกล่าวจะรวมถึงความสูญเสียโอกาสในการหาเงินสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนและของผู้ที่อยู่ในอุปการะเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ตกลงงานเป็นระยะเวลายาวนาน การเจ็บป่วยเป็นโรคร้ายแรง การประสบอุบัติเหตุกลายเป็นคนทุพพลภาพไม่สามารถประกอบวิชาชีพได้ หรืออาจร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

2.3 ประสบกับปัญหาความยากลำบากในการใช้ชีวิตเมื่อเป็นหนี้สิน การขาดการวางแผนทางการเงินที่ดีอาจก่อให้เกิดปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงและไม่มีโอกาสที่จะแก้ไขได้อีก คือไม่มีเงินเพียงพอสำหรับการดำรงชีพตามอัตราที่ควรจะเป็นหรือไม่มีเงินเหลือพอที่จะชำระหนี้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการละเลยการวางแผนทางการเงินจะก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคคลดังกล่าว ในทางตรงข้าม การให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินนอกจากจะช่วยให้บุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินตามที่ตั้งใจแล้วยังช่วยให้ตัวเองและผู้ที่เป็หัวหน้าครอบครัวที่อยู่ในอุปการะทุกคนสามารถจะดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตที่คงเดิม หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก และในระยะยาวการวางแผนทางการเงินที่ดีจะช่วยให้บุคคลที่มีภาระหนี้สินที่ต้องชำระเงินคืนให้กับผู้กู้ก็ต้องมีการวางแผนที่ดีต่อพฤติกรรมทางการเงินในการใช้จ่ายเพื่อที่จะนำมาชำระเงินคืนให้หมดได้ในอนาคตตามแผนการชำระเงินที่กำหนด

2.3 แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลการเงินส่วนบุคคล

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของบุคคลเพื่อทำการวางแผนทางการเงิน จะต้องนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ส่วนบุคคลเบื้องต้น เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมทางการเงิน รวมทั้งการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินของตนเอง ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลสามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนตามลักษณะและประเภทของข้อมูลคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่ครอบคลุมทั้งในส่วน of ข้อมูลประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน การจัดการความเสี่ยงและการออม มีวัตถุประสงค์สำคัญของการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบดูว่าผู้ขอรับคำปรึกษามีปัญหาในด้านใดในปัจจุบัน และมีโอกาสที่จะประสบกับปัญหาในด้านใดในอนาคต โดยแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบดังกล่าว จะใช้วิธีการพิจารณาถึงแนวคิด การรับรู้ และมีการเตรียมการเพื่อรองรับกับปัญหาในแต่ละด้านหรือไม่

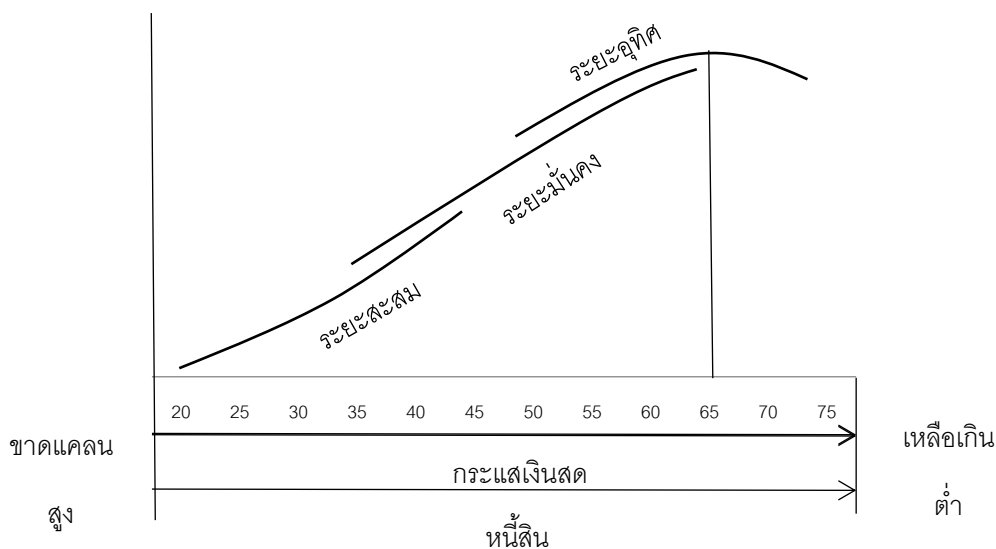
นอกจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งทำให้เห็นภาพรวมของการตระหนักและการรับรู้ถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินของผู้ที่ต้องชำระหนี้สิน รวมทั้งปัญหาด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้การวางแผนทางการเงินจะต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในแต่ละด้าน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อตรวจสอบเช็คสุขภาพทางการเงินของผู้ที่ต้องชำระหนี้สินว่ามีสถานะภาพและสุขภาพทางการเงินที่ดีและเข้มแข็งพอหรือไม่หรือมีปัญหาทางการเงินในด้านใดเพื่อที่จะได้มีการหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงก่อนที่จะไปสู่การวางแผนทางการเงินในด้านอื่นๆ ที่จำเป็นซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าว

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้นมีวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์ถึงปัญหาที่มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและอาจเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุถึงเป้าหมายทางการเงิน ซึ่งขอบเขตของการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้นจะครอบคลุมทั้งในส่วนของการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณในเวลาเดียวกัน โดยในการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้นจะแบ่งการวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ความต้องการขั้นพื้นฐาน

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงของอายุที่เพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เกิด เข้าสู่วัยหนุ่มสาว วัยทำงาน จนล่วงเข้าสู่วัยชรา เป็นไปตามวัฏจักรหรือวงจรชีวิต (Life cycle) ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ โดยในแต่ละระยะจะมีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพประกอบ 6)

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรชีวิตและความมั่งคั่ง

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ชุดวิชาที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน หน้า 173)

1. **ระยะสะสม (Asset Accumulation)** เริ่มต้นในช่วงอายุ 20 – 25 ปี เป็นช่วงที่เพิ่งจบการศึกษาและเริ่มต้นชีวิตการทำงาน รายรับค่อนข้างจำกัด เงินออมน้อย แนวโน้มเป็นหนี้สูง
2. **ระยะมั่นคง (Conservation/Protection)** เริ่มต้นในช่วงอายุปลาย 30 – 40 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของวัยกลางคนเป็นระยะที่ผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนเริ่มมีความมั่นคงและมีทรัพย์สินระดับหนึ่ง รวมถึงมีกระแสเงินสดสุทธิเป็นบวกปริมาณทรัพย์สินเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่สัดส่วนของหนี้สินต่อสินทรัพย์มักจะให้ความสำคัญกับเรื่องของวางแผนเพื่อการลงทุน การวางแผนภาษี และการวางแผนการประกันเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ที่มีความดูแล เช่น บุพการี คู่สมรสและบุตร
3. **ระยะการอุทิศ (Distribution/Gifting)** เป็นระยะที่อยู่ในวัยก่อนเกษียณจนถึงวัยเกษียณอายุ เริ่มต้นเมื่อผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนมีความมั่นใจในฐานะและความมั่นคงทางการเงินของตัวเองพอสมควรและสามารถซื้อสินค้าราคาแพง หรือเพื่อการพักผ่อนเดินทางท่องเที่ยวรอบโลก รวมถึงการใช้จ่ายเงินเพื่อมอบให้แก่ลูกหลาน หรือเพื่อการกุศลต่างๆ เป็นต้น

ในการอธิบายโดยการนำข้อมูลอ้างอิงเพื่อนำมาประกอบแนวทางการวิเคราะห์ความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืน แบ่งออกเป็นดังนี้

1. วิทยุหนุ่มสาวสถานภาพโสด โดยปกติมักจะมีความต้องการทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีเงินเพียงพอที่จะคุ้มครองบุคคลที่อยู่ในภาวะความรับผิดชอบ ได้แก่ บุพการีและผู้ปกครอง อีกส่วนเป็นการออมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายความต้องการทางการเงินระยะสั้น เช่น เพื่อซื้อบ้าน เพื่อแต่งงาน หรือเพื่อซื้อรถยนต์ เป็นต้น

2. วิทยุหนุ่มสาวสถานภาพสมรส จะมีภาวะความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเริ่มต้นชีวิตคู่ โดยปกติมักจะมีความต้องการทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์ที่เหมือนวิทยุหนุ่ม สถานภาพโสด แต่จะมีความต้องการทางการเงินในบางประเด็นเพิ่มขึ้น ดังนี้ เพื่อชำระภาระหนี้สินผูกพันอันเป็นผลเนื่องมาจากการ กู้ซื้อบ้าน รถยนต์ หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านสำหรับรองรับชีวิตคู่

3. วิทยุหนุ่มสาวสถานภาพสมรสและมีบุตร จะมีระดับหรือปริมาณเงินออมค่อนข้างน้อย จะมีความต้องการทางการเงินที่เหมือนในวิทยุหนุ่ม สถานภาพสมรส แต่ความต้องการทางการเงินเพื่อคุ้มครองบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบมีมากขึ้นเพื่อเพิ่มความคุ้มครองให้แก่บุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดเตรียมการศึกษาทั้งในและต่างประเทศให้แก่บุตร

4. วิทยุกลางคน สถานภาพสมรส และมีบุตรโต เริ่มมีอายุเพิ่มสูงขึ้น ระดับรายได้ก็สูงขึ้นด้วยตามความก้าวหน้าทางวิชาชีพ อาจมีรูปแบบของความต้องการทางการเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อสนองตอบต่อความต้องการเฉพาะของตนเอง ประกอบกับเพื่อเริ่มธุรกิจส่วนตัว และเพื่อยกระดับวิถีการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ให้ดีขึ้น

5. วิทยุก่อนเกษียณ โดยส่วนใหญ่จะมีฐานะทางการเงินที่ค่อนข้างดีมั่นคง มีปริมาณเงินออมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และบางคนเริ่มสนใจที่จะหาความสุขใส่ตัวเองมากขึ้น ทำในสิ่งที่อยากทำ มักจะมีความต้องการทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีเงินเพียงพอเพื่อคุ้มครองบุคคลที่อยู่ในภาวะความรับผิดชอบ ให้มีรายได้และจำนวนเงินที่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

6. วิทยุเกษียณ เป็นช่วงชีวิตที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (Cash Outflow) เนื่องจากรายได้หลักจากการประกอบวิชาชีพอาจหมดไปเมื่อเกษียณ ในขณะที่รายจ่ายกลับเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายในส่วนการรักษาพยาบาลหรือดูแลสุขภาพตามช่วงของอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ความต้องการทางการเงินจะเน้นให้ความสำคัญกับเงินทุนดังกล่าวอย่างระมัดระวัง เพื่อให้มีใช้อย่างคล่องตัว (Liquidity) สำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและไม่มีการเสื่อมค่าของเงิน

อันเป็นผลเนื่องมาจากภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่งคั่งและวิถีการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ในวัยเกษียณ

7. หม้ายหรือหย่าร้าง ความต้องการทางการเงินจะพิจารณาเปรียบเทียบจากรูปแบบที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นตามวัยดังกล่าวทั้ง 6 รูปแบบ อย่างไรก็ตามผู้ที่เป็นหม้ายหรือหย่าร้างมักจะได้รับผลกระทบทางจิตใจค่อนข้างมาก ดังนั้น ผู้วางแผนทางการเงินจึงควรที่จะพิจารณาถึงความต้องการของผู้ที่ต้องชำระหนี้สินในด้านอื่นเป็นกรณีพิเศษเพิ่มขึ้นด้วย

ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์สามารถใช้ข้อมูลในการศึกษาและการวิเคราะห์จะแบ่งการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1. ส่วนของประวัติส่วนตัว

ในส่วนนี้จะพิจารณาและสามารถวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆของข้อมูลในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้ ซึ่งจะสามารถในส่วนของข้อมูลประวัติส่วนตัวสามารถวิเคราะห์ในประเด็นได้คือ

1.1 อายุ เพื่อพิจารณาว่าผู้ที่ต้องชำระหนี้สินอยู่ในช่วงวงจรชีวิตใด ซึ่งจะมีความต้องการด้านพื้นฐานของชีวิตที่แตกต่างกันไปตามรายละเอียดที่กล่าวถึงในเบื้องต้น

1.2 สถานภาพการสมรส ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพโสดจะมีภาระและความรับผิดชอบโดยเปรียบเทียบแล้วน้อยกว่าสถานภาพสมรส และถ้ามีบุตรหรือทายาทก็จะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นไปอีก

1.3 พฤติกรรมส่วนใหญ่ในเรื่องของการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา ผู้ที่ต้องชำระหนี้สินที่สูบบุหรี่และ/หรือดื่มสุรา มีแนวโน้มสูงที่จะมีปัญหาด้านสุขภาพในอนาคต ซึ่งจะมีผลต่อการพิจารณาทำประกันชีวิตรวมถึงประกันสุขภาพที่อาจได้รับการปฏิเสธหรืออาจจะมีเบี้ยค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าปกติ

1.4 โรคประจำตัว เพื่อพิจารณาว่าผู้ที่ต้องชำระหนี้สินมีปัญหาในเรื่องสุขภาพหรือไม่ซึ่งอาจมีผลกระทบโดยตรงต่อการพิจารณารับทำประกันชีวิตและประกันสุขภาพ

1.5 งานอดิเรก บางประเภทอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บที่สูงกว่าปกติ เช่น การดำน้ำ การปีนภูเขา และการไต่หน้าผา เป็นต้น ซึ่งผู้ที่ต้องชำระหนี้สินที่มีงานอดิเรกในประเภทดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องมีการในการรองรับความเสี่ยงในอนาคตที่ดีพอ เช่น การทำประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น

1.6 ผู้อยู่ในอุปการะ มีจำนวนกี่คน ระยะเวลาที่ต้องดูแลและผู้อยู่ในอุปการะดังกล่าวยาวนานเท่าใดและเงื่อนไขทางด้านสุขภาพของผู้อยู่ในอุปการะแต่ละคนเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้พิจารณาถึงมาตรการในการรับผิดชอบผู้อยู่ในอุปการะเหล่านั้น

2. ส่วนของข้อมูลด้านการทำงาน

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงข้อมูลในลักษณะงานของผู้ที่ต้องชำระหนี้สินที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ในประเด็นต่างๆได้ ดังต่อไปนี้

2.1 พิจารณาถึงลักษณะของงานว่ามีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการหามาตรการรองรับความเสี่ยงดังกล่าวและการประกัน เช่น วิชาชีพวิศวกร ผู้รับเหมาก่อสร้าง ทหาร และตำรวจ จะมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตอันเป็นผลเนื่องจากประกอบวิชาชีพในด้านของพนักงานประจำอยู่ในสำนักงานใหญ่ เช่น นักการธนาคาร นักการเงิน หรือครู เป็นต้น

2.2 ความมั่นคงของงาน ซึ่งปกติทั่วไป ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นพนักงานประจำ ความมั่นคงในด้านการงานจะมีมากกว่าผู้ที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั่วคราว

2.3 ความสม่ำเสมอของรายได้ ลักษณะของวิชาชีพบางด้าน เช่น พนักงานขาย รายได้อาจไม่คงที่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับยอดขายสินค้าที่ได้ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดรับและความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน เป็นต้น

2.4 อายุที่คาดว่าจะเกษียณ โดยพิจารณาควบคู่ไปกับอายุในปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลประกอบพิจารณาถึงแนวคิดและการเตรียมการเพื่อวัยเกษียณ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงินคือ ความรู้ความเข้าใจในกรอบแนวคิดด้านการเงิน และแรงจูงใจในการใช้ทักษะและความเชื่อมั่นที่จะประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจนั้นๆ เพื่อที่จะตัดสินใจด้านการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงฐานะทางการเงินทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม และเพื่อที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตทางเศรษฐกิจ (OECD, 2017)ซึ่งความรู้ทางการเงินนั้นต้องประกอบด้วยส่วนผสมระหว่างความตระหนักรู้ องค์กรความรู้ ทักษะ ทักษะคติ และพฤติกรรมที่จำเป็นในการตัดสินใจทางการเงินได้ดีและสุดท้ายบรรลุซึ่งความกินดีอยู่ดี (OECD and INFE, 2011)

2.4.1 การวัดความรู้ทางการเงิน

การวัดความรู้ทางการเงินมีวิธีวัด 2 แบบ คือ แบบแรกเรียกว่า Self-Assessment และแบบที่สองเรียกว่า Objective Measures Like Test Scores

ในส่วนของวิธีวัดความรู้แบบ Self-Assessment ผู้ตอบแบบสอบถามจะถูกถามให้ประเมินตนเองว่ามีความรู้และทักษะทางการเงินอยู่ในระดับใด รวมทั้งจะถามในเรื่องทัศนคติที่เกี่ยวกับการตัดสินใจทางการเงินที่ได้ถูกนำมาใช้ (Jappelli Tullio October 19, 2010) ได้เปรียบเทียบความรู้ทางการเงินใน 55 ประเทศ โดยใช้ดัชนีชี้วัดความรู้ทางการเงิน IMD World Competitive Yearbook (WCY) ในช่วงปี 1995 – 2008 มีการประเมินคะแนนตั้งแต่ 0 – 10 ในส่วนที่สองเป็นการวัดความรู้แบบ Objective Measures Like Test Scores โดยเป็นการประเมินเชิงปริมาณ เช่น ประเมินผู้ตอบแบบสอบถามทางความรู้และความเข้าใจพื้นฐานทางการเงิน และความสามารถประยุกต์ใช้กับทักษะทางการเงินในสถานการณ์ต่างๆ ทางการเงิน ซึ่งเป็นการวัดความรู้ทางการเงินที่ได้ใช้แพร่หลายจากนักวิจัย เช่น แบบทดสอบที่นิยมใช้กันทั่วไปเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดย Annamaria Lusardi and Olivia S. Mitchell (2005) ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อสำรวจด้านสุขภาพและการเกษียณในประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย 3 คำถามในการทดสอบความรู้และความเข้าใจทางการเงิน และได้นำไปใช้ทดสอบความรู้ทางการเงินในประเทศต่างๆ เช่น สวีเดนรัสเซีย อินเดียและอินโดนีเซีย (Shawn, Thomas, & Bilal, 2009) (Klapper & A. Panos, 2011) ต่อมาได้มีการขยายแบบสอบถามโดย Rooij, Lusardi, and Alessie (2011) จาก 3 คำถามเป็น 5 โดยเพิ่มคำถามด้านมูลค่าปัจจุบัน (Time Discounting) และภาพลวงตาทางการเงิน (Money illusion)

ดังนั้น การศึกษาในงานวิจัยนี้จะใช้การทดสอบทั้ง 2 แบบ โดยแบ่งการทดสอบเป็น 3 ส่วนจากแนวความคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมของ OECD and INFF (2011) ที่เกี่ยวข้องกับการความรู้ทางการเงิน โดยส่วนที่ 1 วัดความรู้ ความเข้าใจทางการเงิน ซึ่งใช้วิธีวัดแบบ Objective Measures Like Test Scores ในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นการวัดพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการวัดแบบการจัดการทางการเงิน

2.4.2 ตัวกำหนดความรู้ทางการเงิน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวที่กำหนดความรู้ทางการเงิน ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา สาขาที่เรียน อาชีพ ศาสนา ภูมิสำเนา เชื้อชาติ และความมั่งคั่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยด้านอายุ

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถแบ่งลักษณะของปัจจัยด้านอายุได้ 2 ลักษณะคือ 1) งานวิจัยในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น งานวิจัยของ Worthington A.C., (2006) พบว่า ประชาชนในออสเตรเลียที่มีอายุในช่วง 50 – 60 มีระดับความรู้ทางการเงินที่ค่อนข้างน้อย ในขณะที่งานวิจัยของ Johnan and Jenny (2011) พบว่า ในสวีเดนกลุ่มอายุ 35 – 50 เป็นกลุ่มที่มีระดับการเงินที่ดีที่สุด ขณะที่อายุมากกว่า 65 ปี มีระดับความรู้ทางการเงินที่ค่อนข้างน้อย (Lusardi & Mitchell, 2005) พบว่า ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มช่วงอายุ 51 – 56 มีความรู้ที่ค่อนข้างน้อย และ 2) งานวิจัยในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งงานวิจัยของ Cole, Sampson and Zia (2009) พบว่า ประเทศอินเดียกลุ่มคนที่มีความรู้ทางการเงินดีที่สุด คือ อายุ 40 ปี ขณะที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นกลุ่มอายุ 45 ปี

ปัจจัยด้านเพศ

งานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความรู้ทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน และพฤติกรรมการชำระหนี้สิน เช่น Schwartz S. and Finnie R. (2002) Bhanot Syon P. (2017) Bruce and Kiatanantha (2015) ซึ่งบางงานวิจัยได้พบว่าเพศชายมีระดับความรู้ทางการเงินที่สูงกว่าเพศหญิง เช่น Goldsmith and Joo-Gim (1997) Falahati and Hj.Paim (2011) ขณะที่ Johnan and Jenny (2011) ได้อธิบายว่า เหตุผลที่ระดับความรู้ทางการเงินของเพศหญิงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเพศชาย เพราะ ในประเทศสวีเดนบทบาทของผู้หญิงที่เกี่ยวกับการเงินมีความสนใจที่น้อยเนื่องจากส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่ที่ตัดสินใจเกี่ยวกับทางการเงินในครัวเรือน ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Goldsmith and Joo-Gim (1997)

ปัจจัยด้านสถานภาพ

โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เช่น Tim and Mathias (2013) Jonghee (2009) Schwartz S. and Finnie R. (2000) Lauren E., Cazilia and Sharon (2015) พบว่า คนที่มีสถานภาพสมรสหรือมีครอบครัวแล้วมีระดับความรู้ทางการเงินที่สูงกว่าคนที่มีสถานภาพโสด เนื่องจากต้องมีการจัดการทางการเงินของการใช้จ่ายในครัวเรือน

ปัจจัยด้านการศึกษา

ด้านการศึกษา พบว่า คนที่จบระดับการศึกษาที่สูงจะมีระดับความรู้ทางการเงินที่สูงกว่าคนที่จบในระดับต่ำ เช่น งานวิจัยของ Jonghee (2009) Schwartz S. and Finnie R. (2000) Kibom (2010) และมีบางงานวิจัยที่พิจารณาถึงรายละเอียดที่จำแนกสาขาวิชาที่เรียน พบว่า คนที่จบสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจรวมถึงบัญชีจะมีความรู้ทางการเงินที่ดีกว่า เช่นงานวิจัยของ อนุวัฒน์ ชลไพศาล (2559)

ปัจจัยด้านอาชีพ

ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สวีเดน ออสเตรเลีย และอิตาลี พบว่า อาชีพต่างๆ มีระดับความรู้ทางการเงินที่ดี โดยเฉพาะ นักธุรกิจ และเจ้าของฟาร์ม ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารเช่นในงานวิจัยของ Raymond (2018) Worthington A.C.(2006) Johnan and Jenny (2011) ขณะที่กลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น งานวิจัยของ Shawn, Thomas and Bilal (2009) ศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย พบว่า กลุ่มอาชีพนอกภาคการเกษตรมีระดับความรู้ทางการเงินที่ดี

ปัจจัยด้านภูมิสำเนา

ในงานวิจัยของ Norhaziah and Mohd (2012) Schwartz S. and Finnie R. (2000) Bal and Jean-Marie (2017) พบว่า คนที่อยู่ในนอกเมืองมีระดับความรู้ทางการเงินที่น้อย ในขณะที่บางงานวิจัยเช่น Tullio (2010) ได้พบว่า ภูมิภาคก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความรู้ทางการเงิน เช่น ทางตอนใต้ของอิตาลีที่มีระดับความรู้ทางการเงินที่น้อย

ปัจจัยด้านเชื้อชาติ

โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในลักษณะทวีปที่มีความแตกต่างกันในเชื้อชาติและชาติพันธุ์(ผิวขาวและผิวดำ) เช่นงานวิจัยของ Worthington A.C. (2006) Lauren E., Cazilia and Sharon (2015) ที่มีภาษาเป็นตัวกำหนดลักษณะของเชื้อชาติ พบว่า กลุ่มผิวดำและคนออสเตรเลียที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษมีระดับความรู้ทางการเงินที่น้อย

ปัจจัยความมั่งคั่งในทรัพย์สิน

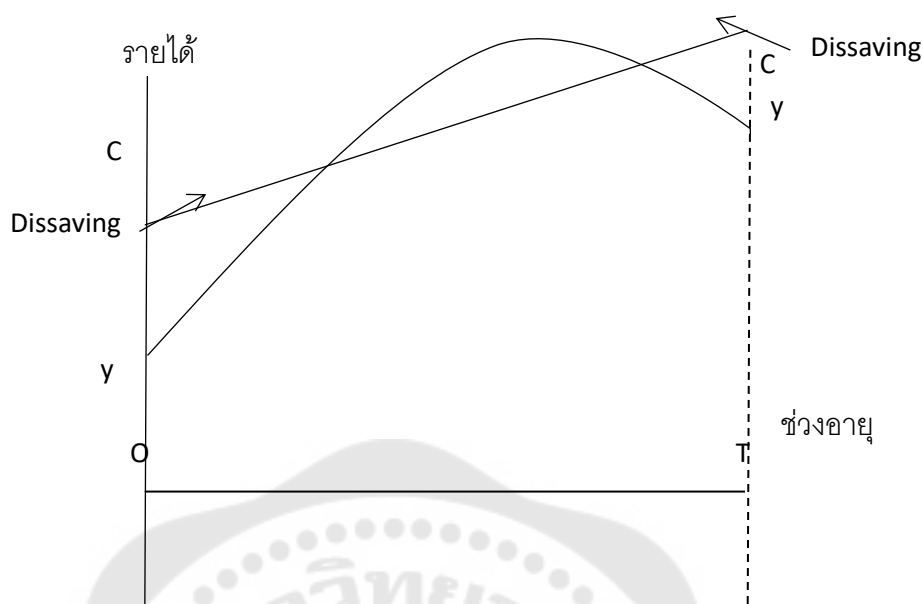
งานวิจัยของ Kibom (2010) Jonghee (2009) Lauren E., Cazilia and Sharon (2015) ได้อธิบายว่าความมั่งคั่งในทรัพย์สินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความรู้ทางการเงินเนื่องจากนำความรู้ทางการเงินมาเป็นจัดการทางการเงินของตนเองเพื่อให้เกิดความมั่งคั่งและสร้างมูลค่าเพิ่มในสินทรัพย์ได้

2.5 ทฤษฎีวิวัจจักรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)

ทฤษฎีวิวัจจักรชีวิต เป็นทฤษฎีที่มีการพัฒนาขึ้นมาจากนักเศรษฐศาสตร์คือ Modigliani, Ando and Brumberg (1954) ทั้งนี้ในงานวิจัยของ สุระชัย เชื้อลิ้นฟ้า (2550) ซึ่งได้อธิบายทางทฤษฎีไว้คือ การตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของความพยายามที่จะให้บรรลุถึงเป้าหมายของการกระจายการบริโภคตลอดชีวิตภายใต้ข้อจำกัดของรายได้หรือทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งหมายความว่า ระดับการบริโภคของครัวเรือนไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย

ตามสมมติฐานของทฤษฎีวิวัจจักรชีวิต การกระจายของรายได้และการบริโภคของบุคคลในวัจจักรชีวิตมีลักษณะที่แสดงในภาพประกอบ 8 ซึ่งสมมุติให้อายุขัยของบุคคลคือ OT ในช่วงที่อายุน้อย คนก็จะมีรายได้ที่ต่ำแต่เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจนช่วงอายุวัยกลางคนจะมีรายได้ที่สูงขึ้น และจะมีรายได้ลดลงเมื่ออายุในวัยสูงอายุ จนถึงช่วงอายุขัยของชีวิต คือ เส้นโค้ง yy ส่วนเส้น CC เป็นเส้นตรงเอียงลาดจากซ้ายมือไปทางขวามือ แสดงถึงเมื่ออายุน้อยการบริโภคก็จะต่ำ และมีการบริโภคที่สูงขึ้นเมื่ออายุเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อเทียบกับเส้น yy และ เส้น CC แล้ว ช่วงอายุน้อยจะมีการบริโภคที่สูงกว่าระดับรายได้ แสดงว่าการออมหรือการชำระหนี้ก็จะยังน้อย สะท้อนให้เห็นว่าช่วงดังกล่าวไม่มีความสามารถที่จะออมหรือชำระหนี้ได้ (Dissaving or No repayment Loan) ซึ่งอาจทำให้เกิดหนี้อื่นๆได้ แต่เมื่อวัยกลางคนก็มีระดับรายได้ที่สูงกว่าการบริโภค ทำให้สามารถออมทรัพย์หรือมีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้ จนถึงวันที่สูงขึ้นรายได้ของบุคคลก็จะลดลงในขณะที่การบริโภคนั้นยังคงสูงอยู่ ซึ่งอาจทำให้การออมติดลบอีกครั้ง

ภาพประกอบ 7 การกระจายรายได้และการบริโภคในวัฏจักรชีวิต

ที่มา : สุระชัย เชื้อลิ้นฟ้า.2550: 22-26; อ้างอิงจากBranson. 1989.

ดังนั้นจากทฤษฎี สามารถนำมาประยุกต์กับการศึกษาในครั้งนี้ได้คือ เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับเงินที่จะสามารถชำระหนี้ได้ของบุคคลที่กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในงวดเวลาใดเวลาหนึ่ง หากเป็นหัวหน้าครัวเรือนก็จะมีรายได้ที่สูงกว่าคนในครัวเรือนที่แสดงอยู่ในช่วงวัยกลางคน ในขณะที่ก็อาจสามารถทำให้เกิดพฤติกรรมการก่อหนี้ได้

สมมติให้รายได้ของครัวเรือนมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงวัยเกษียณอายุ ซึ่งเป็นช่วงที่ครัวเรือนจะมีรายได้ลดลง จนการออมเป็นลบได้ตั้งแต่ก่อนที่จะทำงานก็อาจเกิดหนี้ และการกู้ยืมเพียงอย่างเดียวที่จะหาเงินมาเพื่อบริโภค เมื่ออายุเพิ่มขึ้นเริ่มมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้นระดับนี้ก็ลดลง และเมื่อจ่ายหนี้คืนได้หมดก็สามารถทำให้เกิดการออมได้และเริ่มสะสมทุน เมื่อถึงระยะเวลาที่เกษียณอายุ ครัวเรือนก็จะนำเงินออมมาใช้เพื่อการบริโภคจากการไม่มีรายได้ในทางอื่นๆ ทรัพย์สินที่สะสมก็จะลดลงเพราะนำมาขายเพื่อใช้ในการบริโภคได้

จะเห็นได้ว่าครัวเรือนที่มีอายุต้องการกู้เพื่อนำมาบริโภคในระดับที่ต้องการ ภายใต้การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต เช่น การกู้ยืมสำหรับที่อยู่อาศัย ซึ่งรถยนต์ ก็จะทำให้ทรัพย์สินลดลง เพื่อรักษาระดับการบริโภค พฤติกรรมการก่อหนี้จึงมีความสัมพันธ์กับอายุของครัวเรือน ครัวเรือนที่มีอายุน้อยก็จะมีภาระหนี้ และครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำก็จะมีภาระหนี้ ซึ่งก็จะสะท้อนถึงความเสี่ยงของการชำระหนี้คืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงอายุของ

ผู้ที่กู้ยืมที่อยู่ในช่วงอายุน้อยและเพิ่งได้งานทำการบริโภคพื้นฐานที่จำเป็นต่อชีวิตแล้ว ในช่วงอายุนี้ต้องสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตซึ่งอาจกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นมากู้สำหรับที่อยู่อาศัย และซื้อรถยนต์ จนทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ค่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาลดลงหรือไม่ชำระหนี้คืนได้ เนื่องจากการสร้างหนี้ใหม่ที่มาจากปัจจัยด้านอุปสงค์ของความต้องการเงินที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการกู้ยืม เช่น ในระบบเศรษฐกิจที่มีประชากรอายุน้อยก็จะมีความสัมพันธ์กับระดับหนี้สินครัวเรือนโดยรวมในระดับที่สูง

2. การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต หนี้ครัวเรือนจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเมื่อครัวเรือนมีการคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคตว่าจะเติบโต ครัวเรือนก็จะกู้ยืมมากขึ้น โดยช่วงต้นของการกู้ยืมจะเป็นช่วงเวลาที่สามารถบริโภคได้โดยมีความผันผวนน้อยที่สุด

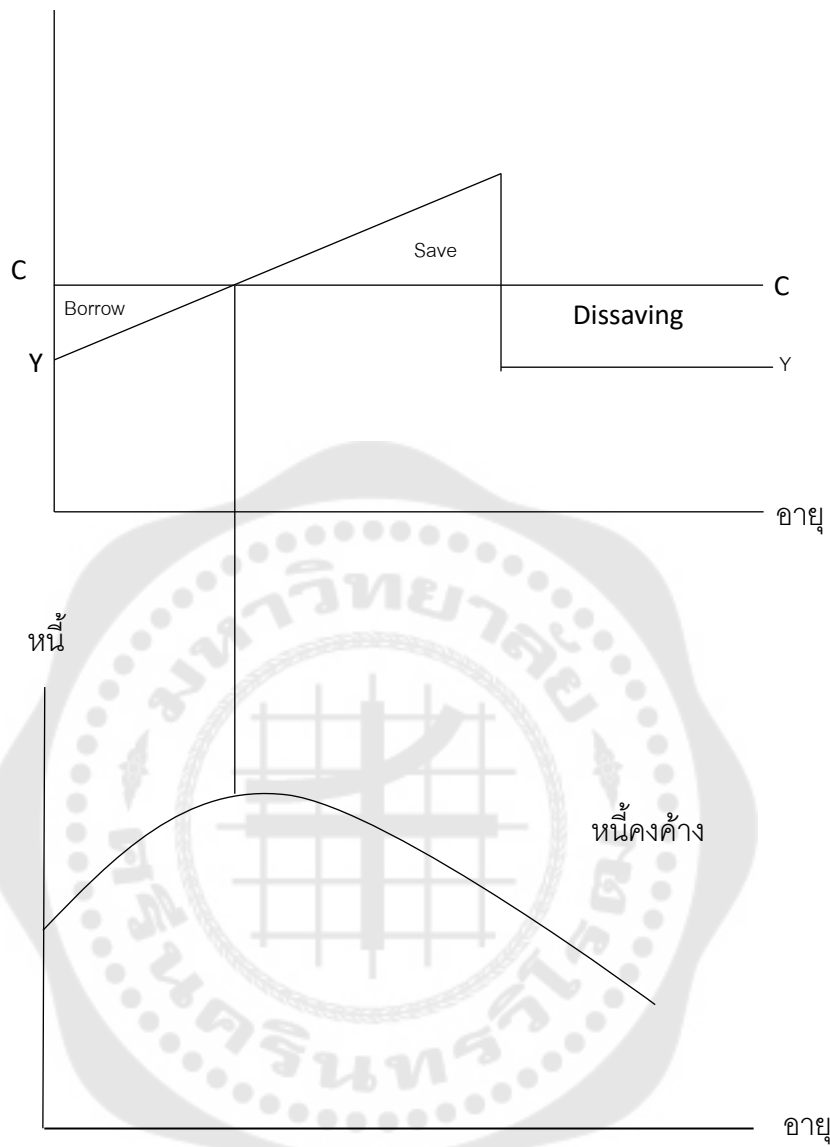
3. การคาดการณ์เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยในอนาคต ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่มีต่อหนี้สุทธิโดยรวมนั้น ทางทฤษฎีจะมีทั้งเชิงบวกและลบซึ่งยังไม่ชัดเจนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลทางด้านทดแทน (Substitution Effect) และผลของรายได้ (Income Effect)

การลดลงของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะเป็นการลดต้นทุนการกู้ยืม และเพิ่มมูลค่าปัจจุบันของรายได้จากแรงงาน ซึ่งจะทำให้ครัวเรือนมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ต่ำลง จะผลผลทดแทนในทรัพย์สินของครัวเรือน ดังนั้นก็จะเป็นการลดมูลค่าปัจจุบันของทรัพย์สินที่ครัวเรือนถือครองอยู่ความต้องการหนี้ก็จะลดลง ดังนั้นผลกระทบก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ละครัวเรือน ขึ้นอยู่กับครัวเรือนที่อยู่ในช่วงใดของชีวิต ดังนั้น ในกรณีของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีอายุน้อย ซึ่งคิดว่าอนาคตจะมีรายได้จากการทำงาน นอกจากจะต้องชำระหนี้ค่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้วยังอาจทำให้ต้องกู้ยืมจากแหล่งใหม่ โดยมีการดึงดูดให้มีการกู้ยืมที่คิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง จนผลสุดท้ายเกิดการชำระหนี้สองก้อนเพื่อหวังว่าเมื่ออายุมากขึ้นจะมีการสะสมความมั่งคั่งไว้

ดังนั้นจึงทำให้เกิดความเสี่ยงแก่ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพราะ ตลาดสินเชื่อเป็นตลาดที่ไม่ได้ใช้เพียงราคา (อัตราดอกเบี้ย) เป็นกลไกในการจัดสรรสินเชื่อเพียงอย่างเดียว กล่าวคือ ผู้ให้กู้ไม่มีสารสนเทศที่สมบูรณ์เกี่ยวกับความสามารถชำระหนี้คืน และความเต็มใจในการชำระของผู้กู้ ปัญหาสารสนเทศดังกล่าว ซึ่งเรียกว่าความไม่สมมาตรของสารสนเทศ (Asymmetric Information) ดังนั้น ผู้ให้กู้จึงต้องเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการคัดเลือกผู้กู้ ค่าใช้จ่ายในการทำสัญญา ค่าใช้จ่ายในการติดตามบังคับให้ผู้กู้มาชำระหนี้ หรือหากผู้กู้ไม่ชำระหนี้ผู้ให้กู้ก็จะมีค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้คืนเป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้ให้กู้ ทั้งนี้ พฤติกรรมที่เรียกว่าการ

ปันสินเชื่อ (Credit Rationing) คือ ผู้ให้กู้จะคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราดุลภาพ แล้วใช้หลักเกณฑ์อื่นๆ ในการคัดเลือกผู้กู้ โดยการปรับอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน จะทำให้กำไรของผู้ให้กู้ลดลง เพราะเมื่ออัตราดอกเบี้ยแพงขึ้นจะเกิดปรากฏการณ์ 2 ลักษณะ คือ อย่างแรก ผู้ที่มาขอกู้เงินประกอบด้วยผู้ที่มีความเสี่ยงมากขึ้น (Higher Risk Class) เพราะโครงการผู้ที่มีความเสี่ยงสูงเท่านั้นที่จะมีผลตอบแทนเฉลี่ยสูงพอที่จะชำระหนี้ได้ โครงการผู้ที่มีความเสี่ยงน้อยจะทำให้ผลตอบแทนต่ำ ผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำจะไม่สามารถกู้เงินได้เมื่ออัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง ซึ่งเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Adverse Selection Effect อย่างที่สองคือ ผู้กู้ที่มีแรงจูงใจที่จะลงทุนในกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและถ้ามีปัญหาที่จะเบี่ยงหนี้ แสดงว่าเป็นการดึงดูดให้ผู้ให้กู้มาร่วมเสี่ยงการลงทุนด้วย เรียกว่า Moral Hazard Problem เมื่อนำปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์กับทฤษฎีทำให้สามารถอธิบายพฤติกรรมการกู้ยืมและการชำระหนี้คืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดทางการเงินได้ดังนี้

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตัดสินใจกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นเงินกู้ก้อนใหญ่อีกก้อนหนึ่ง สถาบันการเงินจึงกำหนดให้วางเงินดาวน์ก่อน ซึ่งเป็นสัดส่วนกับราคาที่อยู่อาศัย และขอดูหลักฐานเกี่ยวกับการเงิน เช่นหลักฐานเกี่ยวกับรายได้ เป็นต้น เพื่อพิจารณาศักยภาพในการชำระหนี้คืน แต่สำหรับผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในหลักฐานเกี่ยวกับรายได้ยังไม่ได้แสดงถึงการชำระหนี้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำให้ผู้ให้กู้เกิดความเสี่ยรวมทั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษาก็อาจเกิดความเสี่ยได้ที่ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะไม่ชำระหนี้ได้ครบตามกำหนด ซึ่งจะทำให้เกิด Moral Hazard Problem หรือหากอธิบายในทฤษฎีวิถีจักรชีวิต และการก่อนที่สัมพันธ์กับอายุ(ภาพประกอบ 9) กล่าวคือ เมื่อผู้กู้มีอายุน้อยซึ่งการออมก็จะน้อย และยังมีรายได้ไม่แน่นอน ก็จะไม่สามารถกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยได้ แต่ถ้าเมื่อมีรายได้และการออมเพิ่มขึ้นข้อจำกัดก็จะลดลงทำให้สามารถกู้ซื้อที่อยู่อาศัยได้ ซึ่งทำให้ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหนี้กับอายุของผู้กู้ยืมเป็นไปในลักษณะ Hump – Shaped Pattern การเพิ่มเติมเรื่องข้อจำกัดทางการเงิน (Financial Constraint) ทำให้สามารถอธิบายได้ว่า ทำไมการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดสินเชื่อและระดับการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงมีความสำคัญที่กระทบการขยายตัวหนี้ของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ภาพประกอบ 8 การบริโภคในทฤษฎีวัฏจักรชีวิต และการก่อหนี้ที่สัมพันธ์กับอายุ

ที่มา : (Yunyong Thaicharoen; Kiatipong Ariyapruchya; และ Thitima Chuched.

2004)

2.6 ทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory)

ทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผล เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการตัดสินใจเชิงเหตุผลจากรากฐานความเชื่อและเป้าประสงค์ในกระบวนการทางเลือกเชิงเหตุผลได้เสนอการอธิบายกลไกเชิงสาเหตุทั่วไปที่เชื่อมโยงระหว่างเหตุ (Cause) และผล (Effect) โดยรากฐานทางความคิดของทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผลตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการเชิงพฤติกรรมที่ปัจเจกบุคคลย่อมมีความคาดหวังเชิงเป้าหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ และเขาจะกำหนดทางเลือกของการกระทำหลากหลายทางเลือกและวิเคราะห์ต้นทุนและประโยชน์ รวมทั้งข้อดี ข้อเสียต่างๆ จากนั้นนำมาเปรียบเทียบกันและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Jon elster, 1988) ได้อธิบายทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Explanation) ที่มีเงื่อนไขเบื้องต้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม (Behavior-B) ชุดของความเชื่อ (A Set of Cognition - C) ซึ่งได้รับการไตร่ตรองจากปัจเจกบุคคลและชุดของความปรารถนา (A Set of Desires - D) ที่เกิดจากปัจเจกบุคคลดังกล่าวจากองค์ประกอบของการอธิบายเชิงเหตุผลทั้งสามเงื่อนไขแรกของการอธิบายเชิงความตั้งใจคือความปรารถนา (Desires) และความเชื่อ (Beliefs) ต้องมีเหตุผลสำหรับพฤติกรรมที่แสดงออกมาซึ่งในงานของ พิชาย รัตนดิถ ญ ภูเกิต (2556) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทางเลือกเชิงเหตุผลภายใต้ความเชื่อ C^4 , B^5 คือวิธีการที่ดีที่สุดในการบรรลุ D^6 กล่าวคือ การอาศัยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นการใช้เหตุผลก็ยังไม่เพียงพอในการอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวเพราะการมีสิ่งอื่นมากระทบหรือรบกวนขณะที่กำลังแสดงพฤติกรรมอาจทำให้ผู้กระทำเกิดอาการสั่นกลัวอย่างไม่ตั้งใจ แต่หากเขาจัดการกับความหวาดกลัวได้และมีความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นก็ย่อมแสดงว่าเขามีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมเช่นนั้นซึ่งสิ่งที่เป็นเหตุผลต้องเป็น "สาเหตุ" ของการกระทำซึ่งผู้กระทำตระหนักถึงการเป็นเหตุผลกระบวนการของความเป็นเหตุผลอย่างไรก็ตามเงื่อนไขนี้ก็ยังไม่เพียงพอหากพฤติกรรมนั้นมิได้เกิดจากบทบาทของเหตุผล (Qua Reason) ขณะที่ภายใต้บทบาทของเหตุผล จะต้องขจัดพฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งอื่นในการอธิบายเชิงเหตุผลอันได้แก่ อารมณ์และความบังเอิญเพราะหากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาสาเหตุจากอารมณ์และความบังเอิญ พฤติกรรมดังกล่าวย่อมมิได้ตกอยู่ภายใต้บทบาทของเหตุผล (Qua Reason) อารมณ์อาจมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่ใช่สาเหตุเชิงเหตุผล (Nonrational Cause) สำหรับการอธิบายทางเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Rationality) มีเงื่อนไขเพิ่มเติมจากการอธิบายเชิงความตั้งใจในอีก 3 เงื่อนไขคือ 1) ชุดของความเชื่อ C ต้องมีความคงเส้นคงวา

⁴ C คือ ชุดของความเชื่อเชิงพุทธิปัญญา (A Set of Cognition)

⁵ B คือ พฤติกรรม (Behavior)

⁶ D คือ ชุดของความปรารถนา (A Set of Desires)

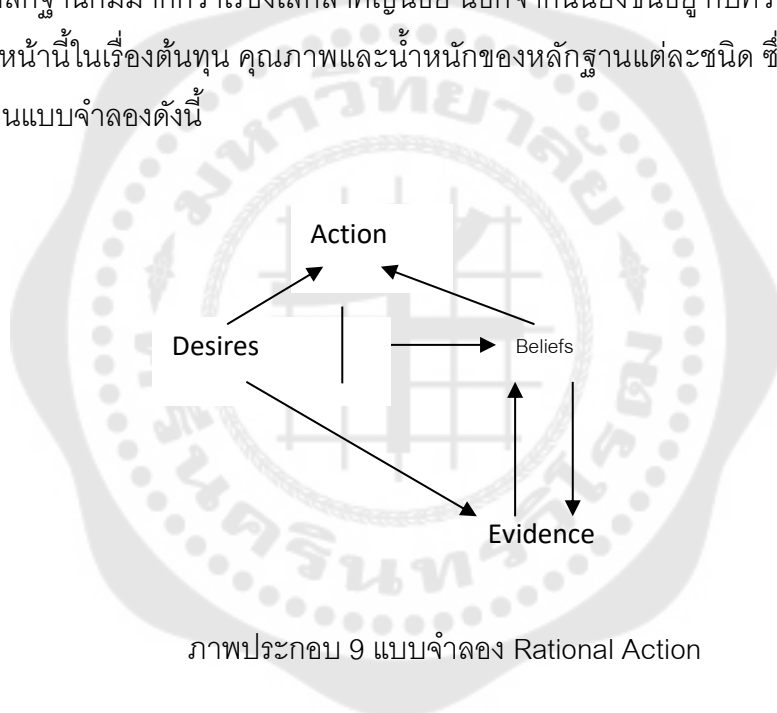
ภายใน (Internally Consistent) 2) ชุดของความปรารถนา D ต้องมีความคงเส้นคงวาภายใน (Internally Consistent) และ 3) ภายในได้ความเชื่อ C B คือการกระทำที่ดีที่สุดที่จะบรรลุกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ที่เป็นจริงปัจเจกบุคคลอาจเลือกแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความอ่อนแอของความตั้งใจ (Akratic Behavior) หรือการกระทำที่ตรงข้ามกับคุณค่าเชิงจริยธรรมที่แท้จริงของปัจเจกบุคคลผู้นั้น พฤติกรรมแบบนี้เกิดจากสาเหตุที่บกพร่องหรือผิดพลาดซึ่งเชื่อมโยงความปรารถนาและการกระทำเหตุผลที่อ่อนขาดน้ำหนักอาจชนะเพราะมันไปปิดกั้นเหตุผลที่มีน้ำหนักจากการปฏิบัติหรือเหตุผลที่มีน้ำหนักอาจพ่ายแพ้เพราะว่ามันเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมอื่นมากกว่าพฤติกรรมที่ตั้งใจ ดังนั้นการกระทำเช่นนี้จึงถือว่าเป็นเรื่องของการกระทำที่ไร้เหตุผล (Irrational Action)

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของเป้าประสงค์ที่ชี้นำการกระทำของมนุษย์นักเศรษฐศาสตร์ได้เสนอหลักการที่สำคัญเพื่ออธิบายความมีเหตุผล (Rationality) นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าผู้กระทำเชิงเศรษฐกิจใส่ใจกับผลประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองเพียงอย่างเดียวดังนั้น เป้าประสงค์ของปัจเจกบุคคลที่สำคัญก็คือการมีรายได้มากที่สุดการมีเวลาว่างมากที่สุดและการลงแรงน้อยที่สุดและอื่นๆในทิศทางเดียวกันนี้ อย่างไรก็ตามฐานคิดนี้มีข้อจำกัดที่เป็นแก่นของเนื้อหาของทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผลเพราะว่าทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผลหาได้จำกัดเป้าประสงค์ของปัจเจกบุคคลในแต่เฉพาะเรื่องทางเศรษฐกิจเท่านั้นหากแต่มีการเปิดกว้างในเรื่องที่เกี่ยวกับเป้าประสงค์แต่ปมปัญหาของทฤษฎีทางเลือกเชิงเหตุผลก็คือจะเลือกวิถีทางที่ดีที่สุดอย่างไรภายใต้ทางเลือกที่หลากหลายเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนาเนื้อหาของเป้าหมายของปัจเจกบุคคลเป็นเรื่องที่เปิดกว้างบางคนอาจมีเป้าหมายเพื่อผลประโยชน์ของตนเองบางคนอาจมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นและประโยชน์ของสาธารณะอีกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการอธิบายการกระทำของมนุษย์แบบผิวเผินคือความมีเหตุผลของความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของทางเลือกปัจจัยนี้สะท้อนความจริงเกี่ยวกับการกระทำเชิงเหตุผลว่าขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ผู้กระทำยึดถือเกี่ยวกับ 1) ทางเลือกที่มีให้เขาว่ามีหรือไม่มีหากมีมีกี่ทางเลือก 2) ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ของทางเลือกหากมีการตัดสินใจเลือกทางเลือกหนึ่งๆในการกระทำแต่คำถามคือว่าเราจะพิจารณาว่าความเชื่อของผู้กระทำเกี่ยวกับผลลัพธ์ของทางเลือกมีเหตุผลหรือไม่หรือเราจะถือว่าความเชื่อของผู้กระทำเป็นสิ่งที่กำหนดให้และมุ่งเน้นไปที่ปัญหาของทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้

ขณะที่ Rational Choice Theory โดยการศึกษาของ Elster Jon (1987) จากบทความของ ยีหะ มูซอริ (2543) ได้อธิบายว่า ปรัชญาการณีสําหรับการอธิบายที่เป็นหัวใจ

สำคัญของ Rational Choice Theory ก็คือ การกระทำ(Action) การกระทำที่มีเหตุผล(Rational Action) มีปัจจัยเกี่ยวข้อง 3 ประการด้วยกันคือ ความต้องการ(Desire) ความเชื่อ(Believe) และหลักฐาน(Evidence) ในการอธิบาย rational action สิ่งสำคัญแรกสุดเราต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า action นั้นเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและความเชื่อที่มีเหตุผลของผู้กระทำที่คาดว่าจะ เป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้เกิดผลออกมาเป็นที่น่าพึงพอใจ ความเชื่อที่ว่านั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับหลักฐานที่ปรากฏต่อผู้กระทำ ความเชื่อของผู้กระทำมาจากหลักฐานที่มีน้ำหนักทั้งหมดที่ปรากฏต่อผู้กระทำ อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของ Action จะลดลงถ้ามีหลักฐานมากหรือน้อยเกินไป หลักฐานที่พอเหมาะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้กระทำ ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ สำคัญ การรวบรวมหลักฐานก็มีมากกว่าเรื่องเล็กสำคัญน้อย นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับความเชื่อของเราที่เคยมีมาก่อนหน้านี้ในเรื่องต้นทุน คุณภาพและน้ำหนักของหลักฐานแต่ละชนิด ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นแบบจำลองดังนี้

ภาพประกอบ 9 แบบจำลอง Rational Action

จากแบบจำลองดังกล่าวนี้ Rational Action เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้อง 3 ขั้นตอนด้วยกันกล่าวคือ 1) ค้นหา action ที่ดีที่สุดสำหรับความเชื่อและความต้องการที่มีอยู่ 2) สร้างความเชื่อที่ดี ที่สุดต่อหลักฐานที่มีอยู่ และ 3) รวบรวมหลักฐานในจำนวนที่เหมาะสมสำหรับความต้องการที่มีอยู่ และความเชื่อที่มีมาก่อนแล้ว

2.7 แนวคิดการวิเคราะห์ด้านการจัดการความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์ด้านความเสี่ยงของผู้ที่ต้องชำระหนี้สินที่จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงด้านบุคคล (Personal Risks) ประกอบด้วย

1.1 ความเสี่ยงจากปัญหาสุขภาพ (Risk of Poor Health) เช่น มีสุขภาพอ่อนแอไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว หรือเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นโรคร้ายแรง ซึ่งนอกจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแล้วยังอาจจะสูญเสียเวลาและโอกาสในการหารายได้จากการทำงานประกอบวิชาชีพอีกด้วย

1.2 ความเสี่ยงจากการไม่มีงานทำ (Risk of Unemployment) อันเป็นผลเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ หรือเหตุปัจจัยอื่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนตัว และทำให้ขาดรายได้สำหรับการดำรงชีพและการดูแลผู้ที่อยู่ในอุปการะไม่ว่าจะเป็น บุพการีหรือบุตรหลาน

1.3 ความเสี่ยงจากการเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร (Risk of Premature Death) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดขึ้นกับผู้นำครอบครัวที่มีบทบาทและหน้าที่หลักในการหารายได้ให้แก่ครอบครัว ส่งผลให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในครอบครัวเกิดปัญหาและความยากลำบากทางการเงินไม่มากนักน้อย

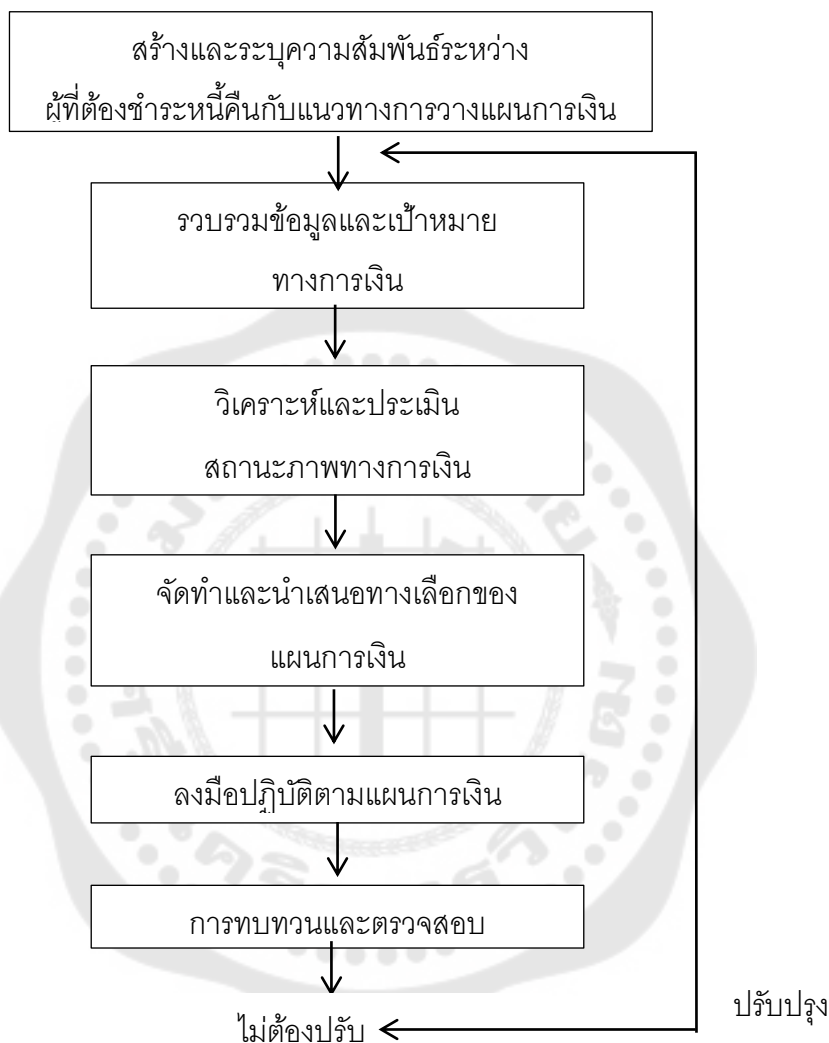
2. ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน (Property Risks) คือ ความเสี่ยงที่ทรัพย์สินมีค่าที่อยู่ในความครอบครองอาจได้รับความเสียหายซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเงินทางด้านลบต่อความมั่นคง

3. ความเสี่ยงด้านภาระผูกพันหรือหนี้สิน (Liability Risks) คือ บุคคลทุกคนมีโอกาสที่จะมีหนี้สิน หรือภาระผูกพันในภายภาคหน้า ความเสี่ยงที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือขาดความสามารถในการชำระหนี้สินหนี้สิน หรือภาระผูกพัน เกิดจากการผิดนัดชำระหนี้สินหรือปฏิบัติตามภาระผูกพัน ซึ่งอาจถือว่าเป็นความเสี่ยงด้านเครดิต หรือความเสี่ยงด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่เกิดกับบุคคล ในฐานะของบุคคลที่ไว้วางใจหรือเชื่อถือไม่ได้

2.8 แนวคิดทฤษฎีกระบวนการวางแผนทางการเงิน

การแปลงเป้าหมายทางการเงินให้เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่มีกระบวนการปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อใช้เป็นแนวทางที่นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ ทั้งนี้ การวางแผนทางการเงินจะมีกระบวนการทั้งหมด 6 ขั้นตอน ซึ่งกระบวนการวางแผนทางการเงินนี้เป็นกระบวนการที่ตลาดหลักทรัพย์ใช้เป็นแนวทางกับนัก

ลงทุน ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้จึงศึกษาและประยุกต์ใช้ในการอธิบายเพื่อเป็นแนวทางต่อกระบวนการ
การวางแผนการชำระหนี้สำหรับผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนให้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ภาพประกอบ 10 กระบวนการวางแผนทางการเงิน

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ประยุกต์กระบวนการกับงานวิจัยครั้งนี้)

1. สร้างและระบุความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนและแนวทางการวางแผนการเงิน

การสร้างความสัมพันธ์ทางการวางแผนทางการเงินกับผู้ที่ต้องชำระหนี้คืน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญประการแรกต้องพิจารณาถึงการวางแผนการเงินเพื่อให้ผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนเปิดเผยข้อมูล ทั้งข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลครอบครัว เป้าหมาย ข้อมูลการเงิน แหล่งเงินที่ผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนมี

อยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนการเงินเป็นไปอย่างใกล้เคียงตามเป้าหมายและความต้องการของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนมากที่สุด

ดังนั้นในขั้นตอนนี้ผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนจะต้องมีความไว้วางใจ เปิดใจ และเข้าใจเป้าหมาย หน้าที่ ของตนเองในการวางแผนอย่างชัดเจน

2. รวบรวมข้อมูลและเป้าหมายทางการเงินของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืน

ก่อนกระบวนการวิเคราะห์ที่จะนำไปสู่การวางแผนทางการเงินนั้น จะต้องมีกรรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนทั้งหมด เพื่อตรวจสอบสถานะภาพทางการเงิน รวมไปถึงขีดความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนซึ่งข้อมูลที่มีการรวบรวมนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น

2.1. ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงสถานะทางการเงินหรือสุขภาพทางการเงิน

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพทั่วไป เช่น ข้อมูลประวัติส่วนตัว สุขภาพโดยรวมของผู้รับคำปรึกษา วิธีการดำเนินชีวิต ทศนคติในด้านการออมการลงทุนการยอมรับความเสี่ยง และความคาดหวังอื่นๆ ของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนเป็นต้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถานะภาพทางการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่มีบทบาทและมีผลอย่างมากต่อการจัดทำแผนทางการเงิน ทั้งนี้ความถูกต้องและความแม่นยำของการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการเงิน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ จะต้องวิเคราะห์ทั้งในส่วนของคุณภาพทางการเงินเพื่อพิจารณาถึงความเข้มแข็งทางการเงินและตรวจสอบปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนที่ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพหรือความเป็นไปได้ ในการที่จะบรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพจะชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการบรรลุตามเป้าหมายทางการเงิน ที่ผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนมีโอกาสที่จะต้องพบเพื่อที่จะได้หามาตรการมารองรับหรือจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าว

4. การจัดทำและนำเสนอแผนทางการเงิน

ในการจัดทำและนำเสนอแผนทางการเงินสามารถแบ่งกระบวนการได้ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ประเมินทางเลือกของแผนทางการเงินทั้งหมดที่มี ผลจากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้สามารถประเมินถึงสถานะทางการเงินในปัจจุบันของผู้ที่ต้องชำระหนี้สิน

4.2 พัฒนาแผนการเงิน จากทางเลือกของแผนทางการเงินที่มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสีย รวมถึงข้อจำกัดของแต่ละแผนทางการเงินที่พัฒนาขึ้นมา ทั้งนี้จะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเฉพาะที่มีของผู้ที่ต้องชำระหนี้สิน อันจะนำมาซึ่งแผนทางการเงินและแผนปฏิบัติการ ที่เหมาะสมต่อตัวของผู้รับคำปรึกษาที่สุด ทั้งนี้แผนทางการเงินดังกล่าวจะสอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการทางการเงินที่ตั้งไว้ภายใต้ข้อสมมติฐานและข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมด

4.3 นำเสนอแผนการเงิน ในขั้นตอนนี้อาจจะเป็นนักวิจัยต้อง แนะนำทางการวางแผนทางการเงินมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่จะต้องนำเสนอแผนทางการเงินที่ได้มีการคัดเลือกแล้วช่วยให้ผู้ที่ต้องชำระหนี้สินสามารถเข้าใจถึงสถานะทางการเงินในปัจจุบันของตนเองทั้งข้อสมมติฐาน รายละเอียดและขั้นตอน ข้อดีและข้อจำกัด ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลกระทบของแผนทางการเงิน เพื่อที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายและความต้องการทางการเงินที่ต้องการได้ในขณะเดียวกันจะต้องมีการอธิบายเพื่อให้ผู้ที่ต้องชำระหนี้สินเข้าใจถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางด้านครอบครัว และหน้าที่การงานที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจทำให้แผนทางการเงินไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือ ความต้องการทางการเงินดังกล่าวได้ กระบวนการนำเสนอแผนทางการเงินแก่ผู้ที่ต้องชำระหนี้สินนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้การศึกษาในครั้งนี้อาจประเมินความคาดหวังของผู้ที่ต้องชำระหนี้สินได้ว่าพอใจกับแผนทางการเงินดังกล่าวและมีความตั้งใจที่จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของแผนทางการเงินดังกล่าวหรือไม่หรืออาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดในบางประเด็นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้ที่ต้องชำระหนี้สินที่จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้และลงมือปฏิบัติตามแผนทางการเงินดังกล่าว

5. การปฏิบัติตามแผนการเงิน

ภายหลังจากที่ผู้ที่ต้องชำระหนี้ยินยอมรับแผนทางการเงินที่วางแผนทางการเงินที่ได้ นำเสนอไปแล้วก็จะนำไปสู่ขั้นตอนของการนำไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีการตกลงร่วมมือกันถึง ขอบเขตของความรับผิดชอบและการให้บริการ

6. การทบทวนตรวจสอบแผนทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ

เนื่องจากแผนทางการเงินที่ดีต้องมีการประเมินและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่าผลที่ได้มี การเบี่ยงเบนไปจากที่คาดหวังไว้หรือไม่และในผลเนื่องจากมาจากปัจจัยหรือสาเหตุใด หรือข้อ สมมติฐานที่กำหนดไว้มีการกำหนดไว้มีการเปลี่ยนแปลงไปซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแผนการเงินให้ เหมาะสมอยู่ทั้งนี้ขอบเขตของการทบทวนและตรวจสอบจะครอบคลุมในด้านต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ ผลและความก้าวหน้าของแผนทางการเงินที่นำไปปฏิบัติเช่นพฤติกรรมทางการเงินที่จะสามารถ ชำระหนี้คืนให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบแผนทางการเงินอย่างสม่ำเสมอเป็นผลเนื่องจากปัจจัยที่ สำคัญ ดังต่อไปนี้

6.1 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพส่วนตัวของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนเมื่อเวลาเปลี่ยนไป เงื่อนไขส่วนตัวหรือสภาพของผู้ที่ต้องชำระหนี้คืนอาจมีการปรับเปลี่ยนไป เช่นผู้ที่ต้องชำระหนี้คืน อาจตกงาน สถานภาพทางครอบครัวเปลี่ยนไป อาจจะมีการหย่าร้าง หรือมีบุตรเพิ่ม

6.2 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้ที่ ต้องชำระหนี้คืน ซึ่งเมื่อปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เปลี่ยนไปจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการ เงินซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่

6.2.1 การเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขหรือสมมติฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การลดลง ของอัตราดอกเบี้ยในระดับที่ต่ำกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ในขณะที่มีการทำแผนในเบื้องต้นที่อาจ ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

6.2.2 การเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

6.3 การทบทวนแผนทางการเงินอย่างสม่ำเสมอเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้สามารถ ตรวจสอบถึงความบกพร่องหรือความผิดพลาดในบางประเด็นที่อาจจะละเลยหรือตกหล่นไปโดย มิได้ตั้งใจในการวางแผนทางการเงินในตอนแรกและแก้ไขได้ทันการณ์

2.9 แนวคิดการวางแผนทางการเงินในกองทุนการออมแห่งชาติกับกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เป็นกองทุนการออมภาคประชาชน เพื่อประชาชนได้มีเงินบำนาญรายเดือนไว้ใช้หลังเกษียณ ซึ่งกองทุนการออมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทั้งนี้การบูรณาการในการขับเคลื่อนโครงการการออม โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเดียวกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เยาวชนได้มีทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายรายเดือน ในช่วงขณะเรียน ส่วนกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ส่งเสริมให้รู้จักการออม รู้จักการบริหารจัดการเงิน ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ได้วางแผนและการเก็บออมตั้งแต่วัยเรียน จนถึงวัยทำงาน เพื่ออนาคตจะได้มีเงินบำนาญที่เพียงพอเป็นหลักประกันในการใช้จ่าย

ดังนั้น ความสำคัญของการออมในวัยเรียน เป็นการช่วยฝึกการแบ่งเงินใช้จ่าย ประกอบกับเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายเงินน้อยลง และให้มีเงินเก็บบางส่วน พอเข้าสู่วัยทำงานการฝึกการออมที่เหมาะสม จะช่วยให้บริหารเงินออมเป็น ในปัจจุบันการออมมีรูปแบบให้เลือกสรรมากมาย ในส่วนของการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) จะช่วยเป็นการออมขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดตั้งโดยรัฐบาลเพื่อประชาชน ทั้งนี้รูปแบบโครงการดังกล่าวจะสามารถให้กลุ่มเป้าหมายออมเริ่มต้นเพียง 50 บาท สูงสุด 13,200 บาทต่อปี ให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นแบบขั้นบันไดตามช่วงอายุของสมาชิกสูงสุด 1,200 บาทต่อปี เมื่อกลุ่มเป้าหมายมีวินัยการออมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอในอนาคตก็จะมีเงินออมรวมล้านกว่าบาท โดยกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) จะจ่ายคืนในรูปแบบเงินบำนาญรายเดือน

อย่างไรก็ตาม กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ใน 4 ลักษณะ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์/ศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคน และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อีกทั้งศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่มุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษและเรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ปัจจุบัน มีนักเรียน นักศึกษา ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาจากกองทุน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษา จนถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งกองทุนได้กำหนดคุณสมบัติให้ผู้กู้ยืมทุกคนทำกิจกรรมจิตสาธารณะ 36 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมได้มีโอกาสทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ต่างๆ รวมถึงการสร้างวินัย ทางการเงินให้กับผู้กู้ยืม โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) หวังว่าเมื่อผู้กู้ยืมจบ

การศึกษาไปแล้วจะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ นอกจากจะสามารถมีเงินออมเพื่อพึ่งพาตนเองได้แล้ว ยังมีจิตสำนึกช่วยเหลือผู้อื่นและตอบแทนสังคมส่วนรวม นับเป็นการสร้างคนดีให้กับสังคมไทย ทั้งนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงได้ร่วมมือกับกองทุนการออมแห่งชาติ ในการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือส่งเสริมการออม ภายใต้การนำของกรมการออมแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงินให้นักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินได้เริ่มต้นออมเงินและรู้จักการวางแผนการเงินในระยะยาว โดยผู้กู้ยืมที่อยู่ระหว่างการศึกษานำส่งเงินออมเป็นรายเดือนเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ขั้นต่ำครั้งละ 50 บาท ออมได้เดือนละ 1 ครั้ง เมื่อผู้กู้ยืมออมเงินต่อเนื่องทุกเดือน นอกจากจะมีเงินเก็บเป็นของตัวเองแล้วยังสามารถนำไปสะสมชั่วโมงจิตสาธารณะได้ 1 ชั่วโมงต่อเดือน

อีกทั้ง หลักการออมเริ่มต้น 50 บาท เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยตั้งเป้าหมายกำหนดไว้ สร้างวินัยการออมขึ้น สูงสุด 13,200 บาทต่อปี ทุกครั้งที่ส่งเงินออมสะสมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) จะได้เงินสมทบเพิ่มให้ตามช่วงอายุ อายุ 15 – 30 ปี รับเงินสมทบเพิ่มจากรัฐ 50% ของเงินออม สูงสุดไม่เกิน 600 บาทต่อปี หรือ คิดเป็นดอกเบี้ยเงินฝากประจำประมาณ 4% อายุมากกว่า 30 – 50 ปี รับเงินสมทบเพิ่มจากรัฐ 80% ของเงินออม สูงสุดไม่เกิน 960 บาทต่อปี หรือคิดเป็นดอกเบี้ยเงินฝากประจำประมาณ 7% อายุมากกว่า 50 – 60 ปี รับเงินสมทบเพิ่มจากรัฐ 100% ของเงินออม สูงสุดไม่เกิน 1,200 บาทต่อปี หรือคิดเป็นดอกเบี้ยเงินฝากประจำประมาณ 9% ดังนั้น การบูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนส่งเสริมให้มีความรู้การวางแผนทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จะได้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ในวัยเรียน จนเข้าสู่วัยทำงาน โดยเริ่มจากวางแผนรายรับรายจ่าย การจัดการหนี้หรือภาระทางการเงิน เพื่อไม่ให้เกิดเบี้ยปรับ และจะเอื้อต่อการออมเงินเก็บไว้ใช้ในอนาคตได้ (กองทุนการออมแห่งชาติ, 2565)

2.10 แนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมด้วยการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) และการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option)

เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ได้ริเริ่มการพัฒนาศาสตร์ระหว่างเศรษฐศาสตร์และจิตวิทยาด้วย Deniel Kahneman ร่วมกับ Amos Tversky นักจิตวิทยา คณิตศาสตร์ จนได้รับรางวัลโนเบล ในปี 2002 จนกระทั่ง Richard Thaler ได้พัฒนาเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและเขียนหนังสือเรื่อง Nudge : Improving Decision About Health, Wealth and Happiness ร่วมกับ Cass Sustein และได้รับรางวัลโนเบล ในปี 2017 จนกระทั่งทฤษฎี Nudge ของ Richard H. and Sunstein Cass R. (2008) เป็นที่สนใจแก่นักเศรษฐศาสตร์ที่ศึกษาและ

สนใจในเชิงพฤติกรรมศาสตร์หรือสามารถเรียกได้อีกอย่างคือเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมได้มีการอ้างอิงในการศึกษาเป็นส่วนใหญ่เช่นงานวิจัยของ Mark and Jeroen (2015) Ryan JD. (2017) Benjamin M and Lesley J. (2017) Neal, Richard J and Habiba (2018) โดยได้ศึกษาพื้นฐานของทฤษฎีที่ Thaler และ Sunstein เขียนไว้โดยเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และจิตวิทยาที่ให้ความสำคัญกับมนุษย์ทางเศรษฐกิจ (Homo Economics)⁷ โดยพฤติกรรมมนุษย์ที่ศึกษามีการแบ่งออกเป็น 2 ระบบความคิด คือ 1) ระบบการไตร่ตรอง (Reflective System) คือความตั้งใจที่จะสามารถตัดสินใจได้ถูกต้อง โดยที่เราสามารถควบคุมได้ มีการใช้ความพยายาม ใช้การอนุมาน ทำได้ช้า รู้ตัวว่าคิดอยู่ และทำตามหลักเกณฑ์ และ 2) ระบบอัตโนมัติ (Automatic System) คือ สัญชาตญาณความรู้สึกที่เร็วแบบไม่มีการไตร่ตรอง ดังนั้น ระบบนี้จึงมีลักษณะที่ควบคุมยาก เน้นความเกี่ยวข้องกับสิ่งรอบข้าง รวดเร็ว ไม่รู้สึกตัวที่กำลังคิดอะไรอยู่ และใช้ความชำนาญ ในงานของ Richard H. and Sunstein Cass R. (2003) กล่าวว่า เสรีภาพ หรือ Libertarian Paternalism โดยทั่วไปแล้วผู้คนควรมีอิสระที่จะทำในสิ่งที่ตนชอบและเลือกที่จะไม่ฟังประสงค์หากพวกเขาต้องการเช่นนั้น โดยอยู่ในความถูกต้องตามกฎหมายที่สามารถออกแบบทางเลือกที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนอื่นเพื่อที่จะทำให้ชีวิตของพวกเขาดีขึ้น ทั้งนี้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมต้องอาศัยทฤษฎีแรงผลักดัน (Nudge Theory) ในการสะกิดให้คิดและชี้้นำให้เกิดประโยชน์ โดยอธิบายเพิ่มเติมถึงกระบวนการตัดสินใจตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมได้จาก 3 ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (สินาค ตวีวรรณไชย, 2559) คือ

1. การรับรู้ (Perception) ประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญคือ การให้ข่าวสารข้อมูล (information) การลวงตา (illusion) และการจัดฉาก (Framing) ในเชิงนโยบาย เราสามารถปรับเปลี่ยนการให้ข่าวสารข้อมูล การจัดฉากข้อมูล หรือแม้แต่การลวงตา เพื่อให้คนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เช่น การให้ข้อมูลเท็จจริงเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการชำระเงินคืนให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

2. ความพึงพอใจ (Preference) ประกอบด้วย 4 ประเด็นสำคัญคือ การตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์หยาบ ๆ (rules of thumbs) การกลัวการสูญเสีย (loss aversion) การมีความมั่นใจมากเกินไป (overconfidence) และสถานะของจิตใจ (state of mind) การตัดสินใจโดย

⁷ มนุษย์ทางเศรษฐกิจ คือลักษณะของมนุษย์ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์บางอย่างในฐานะบุคคลที่มีเหตุผลซึ่งแสวงหาความมั่งคั่งเพื่อประโยชน์ของตนเอง คนเศรษฐกิจอธิบายว่าเป็นคนที่หลีกเลี่ยงการทำงานที่ไม่จำเป็นโดยการใช้วิจารณ์ฐานที่สมเหตุสมผล สมมติฐานที่ว่ามนุษย์ทุกคนประพฤติตนในลักษณะนี้เป็นรากฐานสำคัญสำหรับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์หลายอย่าง

ใช้เกณฑ์หยาบ ๆ นำไปสู่การตัดสินใจที่มีความลำเอียงต่อบางทางเลือกที่มักเชื่อมโยงกับการเดาสุ่มหรือสัญชาตญาณมากเกินไป การกลัวการสูญเสีย นำไปสู่การยึดติดกับทางเลือกเดิม (status quo bias) การมีความมั่นใจมากเกินไปและสภาวะจิตใจที่ถูกสิ่งเร้ากระตุ้น ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเสี่ยง ขาดความระมัดระวัง และตัดสินใจโดยขาดการไตร่ตรอง ทำให้บุคคลมักเลือกตัดสินใจผิดพลาด อันจะเป็นผลเสียต่อตัวเองและสังคมได้ ในเชิงนโยบาย เราควรกระตุ้นเตือนและพยายามหลีกเลี่ยงโอกาสที่บุคคลจะต้องใช้ความพึงพอใจในสีลักษณะข้างต้น

3. สถาบัน (institution) ประกอบด้วยองค์กร (organization) และกติกาการเล่นเกม (rules of the game) ซึ่งหมายถึง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ บรรทัดฐาน วัฒนธรรม หรือประเพณีที่บุคคลที่เกี่ยวข้องยึดถือร่วมกัน ในแง่นี้ สถาบันจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น รูปแบบความสัมพันธ์ของบุคคลกับสถาบันในทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมอาจแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ บรรทัดฐานของตลาด (market norms) และบรรทัดฐานของสังคม (social norms)

3.1 บรรทัดฐานของตลาด เป็นปฏิสัมพันธ์ของคนในเชิงการแลกเปลี่ยน (exchange) ที่ชัดเจน เช่น ชั่วโมงแรงงานกับค่าจ้าง สินค้ากับราคาสินค้า ห้องเช่ากับค่าเช่า ต้นทุนและผลประโยชน์ นั่นคือ ความสัมพันธ์มีลักษณะพึ่งพาตนเอง เป็นเรื่องผลประโยชน์ส่วนบุคคล และตรงไปตรงมา พุดง่าย ๆ ก็คือ เราจะได้ในสิ่งที่เราจ่ายไป

3.2 บรรทัดฐานของสังคม เป็นปฏิสัมพันธ์ของคนเป็นลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน มักจะไม่มี การแลกเปลี่ยนทันที หรือหลายครั้งเราอาจไม่สนใจว่าจะได้อะไรตอบแทนเลยก็ได้ เช่น การช่วยเพื่อนบ้านขนของ การช่วยคนแก่ข้ามถนน การช่วยเหลือคนแปลกหน้าที่ประสบอุบัติเหตุ เป็นต้น ในเชิงนโยบาย การใช้แรงจูงใจทางสังคม เช่น การช่วยเหลือกัน การชมเชยและยอมรับ การทำความดี แทนที่จะใช้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ อาจให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าได้ เพราะความสัมพันธ์ทางสังคมตอบสนองด้านที่เป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชน

อย่างไรก็ตาม แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ใน ทฤษฎี Nudge ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัดสินใจทางการเงินให้ความสำคัญกับพฤติกรรมอคติชอบปัจจุบัน (Present Bias) ได้มีการใช้ในการสนับสนุนแนวคิดเพื่อเป็นการนำหลักการด้านจิตวิทยามาใช้อธิบายการตัดสินใจและพฤติกรรมต่างๆของบุคคล

ดังนั้นพฤติกรรมอคติชอบปัจจุบัน เป็นอคติที่เกิดจากความพึงพอใจ (Preferences) ที่บุคคลให้น้ำหนักกับปัจจุบันมากกว่าอนาคต หรือมีความพอใจในปัจจุบัน

มากกว่าในอนาคตที่จะเกิดขึ้นภายหลัง เช่น ปัจจุบันมีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคมากเกินไป ความจำเป็น ทำให้ไม่มีเงินสะสมเก็บไว้ในอนาคต ดังนั้นจะสามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมทางการเงินในลักษณะนี้จะส่งผลต่อการชำระเงินคืนตามระยะเวลาที่กำหนดไม่ได้ เพราะขาดการวางแผนในการชำระเงินคืน ดังนั้นสมมติฐานเกี่ยวกับบุคคลที่มีลักษณะ Present Bias ได้อธิบายว่าเป็นพฤติกรรมไม่มีเหตุผลอย่างสมบูรณ์เมื่อเผชิญปัญหาการจัดสรรสินทรัพย์ข้ามเวลา แต่เมื่อคิดเอนเอียงแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นเลยในปัจจุบัน ซึ่งสามารถอธิบายได้จากแบบจำลองการวางแผนข้ามเวลา โดยสมมติให้บุคคลตัดสินใจเลือกเวกเตอร์ของการบริโภค CER^{T-t+1} เพื่อให้บรรลุประโยชน์ตลอดช่วงชีวิตมีค่าสูงสุดหรือบรรลุประโยชน์ในอนาคต โดยใช้ฟังก์ชันอรรถประโยชน์แสดงในสมการดังนี้ (อนุวัตน์ ชลไพศาล, 2559)

$$U_{i,t}(C) = U_i(C_i) + \beta_i \sum_{\tau=t+1}^T (\delta_i^{\tau-t}) U_i(C_\tau)$$

โดยที่ T คือ ช่วงเวลาในอนาคต

t คือ ช่วงเวลาปัจจุบัน

δ คือ ตัวแปรคิดลดแก่อรรถประโยชน์ที่เกิดขึ้นในอนาคตระยะยาว (Long Term Discount Factor)

β คือ ตัวแปรคิดลดในอนาคตระยะสั้น

เมื่อ $1 - \beta$ จะแสดงระดับการเอนเอียงแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของผู้ตัดสินใจ ซึ่งคำพยากรณ์ของแนวคิดคือ ระดับการเอนเอียงแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ลดลง (β_i เพิ่มขึ้น) จะมีผลเพิ่มระดับการเก็บเงินเพื่อนำมาชำระเงินคืนได้ นอกจากนี้ แนวคิดยังมีการจัดแบ่งประเภทของผู้ตัดสินใจเป็น 2 ประเภทคือ naive และ sophisticated โดยความแตกต่างคือ ผู้ตัดสินใจลักษณะ sophisticated ตระหนักดีถึงระดับการเอนเอียงแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้ ข้อสมมติฐานที่ว่า มนุษย์เป็นคนมีเหตุมีผล เป็นสมมติฐานหลักทางเศรษฐศาสตร์ แต่ถ้าเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมจะใช้สมมติฐาน คือ มนุษย์ขาดเหตุและผลในการตัดสินใจ ดังนั้น Nudge จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เข้าถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แท้จริงในระดับย่อยและสามารถทำให้การวิเคราะห์มีความแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยฉบับนี้ต้องการศึกษาการทดสอบเชิงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่อาศัยทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) กับกลุ่มอาสาสมัครที่แสดงถึงพฤติกรรมการออมที่อาจ

ส่งผลต่อการปฏิบัติตัวต่อการเตรียมพร้อมการชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาใน อนาคต จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การใช้ทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) เป็นการ ออกแบบสถานการณ์ หรือ สร้างทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไป ในทางที่ดีขึ้น โดยปราศจากการควบคุมหรือการบังคับใดๆ อีกทั้งในการให้ความสำคัญกับการ เสนอทางเลือกหลัก (Default Option) เป็นการเสนอให้เป็นทางเลือกแรกว่าเป็นสิ่งที่ดีซึ่งจะ สามารถอธิบายในเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่จะมีแนวโน้มที่จะยึดติดทางเลือกหลัก (Default Option) แม้จะมีโอกาสเปลี่ยนไปเลือกตัวเลือกอื่น (Samuelson & Zeckhauser, 1988, p. 7-59) ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option) อาจนำไปสู่การตัดสินใจเลือกลงมือกระทำตามทางที่ควรกระทำของบุคคล เป้าหมายได้ ในการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option) โดยการสะกิดให้ผู้เลือกตัดสินใจเลือก ตามการกำหนดที่กำหนดมาตั้งแต่ต้น เพราะคนส่วนใหญ่ใช้ระบบความคิดแบบอัตโนมัติทำให้คิด ว่าค่าเริ่มต้นนั้นเป็นตัวเลือกที่ความสนใจเลือกหรือเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมแล้ว จากการในการ เสนอให้ข้อมูลในบ๊อกรับ (Give Feedback) ให้แก่ผู้เลือกซึ่งการบอกรับข้อมูลที่ดียังช่วยให้รู้ว่าควร ทำต่อไปหรือสิ่งที่ทำอยู่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ประกอบกับสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม (Incentive) โดยการออกแบบทางเลือกที่คำนึงถึงแรงจูงใจที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งมี การสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เลือกมีแรงที่จะเลือกและต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ที่ต้องเผชิญได้ อีกทั้ง มองเห็นทางเลือกนั้นให้เป็นรูปธรรมจากผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือก (Framing) ทั้งนี้การเสนอ ทางเลือกหลัก (Default Option) ที่กล่าวมาข้างต้นจะสามารถเป็นพื้นฐานการออกแบบทางเลือกที่ อาศัยแนวคิด พฤติกรรมและการตัดสินใจ ที่จะช่วยสะกิดให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจได้อย่างมีเหตุมี ผลมากขึ้น (วิวัฒน์ ถาวรวัฒนยงค์ และ นิภารัตน์ ศรีจันทร์, 2563)

ดังนั้น การศึกษาแนวคิดของทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับการเสนอทางเลือก หลัก (Default Option) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินซึ่งอาจเป็นเครื่องมือหนึ่งทาง เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่สามารถให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจเลือกทำในสิ่งที่ควรทำหรือทำในสิ่งที่ ส่งผลดีต่อตนเองในระยะยาวได้ตามความสมัครใจและไม่มีการบังคับให้ต้องทำ ซึ่งการประยุกต์ เพื่อนำมาศึกษางานในวิจัยครั้งนี้อาจทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในเชิงการตัดสินใจและการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีขึ้น ทั้งนี้การเสนอทางเลือกหลัก (Default Option) จะช่วยให้ กลุ่มเป้าหมายเกิดการตัดสินใจเลือกที่จะทำบนพื้นฐานของการมีเหตุและผลมากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้ง กลุ่มเป้าหมายจะรู้สึกตนเองได้มีส่วนร่วมต่อแนวทางการเสนอทางเลือกที่จะปฏิบัติและนำไปสู่ ความตั้งใจลงมือปฏิบัติ จนเกิดผลลัพธ์สุดท้ายที่เป็นผลดีในระยะยาว

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นโดยรัฐบาลได้ให้โอกาสทางการศึกษาจากการตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ Adrian ในปี ค.ศ. 1999 ศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์จาก Bar-Ilan University ประเทศอิสราเอลได้เข้ามาวิจัยร่วมกับนักวิจัยไทย ในปี 2541 หลังจากได้มีการก่อตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่าการออกแบบโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของไทยก่อให้เกิดปัญหา โดยหนึ่งในปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเงินกองทุนคือ การได้เงินคืนกลับมาจากการกู้ยืมของผู้กู้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจึงส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณในอนาคตที่ไม่สามารถจัดสรรให้แก่ผู้กู้ยืมรายใหม่ๆได้ สะท้อนให้เห็นถึงการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนในเรื่องของการได้รับเงินคืนจากผู้กู้หลังจากนั้นในปี 2546 (Adrian, 2003) จึงกลับมาวิจัยประเด็นของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับ 1) การคืนทุน (Cost Recovery) 2) การเอื้อต่อการขยายตัวของการศึกษาที่สูงขึ้น (Facilitating Higher Education Expansion) 3) การลดภาระทางการเงินของนักเรียนนักศึกษา (Easing Student Financial Burdens) และ 4) การเข้าถึงของผู้ที่มีรายได้น้อย (Increasing Access for the Poor) ทำให้หน่วยงานอย่างเช่น The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)^๘ และ International Institute for Educational Planning (IIEP)^๙ สนใจที่จะทำการศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกลุ่มประเทศเอเชีย โดยนำการศึกษาของ (Adrian, 1999) มาสร้างเป็นต้นแบบเพื่อนำการประยุกต์กับการศึกษางานวิจัยในลักษณะที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษาของ Anna and Young (2003) ศึกษาในประเทศเกาหลี Igor (2003) ศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ Hong and Wenli (2003) ศึกษาในประเทศจีน และงานของ Ping (2003) ศึกษาในฮ่องกง จนในปี Adrian (2004) ได้นำงานวิจัยดังกล่าวมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งพบว่า ประเทศในเอเชียกำลังประสบกับอุปสงค์ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในด้านการศึกษา แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณทางการศึกษาประกอบกับปัญหาทางระบบทางการศึกษาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ แต่หนึ่งในการแก้ไขปัญหานั้นที่แต่ละประเทศใช้เป็นการแก้ไขเบื้องต้นคือ การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ประชาชนแต่มีรูปแบบที่แตกต่างกันไป

อย่างไรก็ตามนโยบายการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศต่างๆ จะมีลักษณะดังนี้ ในกลุ่มประเทศเอเชีย เช่น ประเทศจีน ที่มีการก่อตั้งโครงการมาตั้งแต่ปี 1986 มีการดำเนินงานสองรูปแบบควบคู่กันไป คือแบบแรกได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน และแบบที่สอง

^๘องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก

^๙สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนการศึกษา

ดำเนินงานแบบพาณิชย์ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันค่อนข้างมากแต่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยระยะเวลาชำระจะสั้นกว่าการสนับสนุนจากรัฐบาลซึ่งมีระยะเวลาในการชำระเพียง 4 ปี เช่นเดียวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีแต่เป็นการให้เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และไม่ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากกับผู้กู้ที่มีฐานะยากจน ขณะที่ประเทศฮ่องกงใช้วิธีการดำเนินงานจากส่วนกลาง โดยมี การให้ทุนการศึกษาและให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนทั้งที่ยากจน และไม่ยากจน ซึ่งพิจารณาเงินกู้ด้วยหลักความมีประสิทธิภาพและความเพียงพอแตกต่างกันไปตามแต่คำขอของผู้กู้ โดยมีการสำรวจค่าใช้จ่ายต่างๆ ว่างการศึกษาของนักเรียน ส่วนในประเทศฟิลิปปินส์พบว่ายังมีการขาดการวางแผนที่ชัดเจนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อในอนาคตได้ ขณะที่ในอเมริกาจะเป็นในลักษณะการกู้โดยตรง โดยที่ผู้ปกครองจะเป็นผู้กู้ที่อยู่ภายใต้โครงการ William D. Ford Federal Direct Loan Program ซึ่งเป็นโครงการของรัฐบาลและปล่อยกู้ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาสามารถวางแผนการชำระเงินคืนได้ตามสถานะทางการเงินของผู้กู้หรือสามารถเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ได้เมื่อสถานะการเงินเปลี่ยนไป หรือถ้าเป็นการปล่อยกู้จากธนาคารพาณิชย์ สมาพันธ์เงินออมและเงินกู้ยืม และสหกรณ์ออมทรัพย์ ผู้กู้ต้องอยู่ภายใต้โครงการ Federal Family Education Loan (FFEL) อย่างไรก็ตามในโครงการ Direct Loan ของรัฐบาลอเมริกาจะมีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยในวันที่ 1 กรกฎาคมของทุกปี โดยอัตราดอกเบี้ยสูงสุดเท่ากับ 8.25 โดยอัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ที่จ่ายออกไป ขณะที่การชำระเงินคืนกองทุนกำหนดให้มีระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้ 6 เดือนหลักจากจบหรือออกสถานศึกษา และมี 4 แนวทางเลือก คือ ทางเลือกที่ 1 Standard Repayment Plan เป็นการชำระเป็นรายเดือนในจำนวนที่คงที่ (อย่างน้อยที่สุด 50 เหรียญสหรัฐต่อเดือน) ภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่เกิน 10 ปี ขณะที่ทางเลือกที่ 2 Extended Repayment Plan ผู้กู้สามารถขยายเวลาการชำระเงินคืนได้ โดยขยายการชำระประมาณ 12 – 30 ปี ขึ้นอยู่กับเงินที่ได้รับจากการกู้ไปและความสามารถในการชำระเงินคืนในแต่ละเดือนแต่อย่างน้อยที่สุดต้อง 50 เหรียญสหรัฐต่อเดือน แต่ต้องชำระในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าแบบที่ 1 เนื่องจากมีการขยายเวลา ส่วนทางเลือกที่ 3 Graduated Repayment Plan ในช่วงแรกจะมีการชำระที่ต่ำ และค่อยๆเพิ่มในปีถัดไปหรือเพิ่มขึ้นทุกๆ 2 ปี ซึ่งระยะเวลาที่ชำระหนี้ประมาณ 12 – 30 ปี ขึ้นอยู่กับเงินกู้ที่ได้รับจำนวนที่ต้องชำระรายเดือนต้องไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งแต่ไม่เกิน 1.5 เท่าของการชำระหนี้คืนตามทางเลือกที่ 1 และทางเลือกที่ 4 Income Contingent Plan วิธีนี้จะชำระเงินคืนโดยขึ้นอยู่กับรายได้ (Adjusted Gross Income-AGI) จะเป็นลักษณะการชำระเป็นปีหรือหากชำระเป็นรายเดือนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ที่พึงประเมิน ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เกิน 25 ปีหลังจาก 25 ปี

ไม่ต้องมีการชำระดอกเบี้ย ขณะที่ประเทศแคนาดาจะปล่อยกู้สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา โดยผู้เรียนเต็มเวลาผู้กู้สามารถกู้ได้จากแหล่งต่างๆ ซึ่งรัฐบาลจะช่วยชำระดอกเบี้ยระหว่างที่กำลังศึกษาแต่สะสมเป็นเงินที่ต้องชำระเงินคืน เมื่อจบการศึกษาหรือหยุดเรียนจะต้องชำระเงินคืนโดยช่วงระยะเวลาที่ปลอดหนี้คือ 6 เดือนจบหรือออกจากการศึกษา หากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้สามารถพิจารณาลดหนี้หรือยกเว้นดอกเบี้ยได้ โดยเงินที่ปล่อยกู้ขั้นสูงสุดคือ 165 ดอลลาร์สหรัฐต่อสัปดาห์ที่เรียนโดยประกอบด้วย ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าหนังสือ และค่าอุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น ขณะที่ผู้กู้แบบไม่เต็มเวลาสามารถกู้ได้แต่เป็นเงินที่เพิ่มเติมจากที่ตนเองต้องจ่าย โดยอัตราดอกเบี้ยจะต้องจ่ายเองระหว่างที่กำลังศึกษา และเริ่มจ่ายเต็มจำนวนหลังจบการศึกษา 6 เดือน ถ้ารายได้ต่ำกว่าที่กำหนดก็สามารถยกเว้นการจ่ายดอกเบี้ยได้ กรณีมีหนี้ชำระจะหักจากเงินเดือนที่ได้รับที่มีการผูกติดกับภาษีของกรมสรรพากรของประเทศ ขณะที่ประเทศอังกฤษ อัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เพื่อการศึกษาจะขึ้นอยู่กับระดับเงินเฟ้อด้วยโดยจำนวนเงินกู้จะกู้ได้เพียงร้อยละ 75 ของค่าลงทะเบียน โดยไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัว เมื่อจบหรือออกจากการศึกษาถ้ามีรายได้หลังจบการศึกษามากกว่า 15,000 ปอนด์ต่อปี ยังไม่ต้องจ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาหากเกินก็จะจ่ายผ่านเงินเดือนโดยดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับเงินเฟ้อ และประเทศออสเตรเลียจะปล่อยกู้ให้กับผู้เรียนที่ลงทะเบียนที่มีลักษณะเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา โดยการชำระเงินกู้ยืมจะมี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ให้ชำระแบบ IRL กรณีที่ไม่มีเงินจ่าย โดยมหาวิทยาลัยจะบันทึกเลขทะเบียนภาษีของนักศึกษาแล้วแจ้งให้กรมสรรพากรเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือออกจากการศึกษามีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนดก็ต้องชำระเงินคืนให้แก่สรรพากร และแบบที่ 2 หากสามารถชำระเงินก่อนล่วงหน้าได้ ก็จะได้รับส่วนลด หรือถ้าอยู่ระหว่างศึกษาไม่ต้องชำระแต่ต้องทำสัญญาเมื่อจบแล้วจะชดให้เลยโดยไม่คิดอัตราดอกเบี้ย เช่น ใน 4 ปีการศึกษาจะต้องจ่าย 4,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียเมื่อสำเร็จการศึกษา 4 ปี ก็จะเป็น 16,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

ขณะที่งานวิจัยที่ศึกษาในประเทศไทย เกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถแยกประเด็นในการอธิบายได้ 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง ด้านวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งงานวิจัยที่งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษามากที่สุด คือ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กระบวนการทำงาน รวมถึงนโยบาย การบริหารงาน และการจัดการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และถัดมาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรค่าใช้จ่ายของผู้กู้รวมถึงการปรับปรุงพฤติกรรม เป็นต้น ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในส่วน

นี้ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเป็นไปในทางทิศทางเดียวกัน ซึ่งแบ่งเป็นด้านต่างๆ คือ ปัญหาด้านผู้มีสิทธิผู้กู้ยืม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านวงเงินที่ได้รับ การจัดการ ด้านข้อกำหนดเงื่อนไขและกฎเกณฑ์และด้านผู้ให้บริการ โดยมีข้อเสนอแนะในการ พัฒนาและปรับปรุงส่วนมากจะเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ควรมีการติดตามและตรวจสอบ พฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษาเพื่อให้นำไปใช้ในการศึกษามากที่สุด รวมถึงควรมีการปลูก จิตสำนึกในการชำระคืนเงินกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประเด็นที่สอง ด้านลักษณะงานวิจัย ซึ่งงานส่วนใหญ่เป็นลักษณะการประเมิน และติดตามผลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นงานในระดับการค้นคว้าอิสระและ วิทยานิพนธ์ ขณะที่ระดับดุษฎีนิพนธ์ที่ศึกษาในเชิงลึกยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาวิธีใน การศึกษา ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการวิจัยแบบการบรรยายโดยใช้ข้อมูลด้านทฤษฎีจากสถิติและ จากการรวบรวมเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ รวบรวมมาเป็นงานลักษณะการเปรียบเทียบ และการ ทดสอบทางสถิติ โดยมีการเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ก่ออย่างเดียวเป็นหลักและการเก็บข้อมูลของ ผู้ประกอบการกับกลุ่มผู้ประกอบการ รวมถึงกรรมการในสถานการศึกษา ในส่วนด้านวิธีสุ่มตัวอย่าง มี การสุ่มตัวอย่างทั้ง การสุ่มอย่างง่าย แบบโควตา แบบแบ่งช่วงชั้น และแบบเจาะจง โดยแบบที่ไม่ ค่อยนิยมคือการสุ่มแบบเป็นระบบ ขณะที่เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบการใช้ แบบสอบถามเพียงอย่างเดียวทั้งแบบ Check List และแบบ Rating Scale รวบรวมเป็นการเก็บ ข้อมูลจากแบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์จากเอกสาร ขณะที่การเก็บข้อมูล จากการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวมีงานวิจัยที่ทำในลักษณะนี้น้อยมาก ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นลักษณะวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ ใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อค้นพบ ขณะที่การวิเคราะห์เพื่อ ทดสอบสมมติฐานด้วยอนุมาน (Inferential Statistics) เช่น Raymond (2018) Seyedmehrddad (2016) Schwartz S. and Finnie R. (2000) Tim and Mathias (2013) Bruce and Kiatanantha (2015) อีกส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ตัวแปรที่ไม่มี ความซับซ้อนเช่นการวิเคราะห์ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเช่นการศึกษาของ Lauren E., Cazilia and Sharon (2015) Adrian (2002) Bruce (2010) และการวิเคราะห์ค่าที (Independent Sample t-test) ร่วมกับการวิเคราะห์ความ แปรปรวน (Analysis of Variance) เช่นการศึกษาของ Kibom (2010) Bhanot Syon P. (2017) อีกทั้งงานวิจัยได้กล่าวที่กล่าวมาข้างต้นได้นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีการใช้วิธีการทดสอบ ความสัมพันธ์ คือ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation Coefficient)

จากการทบทวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้จะสามารถอธิบายถึงการวิเคราะห์ในลักษณะแบบ Descriptive Statistics ทำให้สามารถพิจารณาการเลือกใช้ชนิดทางสถิติตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือเพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินและความรู้ทางการเงินของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยใช้การบรรยายลักษณะตัวแปรในกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มประชากร ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน Independent t-test หรืออาจมีการเปรียบเทียบความถี่และสัดส่วนด้วยไคสแควร์ พร้อมทั้งเสนอการบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน หรือการใช้สหสัมพันธ์พหุคูณ ในการบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินของผู้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยจะต้องทราบถึงจำนวนเงินที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การใช้จ่ายเงิน รวมถึงการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต การชำระหนี้คืน รายได้ การออม พฤติกรรมการล่าช้าในการชำระหนี้คืน อายุเพศ เชื้อชาติ สถานะภาพ การมีบุตร อาชีพที่ทำ รวมถึงการมีความรู้ทางการเงิน และการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินของตนเองได้ เป็นต้น

ขณะที่งานวิจัยที่มีการใช้สถิติที่มีความซับซ้อนที่ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ได้แก่ Jonghee (2009) Pattama (2017) Thomas (2011) Norhaziah and Mohd (2012) Lauren E, Cazilia and Sharon (2015) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ตัวแปรตาม (dependent variable: Y) มีสองค่า คือ 0 กับ 1 ในขณะที่ตัวแปรต้น (independent variable: X) จะเป็นตัวแปรต่อเนื่องหรือตัวแปรที่มีสองค่า (dummy) ก็ได้ แบบจำลองนี้ยังใช้ได้หากค่า Y มีมากกว่าสองค่าซึ่งจะเรียกว่า Multinomial Logit ในผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อการชำระหนี้ด้วยแบบจำลอง Logit พบว่า ปัจจัยในเชิงบวก หรือไปในทิศทางเดียวกับตัวแปรตาม ได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ สุขภาพ ระยะทาง ขณะที่ปัจจัยเชิงลบ หรือ ไปในทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรตาม ได้แก่ รายจ่ายและสัดส่วนหนี้กับรายได้ เป็นต้น

ส่วนงานวิจัยที่มีการใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) ได้แก่ Raymond, B.S. (2018) Schwartz S. and Finnie R. (2000) Jean-Marie (2017) Kibom (2010) Dadson (2012) Lauren E., Cazilia and Sharon (2015) ซึ่ง Probit Model เป็นแบบจำลองที่มีตัวแปรตาม (Y) สองค่า คือ 0 กับ 1 และมีตัวแปรต้น (X) ที่มีสองค่าเช่นกัน คือ 0 กับ 1 แต่เกิดปัญหาว่าตัวแปร X กับ Y ไม่แน่ใจว่าตัวไหนเป็นเหตุและตัวไหนเป็นผล เรียกว่าปัญหา

Causalities นำไปสู่ปัญหาที่เรียกว่า Endogeneity ทางแก้ไขคือต้องใช้แบบจำลอง Probit นี้แทนโลจิสต์ โดยสร้างใหม่เป็นสองสมการและรันพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ อาชีพ การศึกษา การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย รายได้ ทรัพย์สินสุทธิ ภูมิฐานะ ตัวแปรดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางเดียวกับตัวแปรตาม ขณะที่ รายจ่าย การมีสินเชื่อกредิต ขนาดครอบครัว และการกู้เงินจากที่ต่างๆ จะเป็นไปในเชิงลบหรือทิศทางตรงข้ามกับตัวแปรตาม

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการชำระเงินคืนในเชิงเศรษฐศาสตร์มีงานวิจัยให้ความสนใจในการศึกษาด้วยวิธีอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา เช่น งานของ Bhanot Syon P. (2017) Tim and Mathias (2013) จะใช้วิธี Linear Regression Model ที่หาเพียงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ขณะที่งานของ Teodoro S. (1996) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างกันของปัจจัยต่างๆกับการชำระเงิน โดยใช้วิธี Multiple Indicator Multiple Causes(MIMIC) หรือเรียกว่าโมเดลมิมิค ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่ตัวแปรสังเกตได้(x-variables) หลาย ๆ ตัวแปรทำนายหรือส่งผลต่อตัวแปรแฝง (Eta) ซึ่งตัวแปรแฝงนั้นวัดได้จากตัวบ่งชี้(y-variables)หลายตัวแปร ขณะที่บางงานวิจัยได้ใช้วิธี two period model ในการศึกษาเพื่อศึกษาไปยังช่วงเวลาต่างๆ เช่น Adrian (2002)Lance and Alexander (2015) เป็นต้น

สรุป

ในส่วนนี้ได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมทางการเงินต่อการวางแผนการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งในส่วนแรกได้อธิบายภูมิหลังเกี่ยวกับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นที่จะเชื่อมโยงไปยังหาการสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้เริ่มจากการให้ความหมายทางการเงินเพื่อการศึกษา ซึ่งได้นำงานวิจัยของ The OECD International Network on Financial Education (INFE) (2012) นำมาสู่การอธิบายพฤติกรรมทางการเงินและความรู้ทางการเงินโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเงิน รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลที่ด้วยการวิเคราะห์ในด้านการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน ผ่านการสนับสนุนเชิงแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมดังกล่าวมาในข้างต้น

ในขณะที่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อใช้ศึกษาในการเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ จากทั้งวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและลักษณะของ

งานวิจัยที่ผ่านมา ที่แสดงให้เห็นถึง ระดับของงานวิจัย ลักษณะของงานวิจัย วิธีการศึกษา การเลือกตัวอย่างของข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย รวมถึงการนำผลงานวิจัยที่ผ่านมาเพื่อนำไปใช้ในการหาข้อเท็จจริงและการสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้อาศัยข้อมูลในการวิจัยทั้งปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังต่อไปนี้ ด้านข้อมูลปฐมภูมิเป็นการออกแบบสอบถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ขณะที่ด้านข้อมูลทุติยภูมินำมาจากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือประเภทแรกเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และประเภทที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลองทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงสำรวจ

ในการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินและความรู้ทางการเงินกับความเข้าใจในเงื่อนไขการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.1 การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกวิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนประชากรกรณีที่อยู่จำนวนแน่นอนของประชากร (ปฐมวัตน์ จันทศัพท์ และ นัฐพร โรจนหัสติน, 2564) ดังนี้

$$n = \frac{p(1-p)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{p(1-p)}{N}}$$

โดยที่ n คือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

N = จำนวนนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเท่ากับ 814 คน

Z = ค่าสถิติ (ความเชื่อมั่น 90% มีค่าเท่ากับ 1.645)

p = ค่าประมาณการสัดส่วนของประชากร กำหนดให้เท่ากับ 0.50

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (10% หรือ 0.10)

$$n = \frac{0.50(1-0.50)}{\frac{0.10^2}{1.645^2} + \frac{0.50(1-0.50)}{814}}$$

$$n = \frac{0.50(0.50)}{\frac{0.10^2}{1.645^2} + \frac{0.5(0.5)}{256}} = 62.46 \approx 63 \text{ คน}$$

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสำหรับกลุ่มตัวอย่างในการทดลองของ
งานวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 3 กลุ่มย่อย และเพื่อให้การวิเคราะห์ปัจจัย
ที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีความ
น่าเชื่อถือมากขึ้น งานวิจัยนี้จึงจะสุ่มตัวอย่างจำนวน 90 ตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 10 ตัวอย่าง
2. สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางเทคโนโลยี 10 ตัวอย่าง
3. สาขาวิชาการบัญชี 10 ตัวอย่าง
4. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป 10 ตัวอย่าง
5. สาขาวิชาการจัดการค้าสมัยใหม่ 10 ตัวอย่าง
6. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 10 ตัวอย่าง
7. สาขาวิชานิติศาสตร์ 10 ตัวอย่าง
8. สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการบริการ 10 ตัวอย่าง
9. สาขาวิชาการตลาด 10 ตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Randomization) โดยผู้วิจัยได้ประชาสัมพันธ์รับสมัครอาสาสมัครเข้าร่วมทดลอง ซึ่งต้องเป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็นสองส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลปฐมภูมิและส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จะใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน ดังต่อไปนี้

1.2.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่เรียน ระดับผลการเรียน ภูมิลำเนาเกิด จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับความรู้ทางการเงิน ระดับความเข้าใจกฎเกณฑ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.2.1.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ รายได้ทั้งหมดของครอบครัว รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง รายจ่ายต่อเดือน

1.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระหนี้สิน จากเอกสารงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้

1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 3 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด(Close-ended Question) ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่เรียน ระดับผลการเรียน ภูมิลำเนาเกิด จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และพฤติกรรมทางการเงิน มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด(Close-ended Question) ที่สามารถอธิบายพฤติกรรมทางการเงิน ได้แก่ รายได้ทั้งหมดของครอบครัว รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง รายจ่ายต่อเดือน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระหนี้สินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด(Close-ended Question) ที่

สามารถอธิบายระดับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็น ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ที่สามารถอธิบายความคิดเห็นจากสาเหตุการไม่วางแผนการชำระเงินและแนวทางแก้ไขในการวางแผนการชำระเงินคืน

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครที่เป็นตัวแทนนักศึกษาผู้กู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 90 ชุด
2. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลชุดที่สมบูรณ์ลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เช่น SPSS for Window และ Eviews

1.5 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามโดยการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์และอภิปรายผลข้อมูลส่วนบุคคล และเศรษฐกิจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในรูปค่าร้อยละ (Percentage) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลกับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะนำมาทดสอบด้วยไคสแควร์ (Chi-Square Test) เป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้ระดับนัยสำคัญ 0.10 หรือความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 ซึ่งเป็นการทดสอบว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สูตรที่ใช้การคำนวณความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ

$$X^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E_j)^2}{E_j}, df = (r - 1)(c - 1)$$

เมื่อ O แทน ความถี่ที่สังเกตได้
 E แทน ความถี่ที่คาดหวัง

โดยที่

$$E = \frac{R \times C}{N}$$

กำหนดให้

X^2 = ค่าไคสแควร์

O_{ij} = ความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E_{ij} = ความถี่ที่คาดหวัง (Expected Frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

r = จำนวนแถว

c = จำนวนคอลัมน์

สมมติฐานการวิจัย

ความถี่ที่สังเกตได้กับความถี่ที่คาดหวังแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ

H_0 : ความถี่ที่สังเกตได้กับความถี่ที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

H_1 : ความถี่ที่สังเกตได้กับความถี่ที่คาดหวังแตกต่างกัน

การทดสอบนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานสองตัวแปรว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่จะกำหนดระดับความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 โดยการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : การวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กับ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่เรียน ระดับผลการเรียน ภูมิภาคเกิด จำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : การวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กับ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่เรียน ระดับผลการเรียน ภูมิภาคเกิด จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์กัน

โดยไม่ปฏิเสธ H_0 เมื่อค่า Pearson Chi – Square มีค่า Asymp. Sig. (2 – sided) หรือค่า P (ความน่าจะเป็น) มากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.10

จากนั้นทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระเงินผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในวัตถุประสงค์ที่ 3 ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสองทางเลือก (Binary Choice Model) ในการวิเคราะห์โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้วยสมการดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{Planpay} \\ &= \beta_0 + \text{Sex}\beta_1 + \text{Age}\beta_2 + \text{Major}\beta_3 + \text{Grade}\beta_4 + \text{Area}\beta_5 \\ &+ \text{N.fam}\beta_6 + \text{M.Knowledge}\beta_7 + \text{R.Knowledge}\beta_8 \\ &+ \text{Income}\beta_9 + \text{Expen}\beta_{10} + \text{Treatment A}\beta_{11} + \text{Treatment B}\beta_{12} \\ &+ \text{Default Option } \beta_{13} + \varepsilon \end{aligned}$$

โดยที่

Planpay คือ ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงการวางแผนการชำระเงินคืน

โดยที่ *Repay* = 1 ในกรณี มีการวางแผนการชำระเงินคืน

Repay = 0 ในกรณี ไม่มีการวางแผนการชำระเงินคืน

<i>Sex</i>	คือ	เพศ
<i>Age</i>	คือ	อายุ
<i>Major</i>	คือ	สาขาที่เรียน
<i>Grade</i>	คือ	ระดับผลการศึกษา
<i>Area</i>	คือ	ภูมิลำเนาที่เกิด
<i>N. fam</i>	คือ	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
<i>M. Knowledge</i>	คือ	ระดับความรู้ทางการเงิน
<i>R. Knowledge</i>	คือ	ระดับความเข้าใจกฎเกณฑ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
<i>Income</i>	คือ	รายรับ
<i>Expen</i>	คือ	รายจ่าย
<i>Treatment A</i>	คือ	การให้ข้อมูลเชิงบวก
<i>Treatment B</i>	คือ	การให้ข้อมูลเชิงลบ
<i>Default Option</i>	คือ	การเสนอทางเลือก (กองทุนการออมแห่งชาติ)
β_0	คือ	ค่าคงที่
β_i	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, 11$
ε	คือ	error term

2. การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เชิงการทดลอง

การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เชิงการทดลองของงานวิจัยนี้ในวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.) ซึ่งการทดลองนี้เป็นการเก็บข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินของผู้เข้าร่วมทดลองหรืออาสาสมัครซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อดูว่าพฤติกรรมทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เมื่อมีการสะกิด (Nudge) ผ่านทางการใช้แอปพลิเคชัน Line ทั้งหมด 12 สัปดาห์ (3 เดือน) โดยมีขั้นตอนจากการประยุกต์ของ ชนิษฐา แต่มบุญเลิศชัย (2559) นพพล วิทย์วรพงศ์ (2560) และ Fabian S. and Justine (2012) ดังนี้

2.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

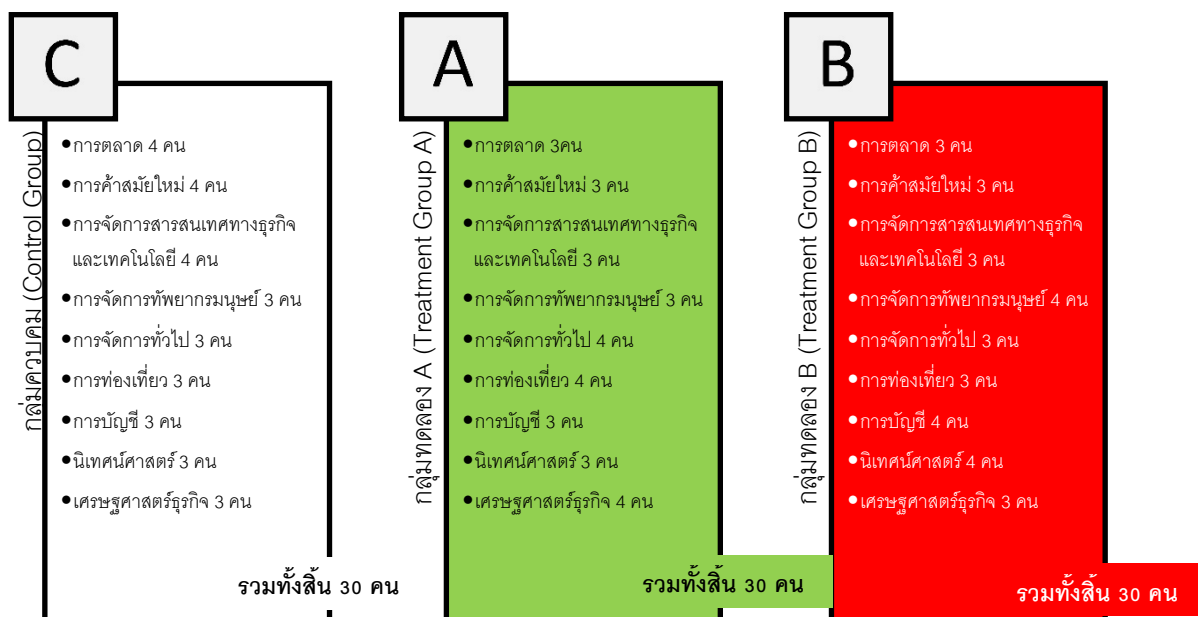
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองของงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม จำนวน 90 ตัวอย่าง (อาสาสมัครกลุ่มเดียวกันกับข้อ 1.1 ข้างต้น) ประกอบด้วย

1. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 10 ตัวอย่าง
2. สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางเทคโนโลยี 10 ตัวอย่าง
3. สาขาวิชาการบัญชี 10 ตัวอย่าง
4. สาขาวิชาการจัดการทั่วไป 10 ตัวอย่าง
5. สาขาวิชาการจัดการค้าสมัยใหม่ 10 ตัวอย่าง
6. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 10 ตัวอย่าง
7. สาขาวิชานิติศาสตร์ 10 ตัวอย่าง
8. สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการบริการ 10 ตัวอย่าง
9. สาขาวิชาการตลาด 10 ตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครที่เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม ด้วยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการสมัครใจจำนวนหมด 90 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) เซึ่งทดลอง โดยทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มควบคุม (Control Group) กลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A) และกลุ่มที่ 3 กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B) โดยทำการคละอาสาสมัครแต่ละสาขาวิชาให้เท่ากันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 30 คน ในการทดสอบ (ดังภาพประกอบ 10)

ภาพประกอบ 11 การแบ่งจำนวนอาสาสมัครของกลุ่มต่างๆ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมใช้สำหรับเพื่อศึกษาการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระหนี้ค่างวดของผูู้ยืมค่างวดเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้วยวิธีการทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุมจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการทดสอบการสะกิดให้ผูู้ยืมค่างวดเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหันมารู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพที่จะส่งผลต่อการออมเพื่อชำระหนี้ในอนาคตได้ ด้วยแนวทางสะกิดที่ต่างกันซึ่งกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครมีจำนวน 90 คนที่เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินค่างวดเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งแบ่งขั้นตอนการทดสอบมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ทดสอบทัศนคติโดยผู้ร่วมทดลองจะได้รับการนำเสนอเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระหนี้ค่างวดเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากนั้นให้ผู้ทดลองตอบคำถามว่าสนใจที่จะปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระหนี้ค่างวดเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตหรือไม่ ซึ่งเป็นการวัดการตัดสินใจเชิงทัศนคติ

ขั้นตอนที่ 2

เปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการสะกิดที่แตกต่างกันในการส่งเสริมส่งเสริมพฤติกรรมการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต ซึ่งผู้ร่วมทดลองจะสุ่มเข้ากลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มควบคุม (Control Group) จำนวน 30 คน ซึ่งจะไม่มีการได้รับข้อมูลใดๆ
2. กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A) จำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มนี้จะได้รับข้อมูลเชิงบวกถึงประโยชน์ของการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต
3. กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B) จำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มนี้จะได้รับข้อมูลเชิงลบสำหรับโทษและผลเสียของการไม่ออมเงินเพื่อนำมาทำการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

ขั้นตอนที่ 3

ทดสอบการตัดสินใจจริง (Real Decision) โดยเป็นการเสนอทางเลือกหลัก (Default Option) เกี่ยวกับการเข้าร่วมนโยบายการส่งเสริมการออมของรัฐบาล ในกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงินให้นักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ยืมเงิน ได้เริ่มต้นออมเงินและรู้จักการวางแผนการเงินในระยะยาว ซึ่งได้รับเงินสมทบเพิ่มขึ้นจากรัฐบาลซึ่งออมขั้นต่ำ 50 บาท รัฐสมทบ 50% สูงสุดไม่เกิน 600 บาทต่อปี ทั้งนี้ต้องแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

1. กลุ่มควบคุม (Control Group)
 - 1.1 เสนอเข้าร่วมนโยบายการส่งเสริมการออมของรัฐบาลในกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรับเงินสมทบเพิ่มขึ้น (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)
 - 1.2 เลือกระหว่างรับเงินสมทบ กับ ไม่รับเงินสมทบ (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)
2. กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A)
 - 2.1 เสนอเข้าร่วมนโยบายการส่งเสริมการออมของรัฐบาลในกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรับเงินสมทบเพิ่มขึ้น (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)
 - 2.2 เลือกระหว่างรับเงินสมทบ กับ ไม่รับเงินสมทบ (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)

3. กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B)

3.1 เสนอเข้าร่วมนโยบายการส่งเสริมการออมของรัฐบาลในกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรับเงินสมทบเพิ่มขึ้น (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)

3.2 เลือกระหว่างรับเงินสมทบ กับ ไม่รับเงินสมทบ (เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม)

จากกระบวนการทดลองจะสามารถช่วยทำให้ทราบพฤติกรรมการเลือกเข้าร่วมนโยบายการส่งเสริมการออมของรัฐบาลในกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อรับเงินสมทบเพิ่มขึ้นได้ 3 ประเด็น ดังนี้ประเด็นที่หนึ่ง การศึกษาเปรียบเทียบ ทศนคติ (Hypothetical Decision) กับ การตัดสินใจจริง (Real Decision) จากผลการศึกษาชั้นที่ 1 เปรียบเทียบกับผลการศึกษาในชั้นที่ 3 ประเด็นที่สอง การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสะกิด (Nudge) ด้วยการให้ข้อมูลเชิงบวกและข้อมูลเชิงลบ จากผลการศึกษาในชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 และประเด็นสุดท้าย การศึกษาประสิทธิภาพของการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) ต่อการส่งเสริมการออมของรัฐบาลในกองทุนการออมแห่งชาติผลการศึกษาในชั้นที่ 3

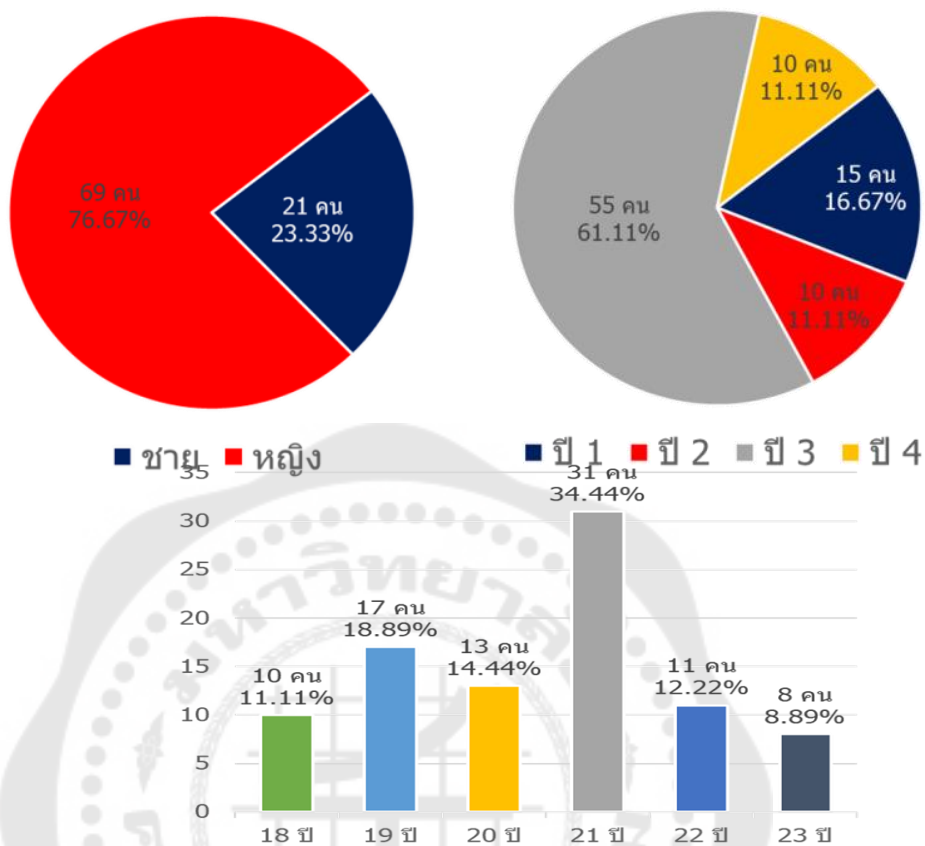
บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระหนี้เงินค้ำของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินและความรู้ทางการเงินกับความเข้าใจในเงื่อนไขการชำระหนี้เงินค้ำของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) เพื่อศึกษาการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) กับแนวทางวางแผนการชำระหนี้เงินค้ำกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.) 3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระหนี้เงินค้ำของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยประชากรในการศึกษาเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ชั้นปีที่ 1 – 4 ที่กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีประชากรตัวอย่าง 90 คน ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

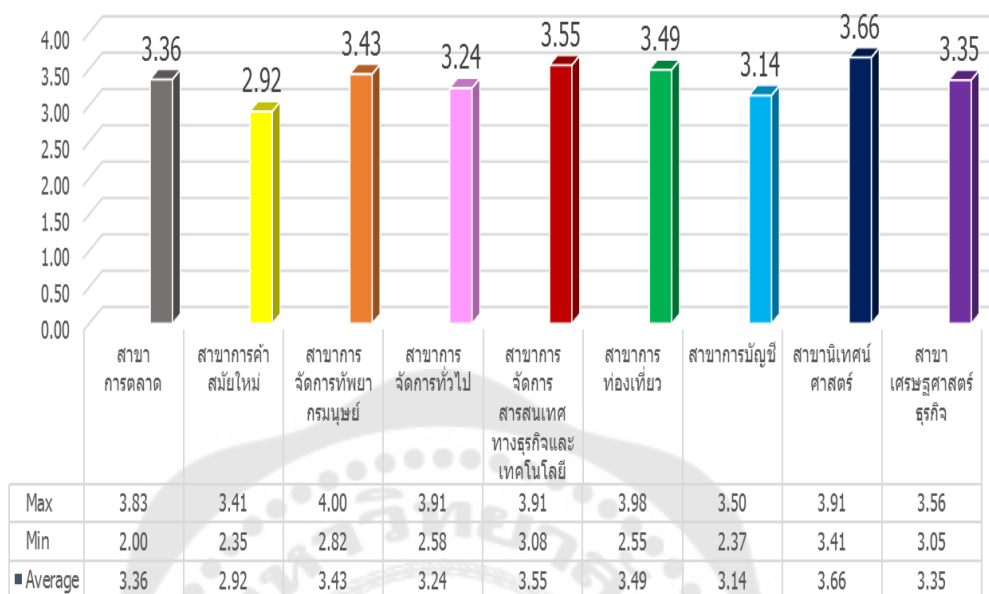
ในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาจากวัตถุประสงค์ที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มอาสาสมัคร ในด้านเพศ ชั้นปีการศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ การออมเงิน โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินและความรู้ทางการเงินกับความเข้าใจในเงื่อนไขการชำระหนี้เงินค้ำของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการศึกษาดังนี้

ภาพประกอบ 12 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และชั้นปีการศึกษา

ที่มา: จากการสำรวจ

ผลการศึกษาจากการดำเนินการเก็บข้อมูลซึ่งมีอาสาสมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายของการศึกษาที่เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาสงคราม จำนวน 90 คน ผลการศึกษาพบว่า เป็นเพศหญิง 69 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และเพศชาย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 อายุอยู่ระหว่าง 18 ปี – 23 ปี ซึ่งช่วงอายุของอาสาสมัครที่เข้าร่วมส่วนใหญ่อยู่ที่ 21 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาคือช่วงอายุ 19 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 และน้อยที่สุด 23 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 โดยส่วนใหญ่อาสาสมัครที่เข้าร่วมอยู่ในชั้นปีที่ 3 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และน้อยสุดคือชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ภาพประกอบ 13 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านระดับผลการศึกษาสะสมเฉลี่ย (GPA)

ที่มา: จากการสำรวจ

ขณะที่ระดับผลการศึกษาสะสมเฉลี่ย (GPA) ของอาสาสมัคร พบว่า อาสาสมัครของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของระดับผลการศึกษาสะสมเฉลี่ย (GPA) มากที่สุดเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 รองลงมาคือสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศทางธุรกิจและเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 และน้อยที่สุดคือสาขาวิชาการค้ำสมัยใหม่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.92

ตาราง 4 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านครอบครัวและสถานภาพความเป็นอยู่

ข้อมูลส่วนบุคคลด้านครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
- 2 คน	5	5.56
- 3 คน	17	18.89
- 4 คน	34	34.78
- 5 คน	22	22.00
- 6 คน	6	6.00
- 7 คน	3	3.00
- 8 คน	3	3.00
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
- บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ในมหาวิทยาลัยฯ	4	4.44
- บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยฯ	78	86.67
- บ้านญาติ	8	8.89

ที่มา: จากการสำรวจ

เมื่อพิจารณาลักษณะครอบครัวพบว่า อาสาสมัครที่เข้าร่วมส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และน้อยที่สุดมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 7 คนและ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยฯ จำนวน 78 คน คิดเป็น 86.67 รองลงมาคืออาศัยอยู่บ้านญาติจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89

ตาราง 5 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านรายได้

ข้อมูลส่วนบุคคลด้านรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว		
- 1 คน	6	6.67
- 2 คน	32	35.56
- 3 คน	41	45.56
- 4 คน	10	11.11
- 5 คน	1	1.11
แหล่งที่มาของรายได้ของอาสาสมัคร		
มีรายได้ 2 ทางจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน และจากผู้ปกครองตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 8,000 บาท	85	94.44
1,000 บาท	(11)	(12.94)
1,500 บาท	(12)	(14.12)
2,000 บาท	(14)	(16.47)
2,500 บาท	(2)	(2.35)
3,000 บาท	(17)	(20.00)
3,500 บาท	(4)	(4.71)
4,000 บาท	(11)	(12.94)
5,000 บาท	(7)	(8.24)
5,500 บาท	(2)	(2.35)
6,000 บาท	(2)	(2.35)
7,000 บาท	(1)	(1.18)
8,000 บาท	(2)	(2.35)
ค่าเฉลี่ย 2,964.71 บาท		

ข้อมูลส่วนบุคคลด้านรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีรายได้ 3 ทางจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน จากผู้ปกครองตั้งแต่ 500 บาท ถึง 1,000 บาท และอื่นๆ จากการทำงานนอกเวลา เช่น ขายของออนไลน์ และไรต์เดออร์ ตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 3,000 บาท	5	5.56
จากผู้ปกครอง		
500 บาท	(2)	(40.00)
1,000 บาท	(3)	(60.00)
ค่าเฉลี่ย 800 บาท		
จากอื่นๆ (ขายของออนไลน์ และไรต์เดออร์)		
2,000 บาท	(1)	(20.00)
2,500 บาท	(3)	(60.00)
3,000 บาท	(1)	(20.00)
ค่าเฉลี่ย 2,500 บาท		

ที่มา: จากการสำรวจ

ข้อมูลส่วนบุคคล ในด้านแหล่งที่มาของรายได้ ผลการศึกษาแหล่งที่มาของรายได้พบว่า อาสาสมัครมีรายได้ 2 แหล่งจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและจากผู้ปกครอง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 94.44 และอีกส่วนของอาสาสมัครมีรายได้ 3 แหล่งจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากผู้ปกครอง และอื่นๆ จากการทำงานนอกเวลา เช่น ขายของออนไลน์ และไรต์เดออร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

เมื่อพิจารณาอาสาสมัครที่มีรายได้ 2 แหล่ง โดยแหล่งที่ 1 ได้รับจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้รับเดือนละ 3,000 บาท และแหล่งที่ 2 จำนวน 85 คน ได้รับจากผู้ปกครองจำนวน ตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 8,000 บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่ได้รับ 3,000 บาทต่อเดือน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาได้รับ 2,000 บาทต่อเดือน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 16.47 และน้อยที่สุดได้รับ 7,000 บาทต่อเดือน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18 ทั้งนี้อาสาสมัครได้รับเงินจากผู้ปกครองจำนวนตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 8,000 บาทต่อเดือน เฉลี่ยแล้วได้รับ 2,964.71 บาทต่อเดือน

ขณะที่อาสาสมัครที่มีรายได้ 3 แหล่ง จำนวน 5 คน โดยแหล่งที่ 1 ได้รับจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้รับเดือนละ 3,000 บาท แหล่งที่ 2 ได้รับจากผู้ปกครองจำนวนตั้งแต่ 500 บาท ถึง 1,000 บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่ได้รับ 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้รับ 500 บาทต่อเดือน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ทั้งนี้อาสาสมัครได้รับเงินจากผู้ปกครองจำนวนตั้งแต่ 500 บาท ถึง 1,000 บาทต่อเดือน เฉลี่ยแล้วได้รับ 800 บาทต่อเดือน และแหล่งที่ 3 ได้รับจากการทำงานนอกเวลา เช่น ขายของออนไลน์ และไรด์เดออร์ ส่วนใหญ่ได้รับ 2,500 บาทต่อเดือน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และจากส่วนนี้ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ได้รับ 2,000 บาทต่อเดือน และอีก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ได้รับ 3,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้อาสาสมัครได้รับเงินจากรายได้อื่นๆ จำนวนตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 3,000 บาทต่อเดือน เฉลี่ยแล้วได้รับ 2,500 บาทต่อเดือน

ตาราง 6 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านพฤติกรรมกรค่าใช้จ่าย

พฤติกรรมกรใช้จ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ	สัดส่วน
1. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก ฯลฯ	74	82.22	34.26
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ของใช้ค่าเดินทาง ฯลฯ	41	45.56	18.98
3. ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เครื่องสำอาง เครื่องประดับ ฯลฯ	38	42.22	17.59
4. ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เช่น หนังสือ ตำรา อุปกรณ์ ประกอบการเรียน ค่าทำรายงาน ฯลฯ	41	45.56	18.98
5. ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิงและพักผ่อน เช่น ดูหนัง ท่องเที่ยว ฯลฯ	12	13.33	5.56
6. ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าน้ำมัน ฯลฯ	10	11.11	4.63
รวม			100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ข้อมูลส่วนบุคคลในด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านต่างๆ จากผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก ฯลฯ จำนวน 74 คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ของใช้ค่าเดินทาง ฯลฯ และอีกส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เช่น หนังสือ ตำรา อุปกรณ์ประกอบการเรียน ค่าทำรายงาน ฯลฯ อย่างละจำนวน 41 คน คิดเป็น 45.56 และน้อยที่สุดคือค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าน้ำมัน ฯลฯ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ตาราง 7 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลด้านสถานะทางการเงิน

ด้านสถานะทางการเงิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความเพียงพอของการใช้จ่าย		
- เพียงพอ	33	33.67
- ไม่เพียงพอ	57	63.33
การออม		
- มี	27	30.00
- ไม่มี	63	70.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ข้อมูลส่วนบุคคลด้านสถานะทางการเงินทางรายได้และรายจ่ายในข้างต้นสามารถสรุปผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่มีรายได้ที่ไม่พอเพียงกับค่าใช้จ่าย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 อีกส่วนหนึ่งมีรายได้พอเพียงกับค่าใช้จ่าย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.67 ซึ่งสอดคล้องกับการให้ข้อมูลทางด้านการออมที่ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และมีเงินออม จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

ตาราง 8 แสดงข้อมูลด้านความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของอาสาสมัคร

ข้อคำถาม	ตอบถูก	ตอบไม่ถูก
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. เกี่ยวกับความรู้ทางการเงินกับอัตราดอกเบี้ย	56 (62.22)	22 (24.44)
2. เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ	29 (32.22)	47 (52.22)
3. เกี่ยวกับกฎระเบียบหลังสำเร็จการศึกษากับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	41 (45.56)	49 (54.44)

ที่มา: จากการสำรวจ

เมื่อพิจารณาการจากทดสอบทักษะของอาสาสมัครในด้านความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของอาสาสมัคร ผลการศึกษาพบว่า ทักษะความรู้ทางการเงินเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้อง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 62.22 แต่ก็ยังมีตอบไม่ถูกต้อง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 24.44 ขณะเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความรู้ด้านเงินเฟ้อที่สามารถสะท้อนถึงสภาวะการใช้จ่าย พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 52.22 และพอที่จะตอบถูก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.22 ขณะที่ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบหลังสำเร็จการศึกษากับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ตอบไม่ถูก จำนวน 49 คนคิดเป็นร้อยละ 54.44 ซึ่งสะท้อนได้ว่าอาจไม่ทราบกฎระเบียบหลังสำเร็จการศึกษากับการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และมีอาสาสมัครตอบถูก 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการ ชำระเงินคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.)

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) กับแนวทางการวางแผนการชำระเงินคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุน (กยศ.) โดยใช้วิธีการเชิงเศรษฐศาสตร์ทดลอง สำหรับการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มอาสาสมัครที่เป็นนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของทุกสาขาวิชาในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 9 สาขาวิชา ซึ่งเหตุผลที่เลือกอาสาสมัครที่เป็นนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ เพราะอาสาสมัครส่วนใหญ่ได้ศึกษาเกี่ยวกับทางการเงินในรายวิชาบังคับเลือกของคณะ เช่น บัญชีขั้นต้น และการเงินเบื้องต้น ซึ่งจะเหมาะสมกว่าการใช้อาสาสมัครที่อยู่ในคณะอื่นๆ อีกทั้งมีพื้นฐานและความรู้ความเข้าใจในระดับหนึ่งเกี่ยวกับทางการเงินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ 2 ของการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้จึงได้มีการคัดเลือกอาสาสมัคร 9 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 10 คน มีจำนวนอาสาสมัครทั้งสิ้น 90 คน

ทั้งนี้ การทดสอบและเก็บข้อมูลทั้งหมดจะใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ (ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2564 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2565) โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ก่อนได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 1 – 4) เป็นการสำรวจข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครที่ร่วมเข้าทดสอบดังผลการศึกษาข้างต้นที่ผ่านมาและช่วงที่ 2 ได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 5 – 12) เป็นการสะกิด (Nudge) ผ่านทาง Application Line เพื่อสะกิดให้เกิดการออมเพื่อตระหนักถึงการใช้จ่ายที่จำเป็นในอนาคต โดยเฉพาะการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยข้อความที่อาสาสมัครได้รับจะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มเพื่อดูว่าข้อความใดส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยเชิงทดลอง ดังนี้

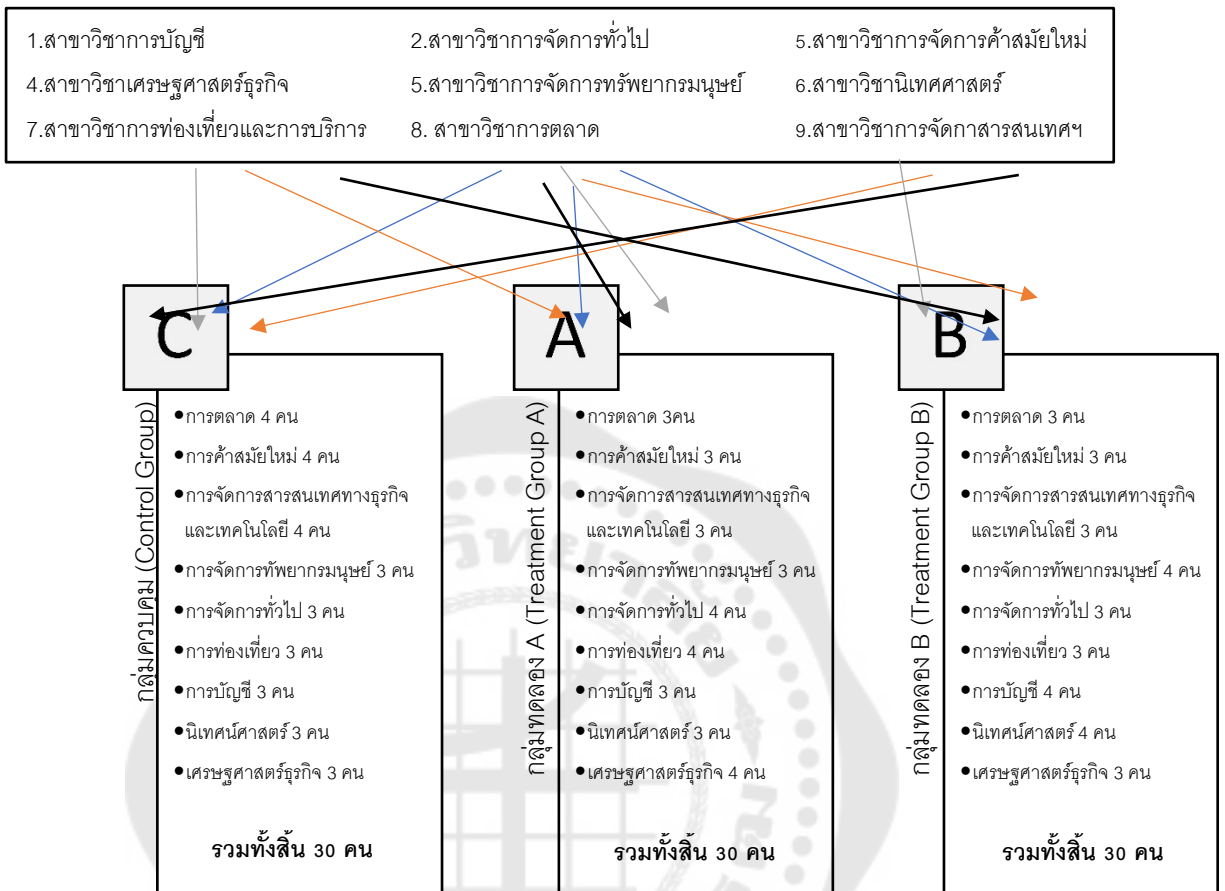
ก่อนการทดลองจำเป็นต้องให้อาสาสมัครเปิดบัญชีสำหรับการออมขึ้นมาใหม่ทุกคน เพื่อสังเกตพฤติกรรมทางการเงินโดยเฉพาะการออม จึงขอความร่วมมือจากอาสาสมัครในการเปิดบัญชี จากการเก็บข้อมูลอาสาสมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เปิดบัญชีของธนาคารกรุงไทยจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 41.11 รองลงมาเป็นบัญชีของธนาคารกสิกรจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56 และน้อยที่สุดคือบัญชีของธนาคารทหารไทยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 (ดังตาราง 9)

ตาราง 9 แสดงการเปิดบัญชีธนาคารของอาสาสมัครเพื่อการทดสอบพฤติกรรมทางการเงิน

ธนาคารที่เปิดบัญชีของอาสาสมัคร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพ	7	7.78
กรุงไทย	37	41.11
กสิกร	23	25.56
ทหารไทย	5	5.56
ไทยพานิชย์	10	11.11
ออมสิน	8	8.89
รวม	90	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

จากอาสาสมัครทั้งสิ้นจำนวน 90 คน ใน 9 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 10 คน ผู้วิจัยได้ทำการเลือกอาสาสมัครเข้ากลุ่มย่อยประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มควบคุม (Control Group) กลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A) และกลุ่มที่ 3 กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B) โดยทำการคัดเลือกอาสาสมัครแต่ละสาขาวิชาให้เท่ากันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 30 คน เพื่อเข้าทดสอบทฤษฎีการสะกิด (Nudge Theory) เซึ่งทดลองในการวิจัยครั้งนี้ (ดังภาพประกอบ 14)

ภาพประกอบ 14 แสดงการกระจายอาสาสมัครของสาขาวิชาต่างๆ ลงในกลุ่มย่อย

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสำรวจการยอมรับเบื้องต้นของอาสาสมัครจากโดยสรุปจากแบบสอบถามพบว่า จำนวนการยอมรับของกลุ่มอาสาสมัคร (ตาราง 10) พบว่า อาสาสมัครเพียง 27 คน มีการยอมรับอยู่แล้ว 27 คน โดยกลุ่มทดลอง A มีจำนวนมากที่สุด 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือกลุ่มทดลอง B จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และน้อยที่สุดกลุ่มควบคุมจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ขณะที่อาสาสมัครจำนวน 63 คน ไม่มีการยอมรับเลย คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งกลุ่มควบคุมมีจำนวนอาสาสมัครไม่มีการยอมรับมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ กลุ่มทดลอง B จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และกลุ่มทดลอง A จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 66.67

ตาราง 10 แสดงจำนวนการออมของกลุ่มอาสาสมัคร

กลุ่มอาสาสมัคร	มีการออม(คน)	ไม่มีการออม (คน)
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
กลุ่มควบคุม	8	22
(Control Group)	(26.67)	(73.33)
กลุ่มทดลอง A	10	20
(Treatment Group A)	(33.33)	(66.67)
กลุ่มทดลอง B	9	21
(Treatment Group B)	(30.00)	(70.00)
รวม	27	63
	(30.00)	(70.00)

ที่มา: จากการสำรวจ

จากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบทัศนคติจากอาสาสมัครที่เข้าร่วมทดลองโดยได้นำเสนอเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และให้อาสาสมัครยืนยันคำตอบว่าสนใจที่จะปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตผ่านทางโปรแกรม Google Sheet ซึ่งเป็นการวัดการตัดสินใจเชิงทัศนคติ (Hypothetical Decision) (ดังตาราง 11)

ตาราง 11 แสดงการวัดการตัดสินใจเชิงทัศนคติของอาสาสมัคร

กลุ่มอาสาสมัคร	จำนวนที่สนใจ (คน) (ร้อยละ)	จำนวนที่ยังไม่แน่ใจ (คน) (ร้อยละ)
กลุ่มควบคุม (Control Group)	25 (83.33)	5 (16.67)
กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A)	22 (73.33)	8 (26.67)
กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B)	23 (76.67)	7 (23.33)
รวม	70 (77.78)	20 (22.22)

ที่มา : จากการสำรวจ

ทั้งนี้ การวัดการตัดสินใจเชิงทัศนคติ (Hypothetical Decision) พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่สนใจต่อการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 โดยกลุ่มควบคุมมีจำนวนอาสาสมัครที่สนใจต่อการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมออมมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือกลุ่มทดลอง B จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และกลุ่มทดลอง A จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ตามลำดับ และอีกจำนวน 20 คน คิดเป็น 22.22 ยังไม่แน่ใจต่อการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมออมแต่ยังคงสถานะในการเป็นอาสาสมัครในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจากการการสำรวจทั้ง 3 กลุ่มให้ผลไม่แตกต่างกันมากซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการคละสาขาวิชาในแต่ละกลุ่มเกิดความเหมาะสมที่จะทดลองในขั้นตอนต่อไป

ผลการทดสอบทฤษฎีสะกิด (Nudge Theory)

การทดสอบทฤษฎีสะกด (Nudge Theory) จะอยู่ช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) ของการทดลองขั้นตอนที่ 2 ของเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ โดยให้ความสำคัญกับการทดลอง เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลในกลุ่มต่างๆ ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงินของอาสาสมัคร ซึ่งมีวิธีการดังรายละเอียดในตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 วิธีการทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory)

กลุ่มอาสาสมัคร	วิธีการทดสอบ Nudge Theory
กลุ่มควบคุม (Control Group)	ไม่มีการได้รับข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน และกฎระเบียบต่างๆ ของกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา(กยศ.)
กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A)	ได้รับ <u>ข้อมูลเชิงบวก</u> ถึงประโยชน์ของการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต
กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B)	ได้รับ <u>ข้อมูลเชิงลบ</u> สำหรับโทษและผลเสียของการไม่ออมเงินเพื่อนำมาทำการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

การทดสอบทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) (ตาราง 12) อาสาสมัครในกลุ่มควบคุม (Control Group) ไม่มีการได้รับข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน และกฎระเบียบต่างๆ ของกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา(กยศ.) ซึ่งกลุ่มนี้จะถูกใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบพฤติกรรมกับกลุ่มทดลอง A (Treatment Group A) และ กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B) ซึ่งได้ผลการทดลอง (ตาราง 13) ดังนี้

ผลการทดลองกลุ่ม A (Treatment Group A)

อาสาสมัครในกลุ่มนี้ (Treatment Group A) ได้รับข้อมูลเชิงบวกถึงประโยชน์ของการออมที่เป็นประโยชน์ต่อการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตผ่านทาง

แอปพลิเคชัน Line จากการเก็บข้อมูลในการทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ก่อนได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 1 – 4) ช่วงที่ 2 หลังได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 5 – 8) ในการสะกิด (Nudge) เพื่อตระหนักความคิดให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยอาศัยการส่งผ่านข้อความในเชิงบวกที่มีผลต่อการออม (ตารางที่ 13) พบว่า

ช่วงก่อนได้รับข้อความ อาสาสมัครทั้งหมดใน Treatment Group A มีจำนวนอาสาสมัครออมอยู่จำนวน 13 คน จากทั้งหมด 30 คน ซึ่งมีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 700 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 168.33 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 255.45 บาทของการออม

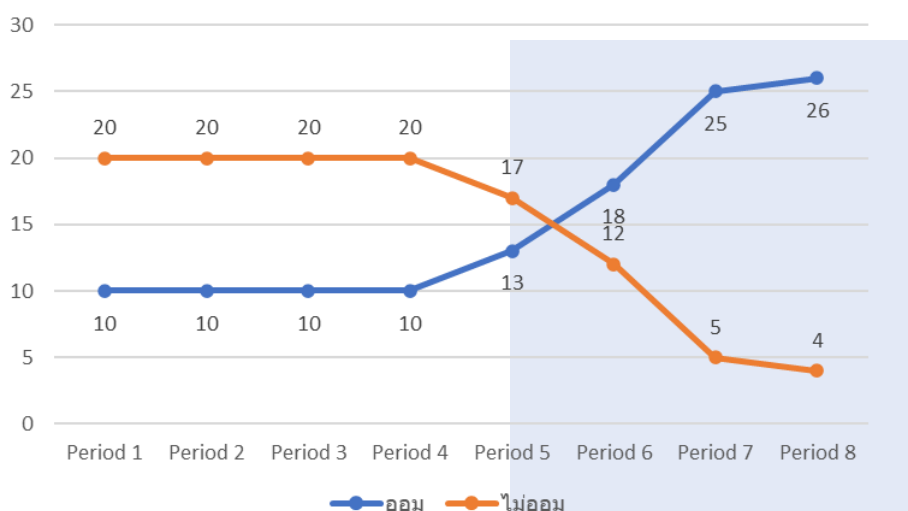
ช่วงหลังได้รับข้อความ อาสาสมัครในกลุ่มการทดลองนี้ (Treatment Group A) โดยสัปดาห์ที่ 5 – 6 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับพฤติกรรม “ปรับพฤติกรรมให้มีเงินออม.ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้...ยับยั้งชั่งใจ ไม่จำเป็นอย่าถอน...แยกบัญชีเงินเก็บกับบัญชีใช้จ่ายออกจากกัน” ผลจากการเก็บข้อมูล พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 750 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 99.33 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 182.64 บาทของการออม เมื่อพิจารณาในสัปดาห์ที่ 7 – 8 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลของการชำระเงินคืนที่ส่งผลดีต่อกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษากับการแสดงรูปภาพในเชิงบวก พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 2,000 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 255.17 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 421.34 บาทของการออม ขณะที่สัปดาห์ที่ 9 – 10 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการออม “เก็บก่อน ใช้ทีหลัง.....เวลาได้เงินมาแล้ว หลายคนคิดว่าเอาเงินมาใช้จ่ายก่อน...แล้วเหลือเท่าไรค่อยเก็บ...แบบนี้ รายได้ - ค่าใช้จ่าย = เงินเก็บ” พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 3,200 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 525.17 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 735.80 บาทของการออม และสัปดาห์ที่ 11 – 12 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการชำระเงินคืนเพื่อสะกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการชำระเงินคืน “ขอขอบคุณผู้กู้ยืมทุกท่าน.....ที่ร่วมส่งต่อโอกาสทางการศึกษา...ให้รุ่นน้อง” พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 3,200 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 449.16 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 640.46 บาทของการออม

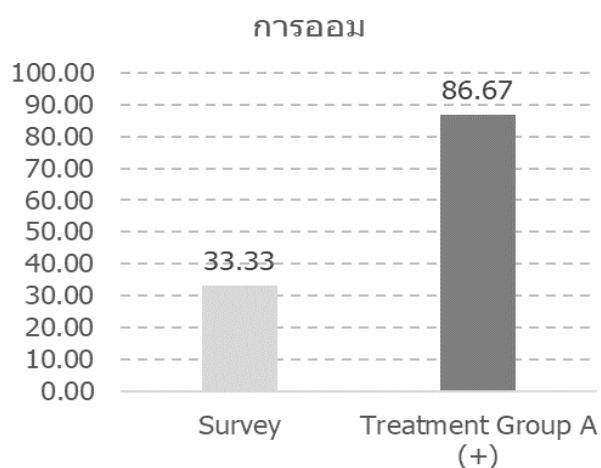
ตาราง 13 ผลการทดลองของอาสาสมัครกลุ่มการทดลอง A กับการออม

สัปดาห์ที่	ข้อความ	จำนวนอาสาสมัคร กับการออม (คน)	ร้อยละ	Maximum	Minimum	Mean	Std. Deviation
5 - 6		13	43.33	750.00	0.00	99.33	182.64
7 - 8		18	60.00	2,000.00	0.00	255.17	421.34
9 - 10		25	83.33	3,200.00	0.00	525.17	735.80
11 - 12		26	86.67	3,200.00	0.00	449.17	640.46
สรุปกลุ่มทดลอง A		26	86.67	ค่าเฉลี่ยการออม (สัปดาห์ที่ 5 - 8) = 332.21 บาท			

ที่มา: จากการสำรวจ

ดังนั้น จากการสำรวจช่วงก่อนได้รับข้อความอาสาสมัครทั้งหมดในกลุ่มการทดลอง A มีจำนวนอาสาสมัครที่ออม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ขณะที่ไม่มีการออมจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ซึ่งค่าเฉลี่ยเงินออมต่อเดือนของอาสาสมัครจะเฉลี่ยอยู่ประมาณ 168.33 บาทต่อเดือน ขณะที่ช่วงหลังได้รับข้อความอาสาสมัครทั้งหมดในกลุ่มการทดลอง A มีจำนวนอาสาสมัครออมเพิ่มขึ้น จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ขณะที่อาสาสมัครที่ไม่มีการออมมีเพียงจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ซึ่งค่าเฉลี่ยเงินออมต่อเดือนของอาสาสมัครจะเฉลี่ยประมาณ 332.21 บาทต่อเดือน (ภาพประกอบ 15)

ภาพประกอบ 15 แสดงจำนวนอาสาสมัครกับการออมด้วยการทดสอบการสะกิดของกลุ่มการทดลอง A

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการทดลองกลุ่ม B (Treatment Group B)

จากผลการทดลองของอาสาสมัครในกลุ่ม B (Treatment Group B) ซึ่งได้รับข้อมูลเชิงลบสำหรับโทษและผลเสียของการไม่ออมเงินเพื่อแสดงถึงพฤติกรรมการชำระเงินคืนเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตผ่านทางแอปพลิเคชัน Line เช่นเดียวกันกับ Treatment Group A ซึ่งผลการทดลองของอาสาสมัครกลุ่มการทดลอง B กับการออมเงินด้วยการทดสอบสะกิดได้ดำเนินการผลทดสอบดังนี้ ผลการเก็บข้อมูลในการทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์ โดย

แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ก่อนได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 1 – 4) ช่วงที่ 2 หลังได้รับข้อความ (สัปดาห์ที่ 5 – 12) ในการสะกิด (Nudge) เพื่อตระหนักความคิดให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยอาศัยการส่งผ่านข้อความในเชิงลบที่มีผลต่อการไม่ออม พบว่า

ช่วงก่อนได้รับข้อความ อาสาสมัครทั้งหมดใน Treatment Group B มีจำนวนอาสาสมัครออมอยู่จำนวน 9 คน จากทั้งหมด 30 คน ซึ่งมีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 1,000 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 166.67 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 298.66 บาทของการออม

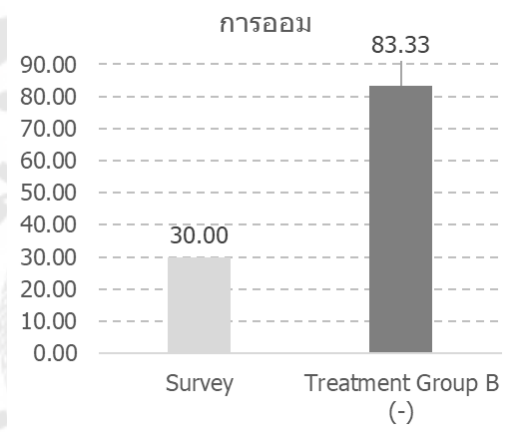
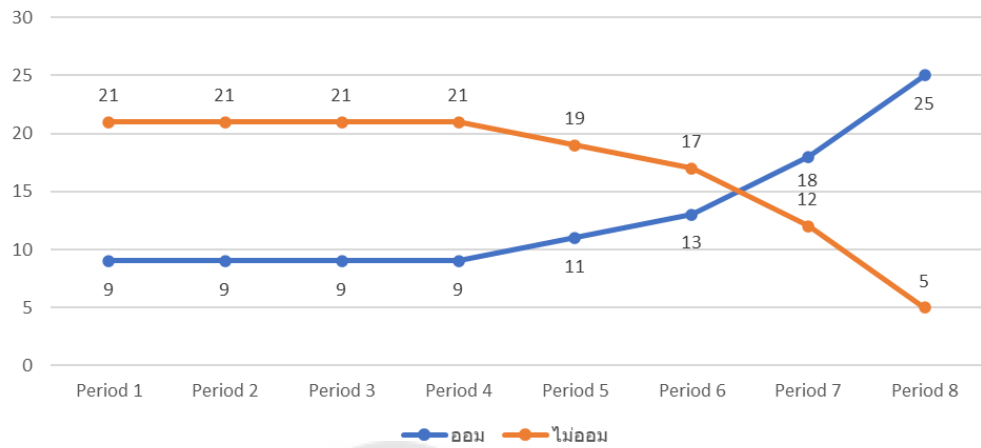
ช่วงหลังได้รับข้อความ อาสาสมัครในกลุ่มการทดลองนี้ (Treatment Group B) โดยสัปดาห์ที่ 5 – 6 AGVDbNVutgwiep6615bjTJnQkScwWuUEMuU95NredRG5 “ระวังให้ดี.....ไม่มีเงินออม....เสี่ยงกว่าที่คุณคิด!” ผลจากการเก็บข้อมูล พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 500 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 57.67 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 110.04 บาทของการออม เมื่อพิจารณาในสัปดาห์ที่ 7 – 8 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเบี้ยวหนี้ กยศ. “นักเรียนไทย...เบี้ยวหนี้ กยศ. มากแค่ไหน....2.1 ล้านคน” พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 1,000 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 116.00 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 210.48 บาทของการออม ขณะที่สัปดาห์ที่ 9 – 10 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการไม่วางแผนการเงิน “การมีเป้าหมายทางการเงิน..จำเป็นต้องวางไว้ทั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว...คนที่ไม่วางแผนจึงมักจะพบว่า...ตัวเองมักมีเรื่องเร่งด่วนอื่นเผลอมาก่อนถึงเป้าหมาย...ทำให้การออมไม่มีประสิทธิภาพ” พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 800 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 176.83 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 226.21 บาทของการออม และสัปดาห์ที่ 11 – 12 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการไม่ชำระเงินคืน เพื่อตระหนักถึงโทษที่จะตามมา “อดีตแฟนเก่าเป็นหนี้...กยศ. ไม่ยอมจ่าย สุดท้ายโดนยึดบ้าน” พบว่า มีค่าการออมสูงสุดอยู่ที่ 3,200 บาทของการออม และมีค่าการออมต่ำสุดอยู่ที่ 0 บาทของการออม มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 432.50 บาทของการออม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 645.58 บาทของการออม (ตาราง 14)

ตาราง 14 ผลการทดลองของอาสาสมัครกลุ่มการทดลอง B กับการออม

สัปดาห์ ที่	ข้อความ	จำนวนอาสาสมัคร กับการออม (คน)	ร้อยละ	Maximum	Minimum	Mean	Std. Deviation
5 - 6		11	36.67	500.00	0.00	57.67	110.04
7 - 8		13	43.33	1,000.00	0.00	116.00	210.48
9 - 10		18	60.00	800.00	0.00	176.83	226.21
11 - 12		25	83.33	3,200.00	0.00	432.50	645.58
สรุปกลุ่มทดลอง B		25	83.33	ค่าเฉลี่ยการออม (สัปดาห์ที่ 5 - 8) = 332.21 บาท			

ที่มา: จากการสำรวจ

ดังนั้น จากการสำรวจช่วงก่อนได้รับข้อความอาสาสมัครทั้งหมดในกลุ่มการทดลอง B มีจำนวนอาสาสมัครที่ออม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ขณะที่ไม่มีการออมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ซึ่งค่าเฉลี่ยเงินออมต่อเดือนของอาสาสมัครจะเฉลี่ยอยู่ประมาณ 166.67 บาทต่อเดือน ขณะที่ช่วงหลังได้รับข้อความอาสาสมัครทั้งหมดในกลุ่มการทดลอง B มีจำนวนอาสาสมัครออมเพิ่มขึ้น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ขณะที่อาสาสมัครที่ไม่มีการออมมีเพียงจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ซึ่งค่าเฉลี่ยเงินออมต่อเดือนของอาสาสมัครจะเฉลี่ยประมาณ 195.75 บาทต่อเดือน (ภาพประกอบ 16)

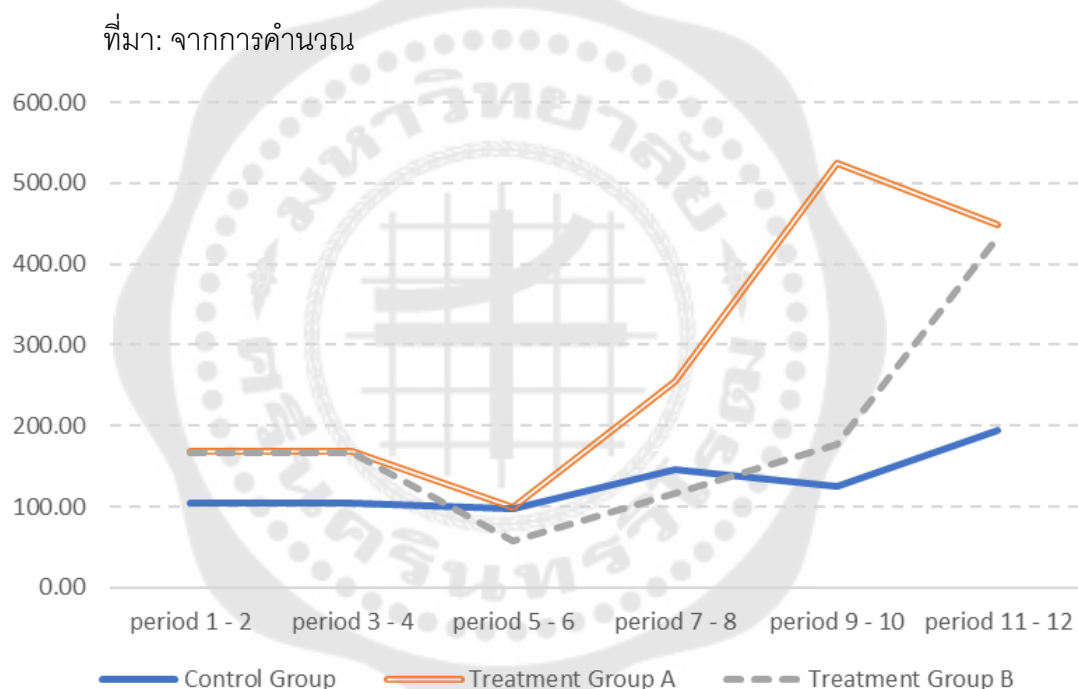

ภาพประกอบ 16 แสดงจำนวนอาสาสมัครกับการยอมด้วยการทดสอบการสะกิดของกลุ่มการทดลอง B

ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยการออมของอาสาสมัครในแต่ละช่วงสัปดาห์ของการทดลอง

กลุ่มของอาสาสมัคร	สัปดาห์ที่ 1 - 2	สัปดาห์ที่ 3 - 4	สัปดาห์ที่ 5 - 6	สัปดาห์ที่ 7 - 8	สัปดาห์ที่ 9 - 10	สัปดาห์ที่ 11 - 12
Control Group	105.17	105.17	98.33	146.00	125.52	194.67
Treatment Group A	168.33	168.33	99.33	255.17	525.17	449.17
Treatment Group B	166.67	166.67	57.67	116.00	176.83	432.50

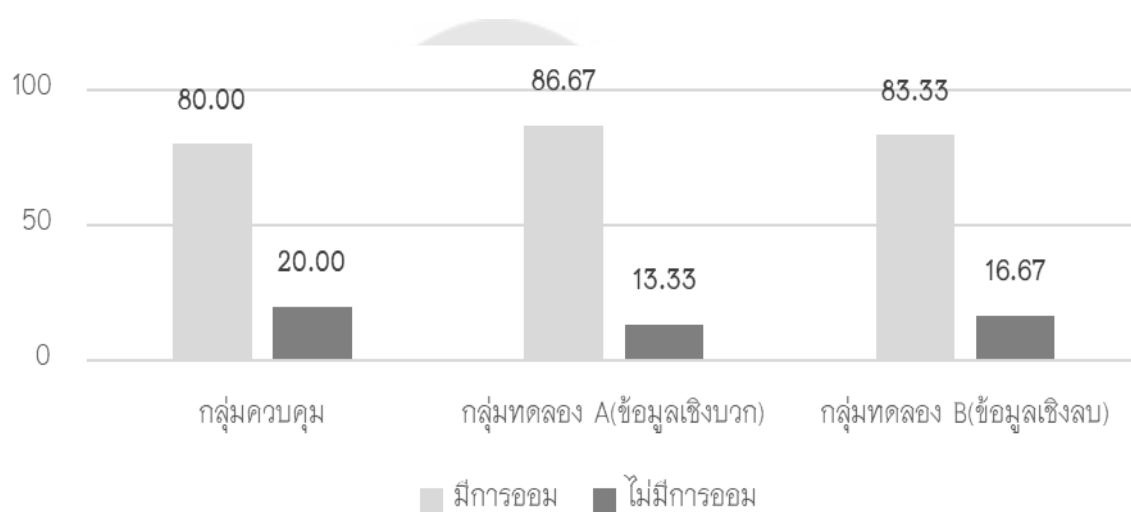

ภาพประกอบ 17 ค่าเฉลี่ยการออมเงินของอาสาสมัครที่เข้าร่วมการทดลอง

ที่มา: จากการคำนวณ

จากภาพประกอบ 17 แสดงค่าเฉลี่ยการออมเงินของอาสาสมัครแต่ละสัปดาห์ที่เข้าร่วมการทดลองทั้งหมด เมื่อทำการเปรียบเทียบแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินออมในกลุ่มการทดลองรวมถึงกลุ่มควบคุม พบว่า อาสาสมัครในกลุ่มการทดลอง A (Treatment Group A) มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงการออมเงินที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มการทดลอง B (Treatment Group B) รวมถึงกลุ่มควบคุม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยการเปรียบเทียบ

ประสิทธิภาพ พบว่า กลุ่มควบคุมที่ปราศจากการแทรกแซงมีอาสาสมัครเลือกที่จะออมร้อยละ 80.00 แต่เมื่อมีการตัดสินใจโดยเป็นการให้ข้อมูลทั้งเชิงบวกและเชิงลบ พบว่าประสิทธิภาพในระดับกลุ่มการทดลอง A มีประสิทธิภาพอยู่ที่ร้อยละ 86.67 ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับข้อดีของการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และการออมที่ดี และมีระดับประสิทธิภาพใกล้เคียงกับระดับกลุ่มการทดลอง B อยู่ที่ร้อยละ 83.33 ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเชิงลบเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงกับการเงิน

ภาพประกอบ 18 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพกลุ่มอาสาสมัคร

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาสาสมัคร หรือ Sample mean ในแต่ละกลุ่มการทดลองด้วยค่าสถิติ t – Statistics โดยการเปรียบเทียบช่วงก่อนให้ข้อมูล (สัปดาห์ที่ 1 – 4) และหลังให้ข้อมูล (สัปดาห์ที่ 5 – 12) เพื่อดูว่าในการได้รับข้อมูลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของอาสาสมัครหรือไม่

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมของการทดลอง A (Treatment Group A)

Treatment Group A		Mean Difference	t-Statistic
ช่วงที่ 1	สัปดาห์ที่ 1 to 4	168.33	3.61***
	สัปดาห์ที่ 5 to 6	99.33	2.98***
ช่วงที่ 2	สัปดาห์ที่ 7 to 8	255.17	3.32***
	สัปดาห์ที่ 9 to 10	525.17	3.91***
	สัปดาห์ที่ 11 to 12	449.17	3.84***

หมายเหตุ: ***, **, * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%, 95% และ 90% ตามลำดับ

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลจากการเก็บข้อมูลของการทดลอง A (Treatment Group A) พบว่า การได้รับข้อความเชิงบวกในช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมเงินอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในช่วงแรก (สัปดาห์ที่ 1 – 4) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% (ตาราง 16) ซึ่งมีข้อสังเกตว่าใน สัปดาห์ที่ 5 – 6 แสดงถึงปริมาณการออมที่น้อยกว่าช่วงที่ผ่านมา ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเริ่มให้ข้อมูล ตามข้อสมมติฐานว่าเมื่อเริ่มสะกิดหรือให้ข้อมูลในเชิงบวก น่าจะมีปริมาณการออมที่สูงกว่าช่วงที่ผ่านมา ทั้งนี้การแสดงถึงปริมาณการออมที่น้อย (ค่า Mean Difference) อาจเป็นเพราะช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงต้นปีจึงส่งผลต่อปริมาณการออมใน สัปดาห์ที่ 5 – 6 ได้ แต่อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครในการทดลอง A (Treatment Group A) จะมีปริมาณการออมที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ในช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) หลังการให้ข้อมูลเชิงบวกผ่านแอปพลิเคชัน Line ในการสะกิด (Nudge)

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมของการทดลอง B (Treatment Group B)

Treatment Group B		Mean Difference	t-Statistic
ช่วงที่ 1	สัปดาห์ที่ 1 to 4	166.67	3.06***
	สัปดาห์ที่ 5 to 6	57.67	2.87***
ช่วงที่ 2	สัปดาห์ที่ 7 to 8	116.00	3.02***
	สัปดาห์ที่ 9 to 10	176.83	4.28***
	สัปดาห์ที่ 11 to 12	432.50	3.67***

หมายเหตุ: ***, **, * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%, 95% และ 90% ตามลำดับ

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลจากการเก็บข้อมูลของการทดลอง B (Treatment Group B) พบว่า การได้รับข้อความในเชิงลบของช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยของปริมาณการออมเงินอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในช่วงแรก (สัปดาห์ที่ 1 – 4) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% (ตาราง 17) ซึ่งมีข้อสังเกตเช่นเดียวกับ Treatment Group A ที่ว่า สัปดาห์ที่ 5 – 6 แสดงถึงปริมาณการออมที่น้อยกว่าช่วงที่ผ่านมา ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเริ่มให้ข้อมูล ตามข้อสมมติฐานว่าเมื่อเริ่มสะกิดหรือให้ข้อมูลในเชิงลบน่าจะมีปริมาณการออมที่สูงกว่าช่วงที่ผ่านมา ทั้งนี้การแสดงถึงปริมาณการออมที่น้อย (ค่า Mean Difference) อาจเป็นเพราะช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงต้นปีจึงส่งผลต่อปริมาณการออมใน สัปดาห์ที่ 5 – 6 ได้ แต่อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครในการทดลอง B (Treatment Group B) จะมีปริมาณการออมที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ในช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) หลังการให้ข้อมูลเชิงลบผ่านแอปพลิเคชัน Line ในการสะกิด (Nudge)

ดังนั้นในแต่ละการทดลอง อาสาสมัครจะมีปริมาณการออมในช่วงที่ 2 (สัปดาห์ที่ 5 – 12) หลังการใช้แอปพลิเคชัน Line ในการสะกิด (Nudge) มากกว่าปริมาณการออมช่วงที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1 – 4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ผลการทดสอบทางการสะกิดด้วยทางเลือก (Default Option)

ผลจากการศึกษาด้วยการทดสอบแนวทางการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) โดยงานวิจัยครั้งนี้ได้เสนอการส่งเสริมอาสาสมัครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยครั้งนี้ต่อการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งการเสนอโครงการดังกล่าวอาจเป็นมาตรการจูงใจการส่งเสริมการออมและการวางแผนทางการเงินที่ดีต่อผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจที่จะให้อาสาสมัครเห็นความสำคัญของโครงการคือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการโดยเฉพาะข้อมูลการเพิ่มเงินสมทบกับผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่จะสามารถเป็นแรงจูงใจ (Incentives) ต่อดัดสินใจออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ได้ ดังนั้นการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) ในงานวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการทดสอบเพื่อให้อาสาสมัครได้ตัดสินใจใน สัปดาห์ที่ 12 โดยเสนอข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรมให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการทั้งผลตอบแทนในระยะสั้น และระยะยาวผ่านทางแอปพลิเคชัน Line ในการสะกิด (Nudge) ซึ่งผลจากการทดสอบกับอาสาสมัครส่งผลให้กลุ่มอาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการที่จะออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เพิ่มขึ้นในเกือบทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้สามารถอธิบายผลการศึกษาประสิทธิภาพของการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) (ตาราง 18) ได้ดังนี้

ตาราง 18 ผลการศึกษาการทดสอบการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) กับพฤติกรรมการตัดสินใจกับการออมในกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

หมายเหตุ: ***, **, * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความ

Group		สนใจเข้าร่วม(คน)	ไม่สนใจเข้าร่วม(คน)	Mean Difference	t-Statistic
Control Group	Default Option	24 (ร้อยละ 80)	6 (ร้อยละ 20)	136.47	4.75***
	เลือกได้อิสระ	24 (ร้อยละ 80)	6 (ร้อยละ 20)	194.67	7.62***
Treatment Group A	Default Option	27 (ร้อยละ 90)	3 (ร้อยละ 10)	449.17	3.48***
	เลือกได้อิสระ	26 (ร้อยละ 86.67)	4 (ร้อยละ 13.33)	335.54	4.98***

Group		สนใจเข้าร่วม(คน)	ไม่สนใจเข้าร่วม(คน)	Mean Difference	t-Statistic
Treatment Group B	Default Option	26 (ร้อยละ 86.67)	4 (ร้อยละ 13.33)	432.50	3.67***
	เลือกได้อิสระ	26 (ร้อยละ 86.67)	4 (ร้อยละ 13.33)	199.08	5.52***

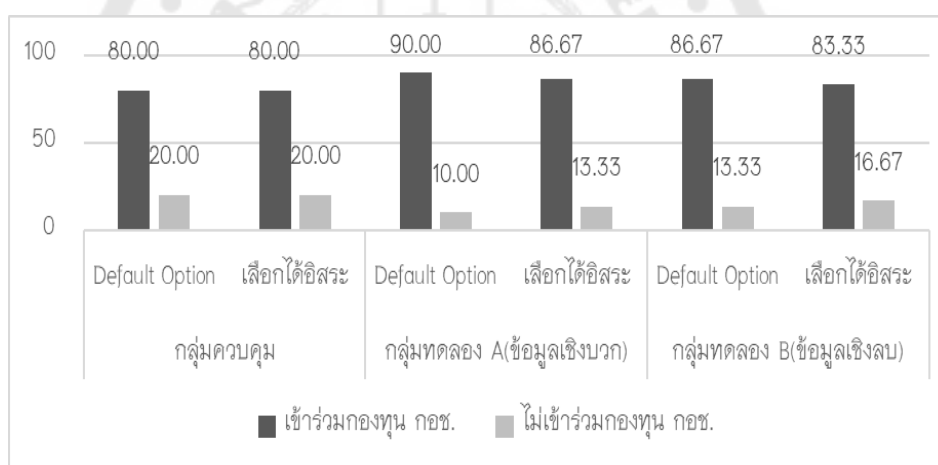
เชื่อมั่น 99%, 95% และ 90% ตามลำดับ

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการศึกษาในกลุ่มควบคุม (Control Group) เมื่อมีการเสนอการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) พบว่า พฤติกรรมของอาสาสมัครไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจต่อการออม ซึ่งมีระดับจำนวนอาสาสมัครที่ออมเงินอยู่จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ ไม่ออมจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์อาสาสมัครในกลุ่มที่ไม่ออมเมื่อมีการใช้ทางเลือกหลัก (Default Option) ได้ข้อสรุปว่าการเข้าร่วมโครงการการออมแห่งชาติอาจกระทบต่อการจัดการทางการเงินในอนาคตหากไม่มีการออมเงินอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผลการศึกษาของกลุ่มการทดลอง A (Treatment Group A) เมื่อมีการเสนอการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) พบว่า พฤติกรรมของอาสาสมัครมีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจต่อการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งมีจำนวนอาสาสมัครที่ออมเงินจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ จำนวนที่ไม่ออมเงินลดลงอยู่ที่จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จากอาสาสมัครเดิมออมเงินจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และจากอาสาสมัครเดิมที่ไม่ออมจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์อาสาสมัครในกลุ่มที่ออมเงิน เมื่อมีการใช้ทางเลือกหลัก (Default Option) ได้ข้อสรุปว่า แต่ก่อนไม่ทราบว่ามีการตั้งกล่าว ดังนั้นเมื่อรัฐบาลมีมาตรการจูงใจในการสมทบก็คิดว่าจะเริ่มเก็บเงินเพื่อออมเพราะมองเห็นถึงผลตอบแทนที่จะได้กลับคืนมา และผลการศึกษาของกลุ่มการทดลอง B (Treatment Group B) เมื่อมีการเสนอการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) พบว่า พฤติกรรมของอาสาสมัครมีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจต่อการออมเพิ่มขึ้น มีจำนวนอาสาสมัครที่ออมเงินจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ทำให้จำนวนที่ไม่ออมลดลงอยู่ที่จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 จากอาสาสมัครเดิมออมจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

และจากอาสาสมัครเดิมที่ไม่ยอมจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% และจากการสัมภาษณ์อาสาสมัครในกลุ่มที่ยอมเมื่อมีการใช้ทางเลือกหลัก (Default Option) ได้ข้อสรุปว่า เห็นถึงผลตอบแทนที่ได้กลับคืนมา ประกอบกับคิดว่าน่าจะทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงินได้ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม การเสนอการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยการเพิ่มเงินสมทบกับผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่ตัดสินใจยอมกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เป็นทางเลือกหลัก (Default Option) ส่งผลให้กลุ่มอาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นในกลุ่มการทดลอง A (Treatment Group A) และกลุ่มการทดลอง B (Treatment Group B) โดยการสลับตัวเลือกหลักให้เป็นตัวเลือกแรกก็เป็นลักษณะของการสะกิดที่สามารถทำให้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจของแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (ภาพประกอบ 19)

ภาพประกอบ 19 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของการสะกิดด้วยทางเลือกหลัก (Default Option) ต่อการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

ที่มา: จากการคำนวณ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การวิเคราะห์แบบจำลองสองทางเลือก (Binary Choices Model) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกลุ่มอาสาสมัคร ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ที่ได้ตรวจสอบ Multicollinearity พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์กัน (น้อยกว่า 0.80) อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบจำลองสองทางเลือกโดยแบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model) มีค่า McFadden R-squared เท่ากับ 0.9383 หรือ 93.83% ขณะที่แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) มีค่า McFadden R-squared เท่ากับ 0.9382 หรือ 93.82% ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแบบจำลองที่ใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ควรใช้แบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model) ที่ให้ค่า McFadden R-squared มากกว่า แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองจำเป็นต้องหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Explanatory Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนั้นตัวแปรตามจะมีค่าเพียง 2 ค่า คือ 0 และ 1 เท่านั้น ทำให้งานวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดให้จำนวนของอาสาสมัครที่มีการออมเป็นตัวแปรตาม (Y) โดยให้ 1 เป็นอาสาสมัครที่มีการออม และ 0 เป็นอาสาสมัครที่ไม่มีการออมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตได้ อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาพบว่า จำนวนอาสาสมัคร 13 คนไม่มีพฤติกรรมการออม ขณะที่อีก 77 คนมีพฤติกรรมในการออม ทำให้ผลการประมาณปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้วย Logistic Regression (ตาราง 15) มีดังนี้

ตาราง 19 ผลการประมาณปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้วยแบบจำลอง Logistic Regression

Y: มีแผนการชำระเงินคืนได้ที่สะท้อนจากสถานะการออม (1 คือ มีการออม 0 คือ ไม่มีการออม)	Coefficient	Marginal Effect	P-value
เพศ: 1 = เพศชาย, เพศหญิงเป็นตัวแปรฐาน	-0.8105	-0.1864	0.6506
อายุ (ปี)	-1.3174	-0.3129	0.0378 **
สาขาวิชา: 1 = บัญชี, เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาอื่นๆเป็นตัวแปรฐาน	27.7845	3.2736	0.0000 ***
ระดับผลคะแนนเฉลี่ย : 1 = 3.00 ขึ้น น้อยกว่า 3.00 เป็นตัวแปรฐาน	5.5886	1.2938	0.0014 ***
จำนวนสมาชิกในครอบครัว : 1 = 4 คนขึ้นไป น้อยกว่า 4 คน เป็นตัวแปรฐาน	-9.4068	-2.1605	0.0000 ***
ความรู้ทางการเงิน : 1 = ตอบถูก ,ตอบผิดเป็นตัวแปรฐาน	11.6859	2.7528	0.0000 ***
ความรู้ทางกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุน 1 = ตอบถูก ,ตอบผิดเป็นตัวแปรฐาน	-5.9401	-1.4791	0.8857
รายได้: 1 = 5,000 บาทขึ้นไป , น้อยกว่า 5,000 บาทเป็นตัวแปรฐาน	6.4671	1.6141	0.0000 ***
รายจ่าย 1 = น้อยกว่า 5,000 บาท , 5,000 บาทขึ้นไปเป็นตัวแปรฐาน	-8.1617	-1.4748	0.0113 **
Treatment A : 1 = กลุ่มที่ได้รับข้อมูลเชิงบวก , กลุ่มควบคุมเป็นตัวแปรฐาน	8.7124	1.9833	0.0000 ***
Treatment B : 1 = กลุ่มที่ได้รับข้อมูลเชิงลบ , กลุ่มควบคุมเป็นตัวแปรฐาน	7.3058	1.5561	0.0012 ***
Default Option : 1 = กลุ่มที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการกับกอช. , กลุ่มที่เลือกได้สองตัวเลือกพร้อมกันเป็นตัวแปรฐาน	40.9602	4.1560	0.0000 ***
Obs.			77

หมายเหตุ: *, **, และ *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 90, 95 และ 99 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model) พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ระดับผลคะแนนเฉลี่ย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ทางการเงิน รายได้ รายจ่าย การได้รับข้อมูลเชิงบวก (Treatment A) การได้รับข้อมูลเชิงลบ (Treatment B) และ การเสนอทางเลือก (Default Option) ส่งผลให้มีความน่าจะเป็นต่อการยอมที่สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตได้ ส่วนตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามคาดการณ์หรือการคาดการณ์ไม่แน่นอนนั้น ได้แก่ เพศ และความรู้ทางกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุน ทั้งนี้ปัจจัยต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเป็นไปได้ในการเลือกตัวแปรที่มีปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถอธิบายทางสถิติได้ดังนี้

ปัจจัยด้านอายุ (Age) พบว่า อายุมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรืออายุของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากระดับอายุเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการยอมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนลดลง 0.3129 หน่วย

ปัจจัยด้านสาขาวิชาที่ศึกษา (Major) พบว่า สาขาวิชาที่ศึกษามีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือสาขาวิชาที่ศึกษาของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับทางการเงิน เช่น สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาการบัญชีมีจำนวนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการยอมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 3.27 หน่วย

ปัจจัยด้านระดับผลคะแนนเฉลี่ย (Grade) พบว่า ระดับผลคะแนนเฉลี่ยมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือระดับผลคะแนนเฉลี่ยของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้น

จากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครมีระดับผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 1.29 หน่วย

ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว (N.fam) พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปและเมื่อมีการเพิ่มขึ้นอีก 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนลดลง 2.16 หน่วย

ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน (M.knowledge) พบว่า ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือความรู้ทางการเงินของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครมีความรู้ทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 2.75 หน่วย

ปัจจัยด้านรายได้ (Income) พบว่า รายได้มีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือรายได้ของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 1.61 หน่วย

ปัจจัยด้านรายจ่าย (Expend) พบว่า รายจ่ายมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือรายจ่ายของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นที่การวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัครมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนลดลง 1.47 หน่วย

ปัจจัยด้านการทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงบวก (Treatment A) พบว่า การทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงบวกอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือการทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงบวกของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นที่การวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่า หากมีการให้ข้อมูลเชิงบวกเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 1.98 หน่วย

ปัจจัยด้านการทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงลบ (Treatment B) พบว่า การทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงลบไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือการทดลองการสะกิดโดยให้ข้อมูลเชิงลบของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่า หากมีการให้ข้อมูลเชิงลบเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 1.56 หน่วย

ปัจจัยด้านการทดลองการสะกิดโดยการเสนอทางเลือกให้เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติ (Defaultion Option) พบว่า การเสนอทางเลือกให้เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติมีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือการเสนอทางเลือกให้เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติกับผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีความน่าจะเป็นต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากแบบจำลองอธิบายได้ว่า หากมีการเสนอทางเลือกให้เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติเพิ่มขึ้น 1 หน่วย โอกาสหรือความน่าจะเป็นอาจจะส่งผลต่อการออมหรือการวางแผนการชำระเงินคืนเพิ่มขึ้น 4.16 หน่วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเชิงทดลอง โดยเก็บข้อมูลผลการวิจัยจากผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งหัวข้อการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการเก็บข้อมูลซึ่งมีอาสาสมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายของการศึกษาที่เป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 90 คน จากสาขาวิชาต่างๆ เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีเพศหญิง 69 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และเพศชาย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 อายุอยู่ระหว่าง 18 ปี – 23 ปี ซึ่งช่วงอายุของอาสาสมัครที่เข้าร่วมส่วนใหญ่อยู่ที่ 21 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาคือช่วงอายุ 19 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 และน้อยที่สุด 23 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 โดยส่วนใหญ่อาสาสมัครที่เข้าร่วม

อยู่ในชั้นปีที่ 3 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และน้อยสุดคือชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ขณะที่ระดับผลการศึกษาของอาสาสมัครที่เข้าร่วมเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 เมื่อพิจารณาลักษณะครอบครัวพบว่าอาสาสมัครที่เข้าร่วมส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และน้อยที่สุดมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 7 คนและ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยฯ จำนวน 78 คน คิดเป็น 86.67 รองลงมาคืออาศัยอยู่บ้านญาติ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ของอาสาสมัครที่ได้รับส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครองจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 67.78 และได้รับเงินกู้ยืมเงินค่าครองชีพของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ขณะที่จำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ที่ 2,844.44 บาท โดยจำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับ 3,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 รองลงมาจำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง 1,000 บาท และ 2,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 และน้อยที่สุดจำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง 500 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22 ในขณะที่ได้รับเงินอีกช่องทางหนึ่งจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในส่วนของค่าครองชีพอีกประมาณ 3,000 บาททุกคน และพฤติกรรมรายจ่ายของอาสาสมัครส่วนใหญ่ คือ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 21.11 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ของใช้ ค่าเดินทาง ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 14.44 ส่งผลให้เกิดความไม่เพียงพอต่อการครองชีพจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 และสะท้อนถึงสภาวะการไม่มีการออมของกลุ่มอาสาสมัครซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ไม่มีการออมอยู่จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ขณะที่อัตราส่วนของอาสาสมัครที่มีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 30.00

เมื่อวิเคราะห์ทางภาวะเป็ยบการชำระเงินค้เงินค้กองทุนฯ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่หลังสำเร็จการศึษาแล้ว 2 ปีต้องชำระเงินก้กองทุนฯ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 54.44 ขณะที่อาสาสมัครที่ทราบมีอยู่จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่วันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปีต้องชำระเงินค้กองทุนฯ คิดเป็นร้อยละ 97.78 ในขณะที่ความรู้ทางการเงินในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยส่วนใหญ่คำนวณได้ถูกจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 62.22 และมีอาสาสมัครที่คำนวณผิดจำนวน 22 คน คิดเป็น 24.44 และไม่สามารถคำนวณได้เลยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ในด้านการคำนวณอัตราเงินเฟ้อ พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่คำนวณผิดจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 52.22 ถูกต้องจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.22 และไม่สามารถ

คำนวณได้เลยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 สะท้อนให้เห็นว่าความรู้ส่วนใหญ่ทางด้านการเงินยังมีความรู้ที่ไม่ดีมากนัก

ผลการศึกษาเชิงการทดลองซึ่งวัตถุประสงค์ของการทดลองการสะกิด (Nudge) ด้วยข้อมูลเชิงบวก(กลุ่มทดลอง A) และข้อมูลเชิงลบ(กลุ่มทดลอง B) ตามระยะเวลาของการทดลอง โดยการให้ข้อมูลเป็นช่วง ๆ สำหรับกลุ่มควบคุมจำเป็นต้องปราศจากการแทรกแซงใด ๆ ทั้งนี้ อาสาสมัครจะต้องมีระดับการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งในการทดลองนี้จำเป็นต้องให้อาสาสมัครเปิดบัญชีเพื่อการออมขึ้นมาใหม่ทุกคน จากข้อมูลการสำรวจพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ใช้บัญชีของธนาคารกรุงไทยจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 41.11 รองลงมาเป็นบัญชีของธนาคารกสิกรไทยจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56 และน้อยที่สุดคือบัญชีของธนาคารทหารไทยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสะกิด (Nudge) พบว่า กลุ่มควบคุมที่ปราศจากการแทรกแซงมีอาสาสมัครเลือกที่จะออมน้อยละ 80.00 แต่เมื่อมีการตัดสินใจโดยเป็นการให้ข้อมูลทั้งเชิงบวกและเชิงลบ พบว่าประสิทธิภาพในระดับกลุ่มการทดลอง A มีประสิทธิภาพอยู่ที่ร้อยละ 87.78 ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางการเงินกับการใช้จ่ายที่ดี ข้อดีของการชำระเงินคืนกองทุนฯ กยศ. และความพอเพียงที่ดีกับการออม ซึ่งใกล้เคียงกับประสิทธิภาพในระดับกลุ่มการทดลอง B อยู่ที่ร้อยละ 83.33 ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเชิงลบเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงกับการเงิน การดำเนินคดีและการยึดทรัพย์สินไม่ชำระเงินคืน และปัญหาทางการเงินกับความยากจน

อย่างไรก็ตาม การเสนอการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยการเพิ่มเงินสมทบกับผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ กยศ. ที่ตัดสินใจออมนอกกองทุน กอช. ที่เป็นทางเลือกหลัก (Default Option) ส่งผลให้กลุ่มอาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นในเกือบทุกกลุ่ม โดยการสลับตัวเลือกหลักให้เป็นตัวเลือกแรกก็เป็นลักษณะของการสะกิดที่สามารถทำให้ประสิทธิภาพของการตัดสินใจของแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับผลการวิจัยการวิเคราะห์แบบจำลองสองทางเลือก (Binary Choices Model) ซึ่งมีการตัดข้อมูลไป 13 ทำให้เหลือ 77 ตัวอย่าง ทำให้ได้การประมาณการด้วยแบบจำลอง Logit พบว่า ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อายุ และรายจ่าย มีนัยสำคัญทางสถิติในช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขณะที่สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ระดับผลคะแนนเฉลี่ย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ทางการเงิน รายได้ การได้รับ

ข้อมูลเชิงบวก (Treatment A) การได้รับข้อมูลเชิงลบ (Treatment B) และการเสนอทางเลือก (Default Option) มีนัยสำคัญทางสถิติในช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 99

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการเก็บข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินซึ่งผลจากการวิจัยเป็นลักษณะกระบวนการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์เชิงทดลองตามแนวคิดของ Thaler & Sunstein (2008) เป็นจุดเปลี่ยนของวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลของมนุษย์สามารถตัดสินใจได้ชั่วขณะหนึ่งจากทางเลือกที่มีการนำเสนอถึงอรรถประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนั้น การนำเสนอทางเลือกเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมผ่านโครงการของภาครัฐหรือกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) จะสามารถช่วยให้เกิดการตัดสินใจได้ง่ายขึ้นสำหรับบุคคลที่ต้องการออมเงินเพื่อสามารถนำมาใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการชำระเงินคืนได้ อีกทั้งการนำเสนอข้อมูลในเชิงบวกและเชิงลบก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจได้โดยอาจต้องอาศัยระยะเวลาในการตัดสินใจ การกระตุ้นผ่านช่องทางต่างๆ ให้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนั้นการนำเสนอการให้ข้อมูลเชิงบวกในการวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับสุขภาพทางการเงินกับการใช้จ่ายที่ดี ข้อดีของการชำระเงินคืนกองทุนฯ กยศ. และความพอเพียงที่ดีกับการออม ขณะที่เป็นการให้ข้อมูลเชิงลบเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงกับการเงิน การดำเนินคดีและการยึดทรัพย์สินไม่ชำระเงินคืน และปัญหาทางการเงินกับความยากจน ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการให้ข้อมูลในเชิงบวกและเชิงลบจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการตัดสินใจต่อผู้ที่กำลังหาแนวทางเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินที่ดีที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจ่ายในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Tambunlertchai (2018), and Supanut et al. (2022) ที่กระบวนการเชิงทดลองดังกล่าวสามารถทำให้ทราบถึงการตัดสินใจต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสังคมไทยในเรื่องอื่นๆ ได้

ขณะที่ผลจากการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อายุ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ระดับผลคะแนนเฉลี่ย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ทางการเงิน รายได้ รายจ่าย การได้รับข้อมูลเชิงบวก (Treatment A)

การได้รับข้อมูลเชิงลบ (Treatment B) และการเสนอทางเลือก (Default Option) ซึ่งอาศัยการศึกษาในลักษณะการอธิบายผ่าน Logit Model มีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee (2009), and Aiama-Ong (2017) ที่ตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลกับพฤติกรรมการชำระเงินคืน ทั้งนี้จากตัวแปรที่ได้มาจากกระบวนการเชิงทดลองเช่น กลุ่มทดลองที่ได้รับข้อมูลเชิงลบและการใช้ Default Option นั้นก็จะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ขาดไม่ได้เมื่อมีการวิจัยเชิงทดลองทางเศรษฐศาสตร์ พฤติกรรมและจะนำมาใช้ในการหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอาสาสมัคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของงานวิจัยฉบับนี้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- เชิงวิชาการ

การส่งเสริมให้ผู้กู้ยืม กยศ. เห็นความสำคัญของการออม โดยปราศจากการสะกด (Nudge) ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากบุคคลมีอคติชอบปัจจุบัน (Present Bias) ทำให้ผู้กู้ยืม กยศ. เห็นประโยชน์ที่ได้รับปัจจุบันมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต นอกจากนี้การวางแผนการเงินและการออมเป็นการวางแผนระยะยาว ผู้กู้ยืม กยศ. ต้องยอมเสียสละการบริโภคในปัจจุบัน โดยเฉพาะรายจ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย ส่งผลให้เกิดการละเลยของการออม และเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระ กยศ. ตามมา ดังนั้นการใช้ทฤษฎีการสะกด (Nudge Theory) จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้กู้ยืม กยศ. เห็นความสำคัญของการออมในปัจจุบัน และลดปัญหาหนี้ค้างชำระ กยศ. ได้

- เชิงนโยบาย

นโยบายการส่งเสริมการออมของกองทุนการออมแห่งชาติที่รัฐบาลสมทบเงินร่วมกับผู้ออมนั้น เป็นการจูงใจให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออมโดยเฉพาะผู้ที่คาดว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายในอนาคตตัวอย่างเช่น ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางการใช้ทางเลือกหลัก (Default Option) และการให้ข้อมูล (Priming) เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสะกด (Nudge) ให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการคลัง และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเร่งประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนที่สนใจได้เข้าถึงนโยบายของภาครัฐได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสวัสดิการระยะยาวของประชาชนในประเทศได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน
กับกลุ่มผู้กู้ยืมเงินในสถาบันการเงินอื่นๆ อาทิเช่น ธนาคารและสหกรณ์ฯ ที่ยังมีผู้ที่ไม่
มีความสามารถชำระเงินคืนจนทำให้เกิดหนี้เสียที่ส่งผลกระทบต่อผลการประกอบการในอนาคตได้

บรรณานุกรม

- Aiamla-Ong, P. (2017). Thai Student Loans Allocation and Repayment. The Claremont Graduate University.
- Almenberg, J., & Save-Soderbergh, J. (2011). Financial Literacy and Retirement Planning in Sweden. CeRP Working Paper. 112/11.
- AlQaisi, R. (2018). Student Loan Debt and Household Financial Hardship: Analysis Using the 2016 Survey of Consumer Finances. Master of Public Policy. [Washington D.C.]: Graduate School of Arts and Sciences, Georgetown University.
- Annam Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011). Financial Literacy and Planning: Implications for Retirement Wellbeing. *DNB Working Paper*. 78.
- Baland, J. M., Gangadharan, L., Maitra, P., & Somanathan, R. (2017). Repayment and Exclusion in a Microfinance Experiment. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 137: 176–190.
- Bhanot, S. P. (2017). Cheap Promises: Evidence from Loan Repayment Pledges in an Online Experiment. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 140: 246-266.
- Chapman, B., & Liu, A. Y. (2013). Repayment Burdens of Student Loans for Vietnamese Higher Education. *Economics of Education Review*. 37: 298–308.
- Chapman, B., & Lounkaew, K. (2015). An Analysis of Stafford Loan Repayment Burdens. *Economics of Education Review*. 45: 89–102.
- Chapman, B., Lounkaew, K., Polsiri, P., Sarachitti, R., & Sitthipongpanich, T. (2010). Thailand's Student Loans Fund: Interest Rate Subsidies and Repayment Burdens. *Economics of Education Review*. 29(5): 685-694.
- Chung, Y. P. (2003). The student loans scheme in Hong Kong. UNESCO Bangkok.
- Cole, S. A., Sampson, T. A., & Zia, B. H. (2009). Financial literacy, financial decisions, and the demand for financial services: evidence from India and Indonesia (pp. 09-117). Cambridge, MA: Harvard Business School.
- Dadson, A. V. (2012). Determinants of loan repayment default among farmers in Ghana. *Journal of Development and Agricultural Economics*, 4(13), 339-345.

- Duarte, F., & Hastings, J. S. (2012). Fettered consumers and sophisticated firms: evidence from Mexico's privatized social security market (No. w18582). National Bureau of Economic Research.
- Dufhues, T., Buchenrieder, G., Quoc, H. D., & Munkung, N. (2011). Social capital and loan repayment performance in Southeast Asia. *The Journal of Socio-Economics*, 40(5), 679-691.
- Elster J. (1987). The Possibility of Rational Politics. *European Journal of Sociology*. 28(1): 67-103.
- Elster, J. (1988). The nature and scope of rational-choice explanation. In *Science in reflection* (pp. 51-65). Springer, Dordrecht.
- Falahati, L., & Paim, L. H. (2011). Gender differences in financial literacy among college students. *Journal of American Science*, 7(6), 1180-1183.
- Goldsmith, R. E., Goldsmith, E. B., & Heaney, J. G. (1997). Sex differences in financial knowledge: A replication and extension. *Psychological Reports*, 81(3_suppl), 1169-1170.
- Hallman, V. G., & Rosenbloom, J. S. (2003). *Private Wealth Management: The Complete Reference for the Personal Financial Planner*, 7. Aufl., New York.
- Higgins, T., & Sinning, M. (2013). Modeling income dynamics for public policy design: An application to income contingent student loans. *Economics of Education Review*, 37, 273-285.
- Hinvest, N., Fairchild, R. J., & Elkholy, H. (2018). The conflict between economic and social preferences: social investing, social enterprise, mind-sets and nudges. *Social Enterprise, Mind-Sets and Nudges* (February 28, 2018).
- Jappelli, T. (2010). Economic literacy: An international comparison. *The Economic Journal*, 120(548), F429-F451.
- Jones, L. E., Loibl, C., & Tennyson, S. (2015). Effects of informational nudges on consumer debt repayment behaviors. *Journal of Economic Psychology*, 51, 16-33.
- Kennedy, B. P. (2013). The theory of planned behavior and financial literacy: A

predictive model for credit card debt?.

- Kibrom, T. G. (2010). Determinants of successful loan repayment performance of private borrowers in Development Bank of Ethiopia North Region (Doctoral dissertation, Mekelle University).
- Kim, A., & Lee, Y. (2003). Student loans schemes in the Republic of Korea: review and recommendations. UNESCO Bangkok.
- Kitaev, I., Nadurata, T., Resurrection, V., & Bernal, F. (2003). Student loans in the Philippines: lessons from the past. UNESCO Bangkok.
- Klapper, L., & Panos, G. A. (2011). Financial literacy and retirement planning: the Russian case. *Journal of Pension Economics & Finance*, 10(4), 599-618.
- Kosters, M., & Van der Heijden, J. (2015). From mechanism to virtue: Evaluating Nudge theory. *Evaluation*, 21(3), 276-291.
- Lee, J. (2009). Racial/ethnic disparities in household debt repayment. The Ohio State University.
- Marx, B. M., & Turner, L. J. (2017). Student loan nudges: Experimental evidence on borrowing and educational attainment. *American Economic Journal: Economic Policy*, 11(2), 108-41.
- Medina, P. C. (2017). Essays on Household Finance and Behavioral Economics (Doctoral dissertation, NORTHWESTERN UNIVERSITY).
- Mirpourian, S., Caragliu, A., Di Maio, G., Landoni, P., & Rusinà, E. (2016). Determinants of loan repayment performance among borrowers of microfinance institutions: Evidence from India. *World Development Perspectives*, 1, 49-52.
- Monge-Naranjo A., & Lochner, L. (2015). Student Loans and Repayment: Theory, Evidence and Policy. In 2015 Meeting Papers (No. 724). Society for Economic Dynamics.
- Nawai, N., & Shariff, M. N. M. (2012). Factors affecting repayment performance in microfinance programs in Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 62, 806-811.
- OECD. (2017). Programme for International Student Assessment (Pisa) Results from

- Pisa 2015 Financial Literacy. *PISA 2015 Results*. 4.
- OECD & INFE. (2011). *Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for Conducting an Internationally Comparable Survey of Financial Literacy*.
- Richard H. & Thaler, Cass R. (2008). *Sunstein, Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness*.
- Ryan JD. (2017). *To What Extent Have the Policy Recommendations of the Behavioural Insights Team Been in Accordance with Nudge Theory*. University of Twente.
- Samuelson, W., & Zeckhauser, R. (1988). Status quo bias in decision making. *Journal of risk and uncertainty*, 1(1), 7-59.
- Schwartz, S., & Finnie, R. (2002). Student Loans in Canada: An Analysis of Borrowing and Repayment. *Economics of Education Review*. 21: 497–512.
- Shen, H., & Li, W. (2003). *A review of the student loans scheme in China*. Bangkok: UNESCO Bangkok.
- Thaicharoen, Y., Ariyapruchya, K., & Chucherd, T. (2004). *Rising Thai Household debt: Assessing risks and policy implications (No. 2004-01)*. Monetary Policy Group, Bank of Thailand.
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2003). Behavioral Economics, Public Policy, and Paternalism. *American Economic Association*. 93(2): 175-179.
- Untalan Teodoro S. (1996). *Borrower Behavior and Loan Repayment in Group Credit*. Dissertation The Ohio State University.
- Van Rooij, M. C., Lusardi, A., & Alessie, R. J. (2012). Financial literacy, retirement planning and household wealth. *The Economic Journal*, 122(560), 449-47.
- Worthington A.C. (2006). *Predicting Financial Literacy in Australia*. University of Wollongong Research Online.
- Zideman, A. (1999). *The student loan schemes in Thailand: A review and recommendations for efficient and equitable functioning of the scheme*.
- Zideman, A. (2002). *Financing student loans in Thailand: revolving fund or open-ended commitment?*. *Economics of Education Review*, 21(4), 367-380. Bangkok: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization.

Ziderman, A. (2003). Student loans in Thailand: are they effective, equitable, sustainable?. UNESCO Bangkok.

Ziderman, A. (2004). Policy options for student loans schemes: Lessons from five Asian case studies (Vol. 1, No. 6). Bangkok: UNESCO Bangkok.

กองทุนการออมแห่งชาติ. (2565). กอช. ชวณนักเรียน นักศึกษาผู้กู้ยืม กยศ. ฝึกทักษะชีวิตในการบริหารจัดการทางการเงิน. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.nsf.or.th/node/5718>

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2561). หลักเกณฑ์การชำระหนี้.

ชนินฐา แต้มบุญเลิศชัย. (2559). พฤติกรรมลำเอียงทางการเงิน (Financial Bias) ในการตัดสินใจ ก่อหนี้และออมของผู้ขั้บขีมือเตอรืไซค์รับจ้างในเขตกรุงเทพมหานคร.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2551). การคลังเพื่อการศึกษา สินเชื่อการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์และลดความเหลื่อมล้ำ. สืบค้นจาก <http://www.econ.tu.ac.th/oldweb/index.php?action=&menu=70&pgmenu=90&lang=th&type=&page=36>

นพพล วิทย์วรพงศ์. (2560). ประสิทธิภาพของการใช้ข้อมูลด้านโภชนาการต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาในเขตเมือง. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข.

ปฐุมวัตร์ จันทรศัพท, และนัฐพร โรจนหัสติน. (2564). โครงการการใช้แอปพลิเคชัน Line ในการสะกิด (nudge) เพื่อให้เกิดการลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยและนักศึกษาอาชีวะในอ.หาดใหญ่ จ.สงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พาพิโพธิ์ สุประพล; และ สามัคคีธรรม สมศักดิ์. (2558). ปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กรณีศึกษาผู้กู้ยืมที่ค้างชำระ. สืบค้นจาก mpa.krirk.ac.th/Thesis/24-27/doc_06.doc

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). วิพากษ์การอธิบายทางเลือกเชิงเหตุผล. เศรษฐศาสตร์การเมือง. 1(1): 149-181.

ยี่หมะ บุญอริ. (2543). ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory). สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2561, จาก

<https://www.academia.edu/4207530/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E>

0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%83%
E0%B8%88%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81
%E0%B8%AD%E0%B8%A2_%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%A1%E0%B8%
B5%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%95%E0%B8%B8%E0%B8%9C%E0%B8
%A5_Rational_Choice_Theory_

วิวัฒน์ ถาวรวัฒนยงค์, และนิภารัตน์ ศรีจันทร์. (2563) ทฤษฎีสะกิด และแนวคิดการออกแบบ
ทางเลือกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและส่งเสริมความร่วมมือในการใช้ยา. วารสาร
การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 28(1), 140 – 152.

ศิริสุข อินละคร. (2550). การเงินบุคคล = *Personal Finance*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย. (2561). การชำระคืนเงินต้น.

สำนักงานประมาณรัฐสภา. (2558). กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). รายงานทาง
วิชาการสำนักงานประมาณรัฐสภา.

สินาด ตีรวรรณไชย. (2559, 25 สิงหาคม). เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม: แนวคิดและการประยุกต์
(Behavioral Economics: Concepts and Applications). สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2561,
จาก

<https://medium.com/@treewanchai/%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%9E%E0%B8%A4%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87-29634eb18a05>

สุระชัย เชื้อกลิ่นฟ้า. (2550). พฤติกรรมการก่อกวนนี้ภาคครัวเรือนก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.

เหมวลา เชิดชูพันธ์เสรี. (2558). ความต้องการถือเงินส่วนบุคคลเพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินของ
นักศึกษาพยาบาลกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการ
ภาครัฐและภาคเอกชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

อดุลย์ ศุภานัท และคณะ. (2565). การสะกิดเพื่อส่งเสริมใช้ถุงพลาสติกชีวภาพด้วยเศรษฐศาสตร์

เชิงพฤติกรรมกับครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 42(1), 20-35.

อนุวัฒน์ ชลไพศาล. (2559). พฤติกรรมการออมต่ำ ความไม่คงเส้นคงวาของ การวางแผนข้าม
เวลา และความรู้ทางการเงิน. วารสารสุทธิปริทัศน์. 30(94): 60-67.

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตของผู้วิจัย ภายใต้การดูแลของบัณฑิตวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนทางการเงินสำหรับผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และพฤติกรรมทางการเงินกับจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินและกฎเกณฑ์การชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็น 2 ข้อ

คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด แต่เป็นประโยชน์ในระดับมหภาค คือ เพื่อให้ภาครัฐหรือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการชำระหนี้คืน ตลอดจนชี้แนวทางเพื่อส่งเสริมหรือหาวิธีการที่เหมาะสมต่อการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในระดับจุลภาค คือ เป็นการกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หาวิธีการวางแผนการชำระเงินคืนผู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ทั้งนี้ หากไม่รบกวนจนเกินไป ได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และได้โปรดส่งคืนให้เร็วที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการอนุเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

นายอรรถพล จรจันทร์

นิสิตปริญญาเอก คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. () บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ในมหาวิทยาลัยฯ
 4. () บ้าน/ห้องพักจากการเช่าอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยฯ

1.8 ภูมิภาคเกิด ท่านเป็นคนเกิดในภูมิภาคใด (แบ่งตามสำนักงานราชบัณฑิตยสภา 6 ภูมิภาค¹⁰)

1. () ภาคเหนือ
 2. () ภาคใต้
 3. () ภาคตะวันออก
 4. () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)
 5. () ภาคตะวันตก
 6. () ภาคกลาง 6.1 () กรุงเทพมหานคร
 6.2 () ปริมณฑล

จังหวัดที่เกิด.....

1.9 ลักษณะหน่วยงานที่ท่านทำงานของผู้ปกครอง (หัวหน้าครอบครัว)

1. () ราชการ
 2. () รัฐวิสาหกิจ
 3. () ธนาคาร
 4. () บริษัทเอกชน
 5. () ค้าขาย
 6. () รับจ้างทั่วไป
 7. () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ (รายได้ รายจ่ายและพฤติกรรมทางการเงิน)

2.1 จำนวนผู้มีรายได้จากการทำงานในครอบครัว (รวมตัวผู้ตอบแบบสอบถามด้วย (ถ้ามี).....คน

2.2 แหล่งที่มาของรายได้ของท่านมาจากแหล่งใดและโปรดระบุจำนวนเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.() ผู้ปกครอง

¹⁰1. **ภาคเหนือ** ได้แก่ เชียงราย น่าน พะเยา เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่ ลำปาง ลำพูน และอุตรดิตถ์ 2. **ภาคใต้** ได้แก่ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต พัทลุง ตรัง บัตตานี สงขลา สตูล นราธิวาส และยะลา 3. **ภาคตะวันออก** ได้แก่ สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด 4. **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ได้แก่ หนองคาย นครพนม สกลนคร อุตรดิตถ์ หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อำนาจเจริญ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี 5. **ภาคตะวันตก** ได้แก่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ 6. **ภาคกลาง** ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และอีก 21 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นครนายก ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

- จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 2.() เงินกู้ยืมเงินค่าครองชีพของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 3.() ทุนการศึกษาหน่วยงานอื่น
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 4.() แหล่งอื่นๆ โปรดระบุ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน

2.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของแต่ละเดือนของท่าน และโปรดระบุค่าใช้จ่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.() ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ค่าที่พัก
ฯลฯ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 2.() ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ของใช้ ค่าเดินทาง ฯลฯ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 3.() ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น ค่าบริการโทรศัพท์ เครื่องสำอาง
เครื่องประดับ ฯลฯ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 4.() ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา เช่น หนังสือ ตำรา อุปกรณ์ประกอบการเรียน
ค่าทำรายงาน ฯลฯ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 5.() ค่าใช้จ่ายด้านการบันเทิงและพักผ่อน เช่น ดูหนัง ท่องเที่ยว ฯลฯ
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน
- 6.() ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....
จำนวนเงิน.....บาทต่อเดือน

3.4 หากท่านอยากซื้อโทรทัศน์สักเครื่อง โดยมีร้านขายโทรทัศน์รุ่นที่ต้องการ 2 ร้าน ทั้งสองร้านตั้งราคาขายปลีกเครื่องละ 10,000 บาท ซึ่งร้านที่ 1 เสนอลดราคาจำนวน 1,500 บาทขณะที่ร้านที่ 2 ลดให้ 10% ของราคาขายปลีก ท่านจะซื้อโทรทัศน์ใดที่จะซื้อได้ในราคาที่ถูกที่สุด

1. () ซื้อร้านที่ 1
2. () ซื้อร้านที่ 2
3. () ซื้อร้านที่ 1 หรือ ร้านที่ 2 ก็มีค่าเท่ากัน
4. () ไม่สามารถคำนวณได้

3.5 ข้อความดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ “โดยทั่วไปการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงมักจะถูกคาดหวังว่าจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ”

1. () ถูก
2. () ผิด
3. () ไม่มีความเกี่ยวพันกัน
4. () ไม่ทราบ

3.6 ท่านจะต้องชำระเงินให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในวันที่เท่าไรของทุกปี

1. () 1 มกราคม
2. () 1 มิถุนายน
3. () 5 กรกฎาคม
4. () 31 ธันวาคม

3.7 ท่านสามารถชำระเงินกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาผ่านธนาคารใด

1. () ธนาคารกรุงไทย และ ธนาคารออมสิน
2. () ธนาคารออมสิน และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
3. () ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และ ธนาคารกรุงไทย
4. () ธนาคารไทยพาณิชย์ และ ธนาคารทหารไทย

3.8 อัตราดอกเบี้ยในปีแรกที่ท่านต้องจ่ายร้อยละ 1.5 ของเงินต้นงวดที่ต้องชำระ ในปีถัดไปท่านจะต้องเสียอัตราดอกเบี้ยร้อยละเท่าไร

- 1.() ร้อยละ 0.5
- 2.() ร้อยละ 1.0
- 3.() ร้อยละ 1.5
- 4.() ร้อยละ 2.0

3.9 ข้อใดไม่มีในกฎระเบียบการขอผ่อนผันชำระหนี้

- 1.() เป็นผู้ไม่มีรายได้ผ่อนผันได้คราวละไม่เกิน 6 เดือน รวมระยะเวลาแล้วไม่เกิน 2 ปี
- 2.() เป็นผู้มียาได้น้อย ต่ำกว่าเดือนละ 4,700 บาท แต่ผ่อนได้ไม่ต่ำกว่า 300 บาทต่อเดือน หรือ 2,400 บาทต่อปี
- 3.() เป็นผู้ประสพภัยจากอัคคีภัยและภัยธรรมชาติ รวมถึงภัยสงครามและจลาจล ซึ่งทรัพย์สินได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง ผ่อนผันได้ไม่เกิน 6 เดือนและไม่เกิน 2 ปี
- 4.() เป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพไม่สามารถประกอบอาชีพได้

3.10 หากผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ตามระยะเวลาที่กำหนดจนฟ้องร้องดำเนินคดี ทั้งนี้ทางกองทุนจะให้ผู้ที่ผิดนัดชำระเงินเสียค่าธรรมเนียมเป็นมูลค่าเท่าไร

- 1.() 2,500 บาท
- 2.() 3,500 บาท
- 3.() 4,500 บาท
- 4.() 5,500 บาท

ตอนที่ 4 คำถามเพื่อแสดงความคิดเห็น

4.1 ในความคิดของท่าน การวางแผนทางการเงินในการชำระเงินคืนกองทุนฯ (กยศ.) ควรเป็นเช่นไร (ตามความคิดเห็นของท่าน)

.....

.....

.....

4.2 ท่านคิดว่าสาเหตุของการไม่วางแผนทางการเงินในการชำระเงินค้ำนองทุนฯ (กยศ.) มาจากสาเหตุใด (ตามความคิดเห็นของท่าน)

.....
.....
.....

4.3 ท่านคิดว่าผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อท่านไม่มีการวางแผนทางการเงินในการชำระเงินค้ำนองทุนฯ (กยศ.) จะเป็นเช่นไร (ตามความคิดเห็นของท่าน)

.....
.....
.....

ขอพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

แบบสอบถามจำนวนเงินกู้ยืมกองทุนฯ (กยศ.) ส่วนบุคคล

คำถาม		คำตอบ	
1. ท่านมีรายได้ต่อเดือนเท่าไร	บาท	
2. ท่านมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่าไร		ค่าใช้จ่ายทั่วไป.....บาท ค่าใช้จ่ายนี้.....บาท รวม.....บาท	
3. ท่านมีเงินฝากหรือไม่		() มี () ไม่มี	
***4. ท่านกู้เงินจากกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนเท่าไร	บาท	
ปีที่	เงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ยที่จ่าย
1		1.5	
2		2.5	
3		3.0	
4		3.5	
5		4.0	
6		4.5	
7		5.0	
8		6.0	
9		7.0	
10		8.0	
11		9.0	
12		10.0	
13		11.0	
14		12.0	
15		13.0	
รวม***			

จำนวนผู้กู้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและงบประมาณเงินกู้ปี 2539 – 2564

ปีงบประมาณ	งบประมาณกองทุน กยศ. (ล้านบาท)	จำนวนผู้กู้ยืม กยศ. (คน)	งบประมาณที่จ่ายจริง (ล้านบาท)
2539	3,000	148,444	3,653
2540	8,450	435,426	12,151
2541	18,300	747,010	19,443
2542	20,000	881,868	23,746
2543	25,600	900,990	24,450
2544	28,000	987,655	28,481
2545	28,000	1,003,217	29,711
2546	27,000	918,966	28,637
2547	27,460	884,723	26,045
2548	27,850	868,376	25,397
2549	24,090	574,332	18,328
2550	31,324	725,037	25,840
2551	24,219	734,856	28,174
2552	25,675	854,411	32,114
2553	20,069	911,212	35,336
2554	18,000	902,892	36,841
2555	9,500	866,142	33,801
2556	12,000	791,353	32,559
2557	25,500	676,301	26,736
2558	14,394	599,728	24,670
2559	13,000	499,620	20,831
2560	19,974	418,681	23,677
2561	24,436	539,426	26,166
2562	13,259	476,830	22,755
2563	22,511	592,796	33,052
2564	38,726	642,400	36,664

ที่มา : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จำนวนและสัดส่วนของหนี้ที่รับชำระและการค้างชำระเงินกู้ปี 2542 – 2562

ปีงบประมาณ	หนี้ที่ครบกำหนดชำระ (ล้านบาท)	หนี้ที่ได้รับชำระ (จริงสะสม) (ล้านบาท)	จำนวนที่ค้างชำระเงินกู้ (ล้านบาท)	สัดส่วนในการชำระเงินกู้ (ร้อยละ)	สัดส่วนในการค้างชำระเงินกู้ (ร้อยละ)
2542	234	211	23	90.17	9.83
2543	1,276	1,060	216	83.07	16.93
2544	3,503	2,727	776	77.85	22.15
2545	6,845	4,997	1,848	73.00	27.00
2546	10,523	7,248	3,275	68.88	31.12
2547	13,779	9,196	4,583	66.74	33.26
2548	16,692	10,965	5,727	65.69	34.31
2549	18,640	12,254	6,386	65.74	34.26
2550	19,799	13,126	6,673	66.30	33.70
2551	20,228	13,531	6,697	66.89	33.11
2552	27,865	17,808	10,057	63.91	36.09
2553	38,137	20,842	17,295	54.65	45.35
2554	47,255	26,081	21,174	55.19	44.81
2555	58,582	32,152	26,430	54.88	45.12
2556	72,211	38,071	34,140	52.72	47.28
2557	87,815	48,789	39,026	55.56	44.44
2558	104,072	54,527	49,545	52.39	47.61
2559	119,470	65,243	54,227	54.61	45.39
2560	92,270	59,178	32,372	64.14	35.08
2561	65,070	53,112	10,518	81.62	16.16
2562	66,799	56,026	10,773	83.87	16.13

ที่มา : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตัวแปรในแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์

ในภาคผนวก ง เป็นการนำเสนอตัวแปรต้นและตัวแปรตามในแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อประมาณค่าทางสถิติเบื้องต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ในแบบจำลอง Logit Model ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ของงานวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบจำลอง

$$Y = f_i (C, X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8, X_9, X_{10}, X_{11}, X_{12}, X_{13})$$

โดยที่ $k = 1, \dots$

ตัวแปรตาม

$Y_1 = 1$ ชำระเงินกู้คืนให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

$Y_0 = 0$ ไม่สามารถชำระเงินกู้คืนให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

กำหนด

ตัวแปรอิสระ

X1	=	เพศ
X2	=	อายุ
X3	=	สาขาที่เรียน
X4	=	ระดับผลการศึกษา
X5	=	ภูมิลำเนาที่เกิด
X6	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
X7	=	ระดับความรู้ทางการเงิน
X8	=	ระดับความรู้ความเข้าใจกฎเกณฑ์ของกองทุนฯ (กยศ.)
X9	=	รายรับ
X10	=	รายจ่าย
X11	=	Treatment A
X12	=	Treatment B
X13	=	Default Option
C	=	ค่าคงที่

ผลการศึกษาแบบจำลอง Logit Model

Dependent Variable: Y

Method: ML - Binary Logit (OPG - BHHH / Marquardt steps)

Sample: 1 90

Included observations: 90

Convergence not achieved after 500 iterations

Coefficient covariance computed using the Huber-White method

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	-14.59907	10.46490	-1.395051	0.1630
GENDER	-0.810484	1.789233	-0.452978	0.6506
AGE	-1.317441	0.634345	-2.076851	0.0378
MAJOR	27.78448	6.329563	4.389635	0.0000
GRADE	5.588572	1.746914	3.199111	0.0014
NFAM	-9.406759	1.797763	-5.232481	0.0000
MKNOWLEDGE	11.68587	1.632607	7.157796	0.0000
RKNOWLEDGE	-5.940100	1.134886	-5.234092	0.8857
INCOME	6.467068	1.084817	5.961437	0.0000
EXPEND	-8.161653	3.223708	-2.531759	0.0113
TREATMENTA	8.712373	1.853332	4.700924	0.0000
TREATMENTB	7.305844	2.250630	3.246132	0.0012
DEFAULTOPTION	40.96019	7.726308	5.301392	0.0000
McFadden R-squared	0.938249	Mean dependent var		0.855556
S.D. dependent var	0.353509	S.E. of regression		0.088307
Akaike info criterion	0.339889	Sum squared resid		0.600462
Schwarz criterion	0.700973	Log likelihood		-2.295001
Hannan-Quinn criter.	0.485499	Deviance		4.590001
Restr. deviance	74.33102	Restr. log likelihood		-37.16551
LR statistic	69.74102	Avg. log likelihood		-0.025500
Prob(LR statistic)	0.000000			
Obs with Dep=0	13	Total obs		90
Obs with Dep=1	77			

ข้อมูลจากการสำรวจของกลุ่มอาสาสมัครรายบุคคล

กลุ่มควบคุม (Control Group)

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวนสมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
C1	หญิง	22	ปี 3	การตลาด	3.5	1	กสิกร	200.00	500.00	3,000.00	3,700.00
C2	หญิง	20	ปี 2	การค้า สมัยใหม่	2.53	3	ออมสิน	50.00	30.00	20.00	100.00
C3	หญิง	21	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.91	3	ออมสิน	940.00	740.00	300.00	1,980.00
C4	หญิง	22	ปี 3	การตลาด	2.53	3	กรุงเทพ	1,040.00	1,320.00	1,420.00	3,780.00
C5	หญิง	23	ปี 3	การตลาด	2	5	ทหาร ไทย	250.00	250.00	250.00	750.00
C6	หญิง	21	ปี 3	การตลาด	3.75	1	ทหาร ไทย	250.00	250.00	250.00	750.00
C7	หญิง	19	ปี 1	การค้า สมัยใหม่	3.41	4	ไทย พานิชย์	1,240.00	540.00	1,240.00	3,020.00
C8	ชาย	21	ปี 2	การค้า สมัยใหม่	3.01	5	กสิกร	375.00	750.00	1,500.00	2,625.00
C9	ชาย	21	ปี 2	การค้า สมัยใหม่ การจัดการ	2.72	4	กสิกร	-	50.00	1,000.00	1,050.00
C10	หญิง	19	ปี 1	พยาบาล มนุษย การจัดการ	3.25	3	กสิกร	-	-	1,000.00	1,000.00
C11	ชาย	19	ปี 1	พยาบาล มนุษย การจัดการ	3.97	5	กรุงเทพ	100.00	100.00	10.00	210.00
C12	หญิง	18	ปี 1	พยาบาล มนุษย	4	8	ออมสิน	100.00	150.00	200.00	450.00
C13	หญิง	22	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.08	4	กรุงเทพ	-	200.00	100.00	300.00
C14	หญิง	20	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.57	4	กสิกร	500.00	500.00	-	1,000.00
C15	หญิง	21	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.91	5	ออมสิน	300.00	300.00	100.00	700.00

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวนสมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
C16	หญิง	21	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.55	4	ไทย พาณิชย์	100.00	100.00	200.00	400.00
C17	หญิง	21	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.08	4	กสิกร	1,000.00	500.00	1,000.00	2,500.00
C18	ชาย	23	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.6	3	กรุงเทพฯ	2,000.00	2,700.00	2,800.00	7,500.00
C19	หญิง	20	ปี 3	การท่องเที่ยว	3	4	กรุงเทพฯ	200.00	300.00	200.00	700.00
C20	หญิง	20	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.58	3	กสิกร	-	200.00	-	200.00
C21	หญิง	23	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.91	3	กรุงเทพฯ	2,000.00	2,000.00	2,000.00	6,000.00
C22	หญิง	18	ปี 1	การบัญชี	3.33	7	กสิกร	500.00	-	-	500.00
C23	หญิง	19	ปี 1	การบัญชี	3.22	8	กรุงเทพฯ	-	-	-	-
C24	หญิง	18	ปี 1	การบัญชี	3.41	5	กรุงเทพฯ	300.00	300.00	300.00	900.00
C25	หญิง	22	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.62	4	ออมสิน	500.00	550.00	250.00	1,300.00
C26	หญิง	22	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.41	3	กรุงเทพฯ	2,000.00	-	-	2,000.00
C27	ชาย	22	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.52	4	กรุงเทพฯ	3,500.00	1,500.00	3,000.00	8,000.00
C28	หญิง	21	ปี 3	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.45	3	กรุงเทพฯ	200.00	100.00	-	300.00
C29	หญิง	19	ปี 2	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.38	4	ออมสิน	200.00	-	150.00	350.00
C30	หญิง	22	ปี 3	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.3	4	กรุงเทพฯ	100.00	100.00	10.00	210.00

ที่มา : จากการสำรวจ

กลุ่มทดลอง A (Treatment Group A)

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวนสมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
A1	ชาย	21	ปี 3	การตลาด	3.52	5	กรุงเทพ	500.00	500.00	500.00	1,500.00
A2	ชาย	21	ปี 3	การตลาด	3.49	5	กรุงเทพ	750.00	750.00	750.00	2,250.00
A3	หญิง	20	ปี 3	การตลาด	3.6	4	กรุงเทพ	-	-	-	-
A4	หญิง	19	ปี 1	การค้า สมัยใหม่	3.16	5	ทหาร ไทย	2,000.00	1,250.00	300.00	3,550.00
A5	หญิง	19	ปี 1	การค้า สมัยใหม่	3	2	กรุงเทพ	200.00	200.00	-	400.00
A6	หญิง	20	ปี 2	การค้า สมัยใหม่	2.35	4	กรุงเทพ	2,000.00	2,000.00	2,000.00	6,000.00
A7	หญิง	19	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	3.08	4	กรุงเทพ	150.00	200.00	100.00	450.00
A8	หญิง	19	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	2.82	5	กรุงเทพ	1,700.00	2,600.00	1,300.00	5,600.00
A9	หญิง	19	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	3.2	4	ไทย พาณิชย์	100.00	300.00	1,000.00	1,400.00
A10	หญิง	22	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	2.58	5	กรุงเทพ	1,500.00	1,000.00	500.00	3,000.00
A11	ชาย	21	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.16	4	กลีกร	500.00	500.00	250.00	1,250.00
A12	หญิง	23	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.25	3	กรุงเทพ	100.00	150.00	50.00	300.00
A13	หญิง	21	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3	3	กรุงเทพ	2,500.00	2,000.00	1,500.00	6,000.00
A14	หญิง	21	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.58	4	กรุงเทพ	2,500.00	2,000.00	1,500.00	6,000.00
A15	ชาย	22	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.1	6	กรุงเทพ	500.00	500.00	500.00	1,500.00
A16	หญิง	21	ปี 3	สารสนเทศ ทางธุรกิจ	3.8	2	ออมสิน	50.00	-	-	50.00
A17	หญิง	21	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.75	5	ไทย	500.00	5,000.00	500.00	6,000.00

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวน สมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
A18	ชาย	21	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.83	6	พณิชย กรุงเทพ	50.00	30.00	100.00	180.00
A19	ชาย	21	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.91	5	กรุงเทพ	3,500.00	-	-	3,500.00
A20	ชาย	22	ปี 3	การท่องเที่ยว	3	4	ไทย พณิชย	625.00	625.00	625.00	1,875.00
A21	หญิง	19	ปี 1	การบัญชี	2.91	5	ไทย พณิชย	30.00	300.00	200.00	530.00
A22	หญิง	19	ปี 1	การบัญชี	3.41	5	กรุงเทพ	100.00	100.00	100.00	300.00
A23	หญิง	18	ปี 1	การบัญชี	3.25	4	กรุงเทพ	50.00	50.00	50.00	150.00
A24	ชาย	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.58	3	กรุงเทพ	250.00	250.00	250.00	750.00
A25	ชาย	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.66	4	กรุงเทพ	200.00	500.00	500.00	1,200.00
A26	หญิง	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.91	4	กรุงเทพ	3,200.00	3,200.00	3,200.00	9,600.00
A27	หญิง	19	ปี 1	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.05	4	กลีกร	250.00	250.00	250.00	750.00
A28	หญิง	20	ปี 3	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.41	3	กลีกร	-	-	-	-
A29	หญิง	20	ปี 2	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.05	5	ทหาร ไทย	2,000.00	1,250.00	300.00	3,550.00
A30	หญิง	20	ปี 2	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.5	5	กรุงเทพ	200.00	200.00	-	400.00

ที่มา : จากการสำรวจ

กลุ่มทดลอง B (Treatment Group B)

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวน สมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
B1	หญิง	21	ปี 3	การตลาด	3.78	2	กรุงเทพฯ	250.00	150.00	200.00	600.00
B2	หญิง	23	ปี 3	การตลาด	3.83	5	กรุงเทพฯ	500.00	500.00	-	1,000.00
B3	หญิง	21	ปี 3	การตลาด	3.58	4	ไทย พานิชย์	1,500.00	1,500.00	1,500.00	4,500.00
B4	หญิง	20	ปี 2	การค้า สมัยใหม่	2.96	5	กสิกร	1,250.00	750.00	1,500.00	3,500.00
B5	หญิง	19	ปี 1	การค้า สมัยใหม่	3.08	3	กสิกร	2,000.00	2,000.00	2,000.00	6,000.00
B6	หญิง	19	ปี 2	การค้า สมัยใหม่	2.95	5	กรุงเทพฯ	500.00	100.00	300.00	900.00
B7	หญิง	18	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	3.77	8	กรุงเทพฯ	750.00	1,500.00	3,000.00	5,250.00
B8	หญิง	18	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	2.95	3	กรุงเทพฯ	750.00	750.00	750.00	2,250.00
B9	หญิง	18	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	3.3	5	กสิกร	1,500.00	-	-	1,500.00
B10	หญิง	18	ปี 1	การจัดการ ทรัพยากร มนุษย์	3.97	5	ทหาร ไทย	250.00	500.00	1,000.00	1,750.00
B11	หญิง	23	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.68	4	ไทย พานิชย์	50.00	75.00	70.00	195.00
B12	หญิง	21	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	3.33	4	กรุงเทพฯ	11,500.00	11,000.00	9,900.00	32,400.00
B13	หญิง	20	ปี 3	การจัดการ ทั่วไป	2.83	6	ขอนแก่น	-	100.00	250.00	350.00
B14	ชาย	21	ปี 3	การจัดการ สารสนเทศ ทางธุรกิจ และ เทคโนโลยี	3.41	3	ไทย พานิชย์	625.00	625.00	625.00	1,875.00

นามแฝง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	สาขาวิชา	GPA	จำนวนสมาชิก ใน ครอบครัว (คน)	เปิด บัญชี	การออม ธันวาคม 2564 (บาท)	การออม มกราคม 2565 (บาท)	การออม กุมภาพันธ์ 2565 (บาท)	รวม ทั้งหมด (บาท)
B15	หญิง	21	ปี 3	การจัดการ สารสนเทศ ทางธุรกิจ และ เทคโนโลยี	3.6	4	กสิกร	-	2,000.00	500.00	2,500.00
B16	หญิง	21	ปี 3	การจัดการ สารสนเทศ ทางธุรกิจ และ เทคโนโลยี	3.91	4	กรุงเทพฯ	2,450.00	2,200.00	1,700.00	6,350.00
B17	ชาย	22	ปี 3	การท่องเที่ยว	2.55	4	กรุงเทพฯ	200.00	300.00	300.00	800.00
B18	ชาย	23	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.98	4	กสิกร	550.00	1,000.00	300.00	1,850.00
B19	ชาย	21	ปี 3	การท่องเที่ยว	3.4	6	กสิกร	500.00	-	200.00	700.00
B20	หญิง	19	ปี 1	การบัญชี	3.5	7	กสิกร	50.00	100.00	100.00	250.00
B21	หญิง	18	ปี 1	การบัญชี	3.41	5	กรุงเทพฯ	100.00	100.00	100.00	300.00
B22	หญิง	18	ปี 1	การบัญชี	2.37	4	กสิกร	500.00	-	-	500.00
B23	หญิง	19	ปี 1	การบัญชี	2.58	6	กสิกร	80.00	150.00	150.00	380.00
B24	หญิง	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.91	4	กสิกร	200.00	300.00	500.00	1,000.00
B25	ชาย	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.5	7	กรุงเทพฯ	500.00	-	-	500.00
B26	หญิง	21	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.75	6	กรุงเทพฯ	-	1,000.00	-	1,000.00
B27	ชาย	23	ปี 3	นิเทศน์ ศาสตร์	3.75	4	ไทย พานิชย์	625.00	625.00	625.00	1,875.00
B28	หญิง	20	ปี 3	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.56	4	กรุงเทพฯ	1,000.00	1,000.00	1,200.00	3,200.00
B29	หญิง	20	ปี 2	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.44	3	กสิกร	400.00	1,100.00	1,700.00	3,200.00
B30	ชาย	21	ปี 3	เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ	3.35	4	กสิกร	150.00	150.00	50.00	350.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อรรถพล จรจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	8 เมษายน 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองอุดรดิตถ์
วุฒิการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	หมู่บ้าน VP Garden Home เลขที่ 999/61 ซอย 4 หมู่ที่ 11 ตำบลหัวรอ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

